

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

***SITUAȚIA
SOCIAL-ECONOMICĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
în anul 2011***

CUPRINS

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în anul 2011	3
1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova	5
II. PRODUSUL INTERN BRUT	7
III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR	
3.1. Industrie	11
3.2. Agricultură.....	16
3.3. Investiții în capital fix.....	19
3.4. Transporturi	22
3.5. Comunicații	24
3.6. Turism	25
3.7. Comerț și servicii	27
3.8. Comerț exterior	29
IV. PREȚURI	41
V. FINANȚE	
5.1. Executarea bugetului public național.....	44
5.2. Credite, depozite și rulajul de casă	46
5.3. Asigurări.....	47
5.4. Piața valorilor mobiliare	48
VI. SITUAȚIA SOCIALĂ	
6.1. Nivelul de trai al populației.....	49
6.2. Situația demografică	56
6.3. Ocrotirea sănătății	57
6.4. Învățământ	59
6.5. Infracțiuni	63
PRECIZĂRI METODOLOGICE	66

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în anul 2011¹

Rezultatele activității economiei naționale se prezintă astfel:

Produsul intern brut în ianuarie-septembrie 2011 a însumat 60497 milioane lei, prețuri curente de piață depășind, în termeni reali, cu 6,7% realizările perioadei respective a anului 2010.

Întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat în anul 2011 producție în valoare de 33048 milioane lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale în raport cu anul 2010 a constituit 107,4%. Creșterea volumului producției industriale comparativ cu anul 2010, a fost determinată de majorarea volumului producției în industria extractivă cu 17,1% și în cea prelucrătoare – cu 8,9%. Totodată, producția și distribuția de energie electrică și termică în anul de raport a fost în descreștere cu 4,6%.

Producția globală agricolă obținută în toate categoriile de gospodării în anul 2011, conform datelor prealabile, a însumat 22120 milioane lei (în prețuri curente), marcînd o creștere cu 4,6% (în prețuri comparabile) față de anul 2010. Majorarea producției globale agricole a fost determinată în general de creșterea producției vegetale cu 6,7%, producția animală fiind în creștere moderată de 0,4%.

Investițiile în active materiale pe termen lung din contul tuturor surselor de finanțare realizate în economia națională în anul 2011 au fost însușite în valoare de 15198,5 milioane lei (în prețuri curente), din care lucrările de construcții-montaj au constituit 7322,5 milioane lei, respectiv 109,3% și 99,4% (în prețuri comparabile) în raport cu anul 2010. Darea în folosință a caselor de locuit a scăzut cu 12,5% față de perioada respectivă din anul 2010.

Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat în anul 2011 mărfuri în volum de 9843,3 mii tone, cu 16,8% mai mare față de cel realizat în anul 2010. Parcursul mărfurilor la întreprinderile de transport a totalizat 3620,5 mil. tone-km, cu 11,7% mai mare față de anul 2010.

Indicele volumului cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de comerț cu amănuntul în anul 2011 s-a majorat cu 17,1% (în prețuri comparabile) comparativ cu anul 2010.

Indicele volumului cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de servicii de piață prestate populației în anul 2011 a înregistrat o creștere de 1,2% (în prețuri comparabile) față de anul 2010.

Indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de comerț cu ridicata în anul 2011 s-a majorat cu 12,9% (în prețuri curente) comparativ cu anul 2010.

Indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de servicii de piață prestate în special întreprinderilor în anul 2011 a crescut cu 11,4% (în prețuri curente) față de anul 2010.

Exporturile de mărfuri realizate în anul 2011 s-au cifrat la 2221,6 milioane dolari SUA, nivel superior celui înregistrat în anul 2010 cu 44,1%. **Importurile** de mărfuri au evoluat la 5191,6 milioane dolari SUA, fiind în creștere cu 34,7% comparativ cu anul 2010. **Balanța comercială** s-a soldat cu un **deficit** de 2970,0 milioane dolari SUA, cu 656,2 milioane dolari SUA (+28,4%) mai mare față de cel marcat în anul 2010.

Cîștigul salarial mediu al unui salariat din economia națională în luna decembrie 2011 a constituit 3707 lei, cu 8,4% mai mult față de luna decembrie 2010 și cu 14,7% față

¹ Indicatorii economico-sociali sînt prezentați fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender

de luna noiembrie 2011. În sfera bugetară salariul mediu a constituit 2936 lei, iar în sectorul real al economiei – 4070 lei, fiind în creștere, respectiv cu 10,3% și 7,8%.

Numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 ianuarie 2012 a fost de 38,8 mii persoane. Numărul șomerilor, determinat *conform definiției Biroului Internațional al Muncii*, în trimestrul III 2011 a fost de 71 mii persoane.

Indicele prețurilor de consum (IPC) în luna decembrie 2011 față de luna noiembrie 2011 a constituit 100,2 la sută, iar față de luna decembrie 2010 – 107,8 la sută (IPC în luna decembrie 2010 față de luna noiembrie 2010 a constituit 101,3%, iar față de luna decembrie 2009 – 108,1%).

1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova

	2005	2008	2009	2010	2011*
Produsul intern brut, mil. lei	37652	62922	60430	71885	60497 ¹
în % față de anul precedent	107,5	107,8	94,0	107,1	106,7 ²
Valoarea producției industriale³, mil. lei	20770,2	29988,4	22643,9	28140,1	33048,0
în % față de anul precedent	107,0	101,5	78,9	109,3	107,4
Producția agricolă, mil. lei	12688	16503	13300	19873	22120
în % față de anul precedent	100,8	132,1	90,4	107,9	104,6
Investiții în active materiale pe termen lung din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	7796,5	18224,8	11123,6	13098,7	15198,5
în % față de anul precedent	121,0	102,3	66,5	116,4	109,3
inclusiv lucrări de construcții-montaj	3913,4	10233,3	6047,1	6761,4	7322,5
în % față de anul precedent	124,3	98,8	66,5	109,5	99,4
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafața totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m ²	461,1	678,9	502,0	546,2	477,7
în % față de anul precedent	134,2	121,7	73,8	108,8	87,5
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport – total, mil. tone-km	4263,6	4868,7 ⁴	2847,5 ⁴	3242,5 ⁴	3620,5 ⁴
în % față de anul precedent	102,1	99,5 ⁴	58,5 ⁴	113,9 ⁴	111,7 ⁴
din care:					
feroviar	3052,9	2872,7	1058,2	958,6	1195,7
în % față de anul precedent	101,6	92,1	36,8	90,6	124,7
auto	1209,2	1994,0 ⁴	1787,6 ⁴	2281,9 ⁴	2422,6 ⁴
în % față de anul precedent	103,5	112,7 ⁴	89,6 ⁴	127,7 ⁴	106,2 ⁴
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport – total, mii tone	15236,4	16537,2 ⁴	8049,2 ⁴	8427,6 ⁴	9843,3 ⁴
în % față de anul precedent	93,3	97,4 ⁴	48,7 ⁴	104,7 ⁴	116,8 ⁴
din care:					
feroviar	11704,1	11006,2	4414,9	3852,1	4552,7
în % față de anul precedent	87,9	92,9	40,1	87,3	118,2
auto	3419,7	5328,2 ⁴	3451,5 ⁴	4447,0 ⁴	5139,9 ⁴
în % față de anul precedent	118,0	107,2 ⁴	64,8 ⁴	128,8 ⁴	115,6 ⁴
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul, mil. lei	x	x	x	x	31787,9
în % față de anul precedent	x	x	x	x	117,1 ⁵
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației, mil. lei	x	x	x	x	7658,2
în % față de anul precedent	x	x	x	x	101,2 ⁵
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu ridicata, mil. lei	x	x	x	x	51007,5
în % față de anul precedent	x	x	x	x	112,9 ⁶
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate întreprinderilor, mil. lei	x	x	x	x	25279,5
în % față de anul precedent	x	x	x	x	111,4 ⁶
Export, mil. dolari SUA	1090,9	1591,1	1283,0	1541,5	2221,6
în % față de anul precedent	110,7	118,7	80,6	120,1	144,1
Import, mil. dolari SUA	2292,3	4898,8	3278,3	3855,3	5191,6
în % față de anul precedent	129,6	132,8	66,9	117,6	134,7

	2005	2008	2009	2010	2011*
Deficitul balanței comerciale, mil. dolari SUA	-1201,4	-3307,7	-1995,3	-2313,8	-2970,0
în % față de anul precedent	153,4	140,8	60,3	116,0	128,4
Cîștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	1318,7	2529,7	2747,6	2971,7	3193,9 ⁷
în % față de anul precedent	119,5	122,5	108,6	108,2	111,6 ⁸
Cîștigul salarial real al unui salariat					
în % față de anul precedent	106,8	108,7	108,6	100,7	103,7
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la sfîrșitul anului), mii persoane	21,7	17,8	38,7	40,7	38,8
în % față de anul precedent	103,3	94,4	216,9	105,3	95,2
Indicele prețurilor de consum	111,9	112,7	100,0	107,4	107,6
mărfuri alimentare	113,7	115,6	94,4	105,7	108,4
mărfuri nealimentare	112,3	108,3	99,7	107,3	105,8
servicii	107,8	116,5	108,2	109,1	108,8

* Date preliminare

¹ Ianuarie-septembrie 2011

² Ianuarie-septembrie 2011 în % față de ianuarie-septembrie 2010

³ Indicatorul include volumul producției întreprinderilor, care prezintă rapoarte statistice anuale, calculat estimativ

⁴ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

⁵ Prețuri comparabile

⁶ Prețuri curente

⁷ Cîștigul salarial nominal brut lunar la unitățile economice (din sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați

⁸ Ritmul de creștere este calculat asigurând comparabilitatea între anii 2011 și 2010

II. PRODUSUL INTERN BRUT

În ianuarie-septembrie 2011 produsul intern brut a însumat 60497 mil. lei, prețuri curente de piață, în creștere, în termeni reali, cu 6,7% față de ianuarie-septembrie 2010 și cu 63,0% și 21,8% față de ianuarie-septembrie 2000 și ianuarie-septembrie 2005, respectiv.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri a crescut cu 7,2% în raport cu perioada similară a anului trecut, influențând pozitiv (cu 1,6%) majorarea produsului intern brut. Creșterea a fost determinată, în mod semnificativ, de majorarea valorii adăugate brute din industrie (+10,3%). Majorare relativ mai redusă (+2,9%), în raport cu perioada respectivă a anului precedent, s-a înregistrat pentru valoarea adăugată brută din agricultură, economia vînatului, silvicultură, pescuit, piscicultură; în ianuarie-septembrie 2010 față de ianuarie-septembrie 2009 sporul a constituit 6,6%. Sectorul de bunuri a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 24,6% față de 22,5% în ianuarie-septembrie 2010.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat comparativ cu perioada analogică a anului precedent cu 6,0%, contribuind la sporirea produsului intern brut cu 3,9%. Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor a fost activitatea care a înregistrat cea mai mare creștere a valorii adăugate brute (+14,4%), urmată de construcții (+7,1%), transporturi și comunicații (+4,2%) și alte activități de servicii (+3,0%). În ianuarie-septembrie 2011 sectorul de servicii a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 61,5% față de 63,3% în ianuarie-septembrie 2010.

În perioada de referință rata valorii adăugate brute (valoarea adăugată brută raportată la volumul de producție) total pe economie și cea înregistrată în sectorul de bunuri a depășit nivelul perioadei similare a anului anterior cu 0,6 puncte procentuale și 2,0 puncte procentuale respectiv, pe cînd cea din sectorul de servicii s-a menținut la nivelul perioadei similare a anului trecut (51,0%).

Rata valorii adăugate brute

	procente	
	ianuarie-septembrie	
	2010	2011
Total pe economie	40,9	41,5
din care:		
bunuri	28,0	30,0
servicii	51,0	51,0

Volumul impozitelor pe produse colectat la bugetul public național a depășit nivelul perioadei respective a anului precedent cu 8,9%, influențând creșterea produsului intern brut cu 1,5%. Contribuția volumului impozitelor pe produse la formarea produsului intern brut a constituit 16,6% în ianuarie-septembrie 2011 față de 16,8% în ianuarie-septembrie 2010.

În ianuarie-septembrie 2011 indicele-deflator pentru produsul intern brut, valoarea adăugată brută produsă în sectoarele de bunuri și servicii a constituit 108,4%, 117,9% și 105,7% respectiv; cel pentru impozitele nete pe produse – 104,9%.

Din punct de vedere al utilizării produsului intern brut, în ianuarie-septembrie 2011 cererea internă (consumul final și formarea brută de capital) a crescut cu 7,6%, comparativ cu ianuarie-septembrie 2010. Consumul final total s-a majorat cu 8,7% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, în special, pe seama creșterii cu 10,5% a consumului final al gospodăriilor populației. Formarea brută de capital fix a crescut cu 13,2% față de ianuarie-septembrie 2010, contribuind în perioada de referință la formarea produsului intern brut cu 17,5% față de 16,9% în ianuarie-septembrie 2010.

Resursele și utilizările produsului intern brut

	ianuarie-septembrie									
	Prețuri curente, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la formarea PIB, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la creșterea (+) / descreșterea (-) PIB, %		Indicii de preț în % față de perioada respectivă a anului precedent	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
RESURSE										
Valoarea adăugată brută	43818	50801	4,8	6,3	83,7	84,0	4,0	5,3	110,2	109,1
Bunuri	11758	14871	6,5	7,2	22,5	24,6	1,3	1,6	117,1	117,9
Agricultura, economia vînatului, silvicultura, pescuitul și piscicultura	4816	6666	6,6	2,9	9,2	11,0	0,5	0,2	137,1	134,6
Industria	6942	8205	6,4	10,3	13,3	13,6	0,8	1,4	106,2	107,2
Servicii	33161	37169	5,1	6,0	63,3	61,5	3,3	3,9	108,2	105,7
Construcții	2013	2349	3,9	7,1	3,8	3,9	0,2	0,3	101,0	108,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor	7468	8918	6,3	14,4	14,3	14,7	0,9	2,1	106,4	104,4

	Ianuarie-septembrie									
	Prețuri curente, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la formarea PIB, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la creșterea (+) / descreșterea (-) PIB, %		Indicii de preț în % față de perioada respectivă a anului precedent	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Transporturi și comunicații	6450	6926	8,5	4,2	12,3	11,5	1,0	0,5	108,8	103,0
Alte activități de servicii ¹	17230	18976	3,5	3,0	32,9	31,4	1,2	1,0	109,6	107,0
Serviciile intermediarilor financiar indirect măsurate (SIFIM)	-1101	-1239	2)	2)	-2,1	-2,1	-0,6	-0,2	113,8	102,5
Impozite nete pe produse (impozite pe produse minus subvenții pe produse)	8511	9696	16,1	8,6	16,3	16,0	2,5	1,4	107,7	104,9
din care, impozite pe produse (inclusiv cele de import)	8787	10042	14,0	8,9	16,8	16,6	2,2	1,5	107,7	104,9
PRODUSUL INTERN BRUT	52329	60497	6,5	6,7	100,0	100,0	6,5	6,7	109,8	108,4
UTILIZĂRI										
Consumul final – total	62351	73316	4,2	8,7	119,1	121,2	5,0	10,4	112,2	108,2
Consumul final al gospodăriilor populației	50160	60343	5,0	10,5	95,8	99,8	4,7	10,0	112,5	108,9
Consumul final al administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (APU și IFSLSGP)	12191	12973	1,3	1,5	23,3	21,4	0,3	0,4	111,1	104,9
Formarea brută de capital	10546	11345	45,2	1,4	20,2	18,8	7,1	0,3	105,4	106,1
Formarea brută de capital fix	8838	10569	12,8	13,2	16,9	17,5	2,2	2,2	101,3	105,6
Variația stocurilor	1708	776	2)	-59,6	3,3	1,3	4,9	-1,9	–	112,6
Exportul net de bunuri și servicii	-20568	-24164	2)	2)	-39,3	-40,0	-5,6	-4,0	–	–
Exportul de bunuri și servicii	18891	25974	7,9	36,1	36,1	42,9	2,8	13,0	114,0	101,0
Importul de bunuri și servicii (-)	39459	50138	12,2	22,6	75,4	82,9	8,4	17,0	114,3	103,6

¹ Cuprind activitățile: hoteluri și restaurante, activități financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățământ, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și servicii acordate gospodăriilor particulare

² În cazul când volumul fizic al unui indicator pentru două perioade comparabile au semne opuse sau negative, indicele volumului fizic este irațional

Eficacitatea operațiunilor de comerț exterior este reflectată de indicatorii caracteristici comerțului exterior. Exporturile și importurile de bunuri și servicii s-au majorat respectiv cu 36,1% și 22,6% față de perioada analogică a anului anterior. În ianuarie-septembrie 2011, integrarea de piață a înregistrat cea mai mare creștere (+7,1 puncte procentuale), urmată de rata de acoperire (+3,9 puncte procentuale), efortul la exporturile de bunuri și servicii (+3,6 puncte procentuale) și rata de penetrare (+3,3 puncte procentuale).

Indicatorii caracteristici comerțului exterior

	Ianuarie-septembrie	
	2010	2011
Producția, mil. lei	107067	122427
Import, mil. lei	39459	50138
Export, mil. lei	18 891	25 974
Taxe asupra comerțului internațional, mil. lei	729	803
Piața internă ¹ , mil. lei	128364	147394
Efort la export ² , %	17,6	21,2
Rata de acoperire ³ , %	47,9	51,8
Rata de penetrare ⁴ , %	30,7	34,0
Integrarea de piață ⁵ , %	55,8	62,9

¹ Piața internă = Producție + Import + Taxe asupra comerțului internațional – Export

² Efort la export = Export / Producție

³ Rata de acoperire = Export / Import

⁴ Rata de penetrare = Import / Piața internă

⁵ Integrarea de piață = Media aritmetică a valorii importurilor și exporturilor de bunuri și servicii / PIB

Conform estimărilor, în perioada de referință, elementele economiei neobservate au contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 27,7% față de 23,6% în perioada similară a anului precedent. Aportul sectoarelor formal, informal și a producției gospodăriilor casnice pentru consum propriu la formarea produsului intern brut a constituit 11,0%, 10,0% și 6,7% respectiv, față de 8,4%, 9,0% și 6,2% în perioada analogică a anului precedent.

*Contribuția elementelor economiei neobservate la formarea produsului intern brut
pe activități economice*

procente

	Ianuarie-septembrie							
	Contribuția economiei neobservate la formarea VAB a activităților economice respective		inclusiv contribuția:					
			sectorului formal		sectorului informal		producției gospodăriilor casnice pentru consum propriu	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Agricultura, economia vînatului, silvicultura, pescuitul și piscicultura	63,0	65,0	1,3	1,5	31,2	33,2	30,5	30,3
Industria	28,6	28,3	15,6	18,3	6,0	5,0	7,0	5,0
Construcții	57,9	58,9	10,0	8,3	45,2	47,4	2,7	3,2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor	34,3	43,8	17,2	23,9	17,1	19,9	–	–
Hoteluri și restaurante	56,8	48,5	47,3	43,1	9,5	5,4	–	–
Transporturi și comunicații	13,3	15,3	8,8	12,1	4,5	3,2	–	–
Alte activități de servicii ¹	14,0	18,3	5,0	8,3	1,5	1,4	7,5	8,6
PIB	23,6	27,7	8,4	11,0	9,0	10,0	6,2	6,7

În perioada de referință proprietatea non-publică (privată, mixtă, străină, întreprinderilor mixte) a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 74,5% față de 72,8% în perioada respectivă a anului precedent. Cota proprietății publice în produsul intern brut fiind corespunzător în descreștere de la 27,2% în ianuarie-septembrie 2010 la 25,5% în ianuarie-septembrie 2011.

Formarea produsului intern brut pe forme de proprietate

procente

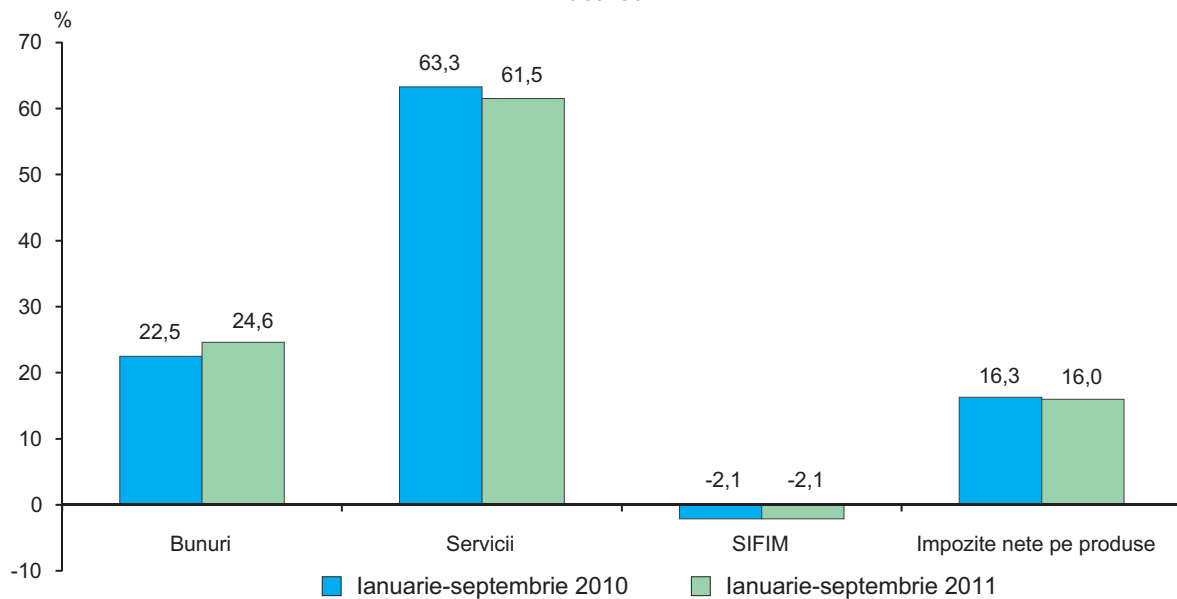
	Ianuarie-septembrie											
	Proprietatea publică		Proprietatea privată		Proprietatea mixtă (publică și privată)		Proprietatea străină		Proprietatea întreprinderilor mixte		Total	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Bunuri	1,2	1,1	16,4	18,4	1,4	1,5	1,4	1,2	2,1	2,4	22,5	24,6
Agricultura, economia vînatului, silvicultura, pescuitul și piscicultura	0,1	0,1	9,0	10,8	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	11,0
Industria	1,1	1,0	7,4	7,6	1,3	1,4	1,4	1,2	2,1	2,4	13,3	13,6
Servicii	21,6	20,2	27,9	27,0	0,9	0,9	3,7	3,5	9,2	9,9	63,3	61,5
Construcții	0,0	0,1	3,5	3,6	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	3,8	3,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor	0,0	0,1	11,1	11,7	0,1	0,1	1,8	1,6	1,3	1,2	14,3	14,7
Transporturi și comunicații	4,3	3,6	4,0	3,2	0,0	0,1	0,1	0,2	3,9	4,4	12,3	11,5
Alte activități de servicii ²	17,3	16,4	9,3	8,5	0,6	0,6	1,8	1,7	3,9	4,2	32,9	31,4
SIFIM	–	–	0,0	0,0	-0,3	-0,2	-0,1	-0,2	-1,7	-1,7	-2,1	-2,1
Valoarea adăugată brută – total	22,8	21,3	44,3	45,4	2,0	2,2	5,0	4,5	9,6	10,6	83,7	84,0
Impozite nete pe produse	4,4	4,2	7,5	7,5	0,7	0,7	1,3	1,2	2,4	2,4	16,3	16,0
Produsul intern brut	27,2	25,5	51,8	52,9	2,7	2,9	6,3	5,7	12,0	13,0	100,0	100,0

¹ Cuprind activitățile financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățămînt, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și servicii acordate gospodăriilor particulare

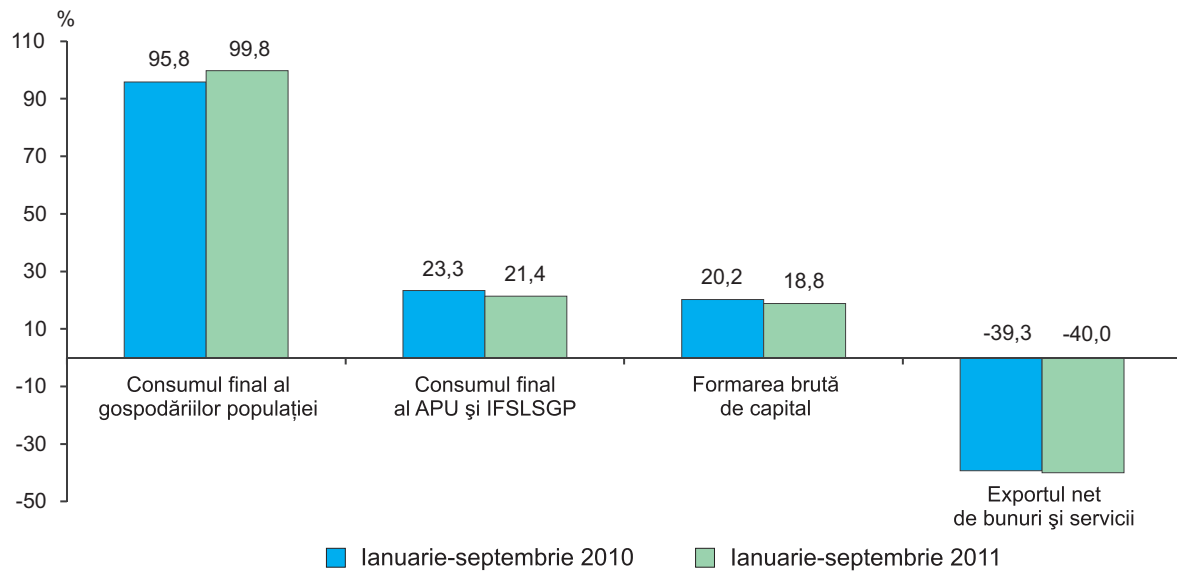
² Cuprind activitățile: hoteluri și restaurante, activități financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățămînt, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și servicii acordate gospodăriilor particulare

STRUCTURA PRODUSULUI INTERN BRUT

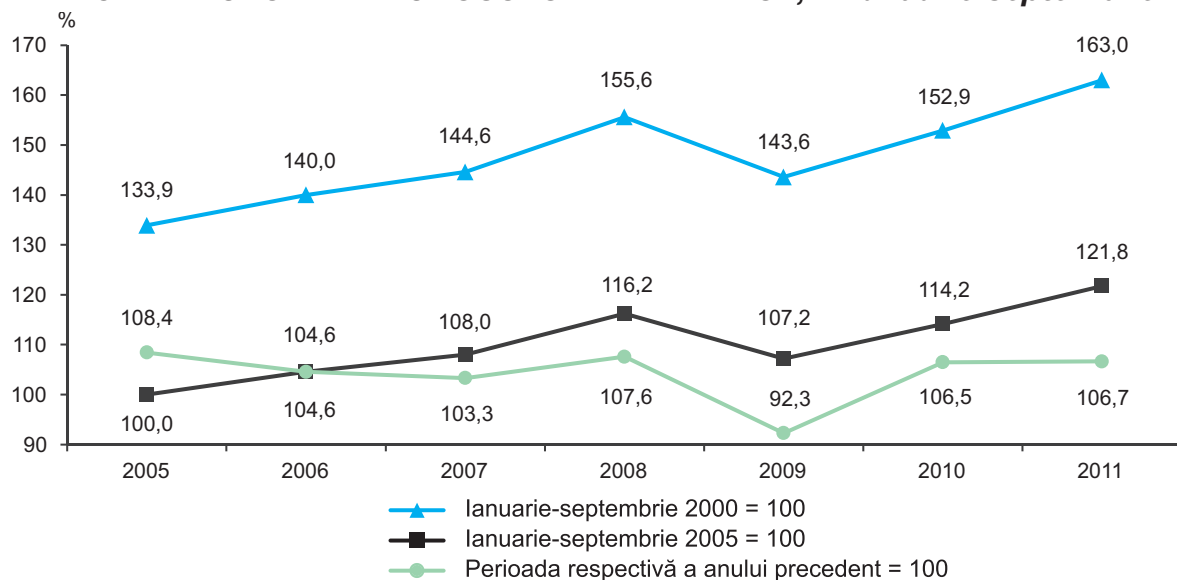
Resurse

Utilizări

INDICII DE VOLUM AI PRODUSULUI INTERN BRUT, în ianuarie-septembrie

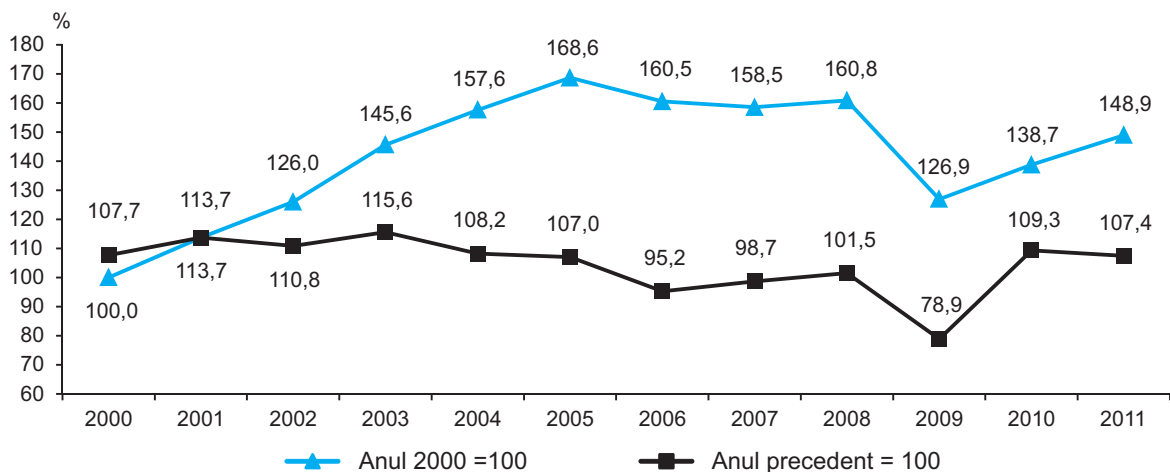

III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR

3.1. Industrie

În anul 2011 întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat producție în valoare de 33048,0 mil. lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale în raport cu anul 2010 a constituit 107,4%. În luna decembrie 2011 în raport cu luna decembrie 2010 acest indice a marcat 96,3%.

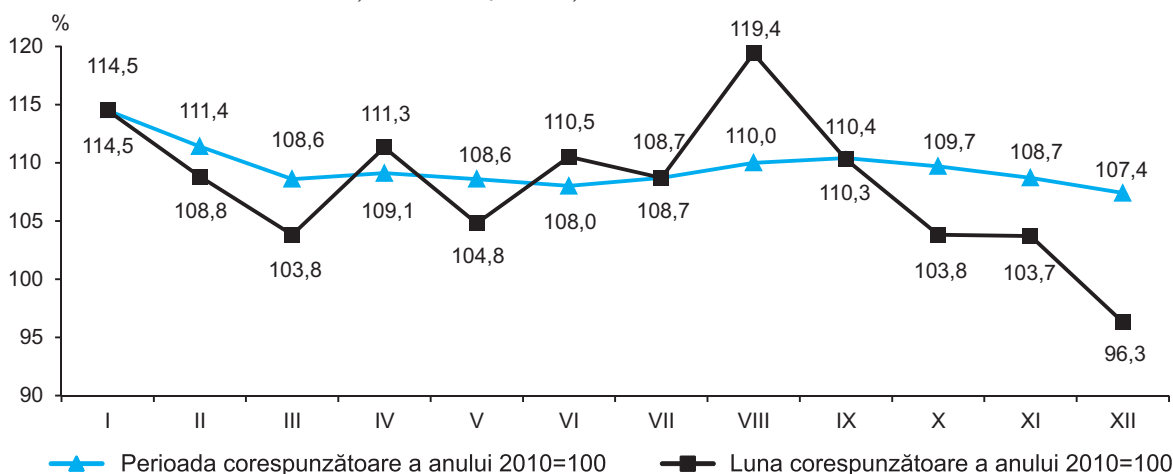
Evoluția indicilor volumului producției industriale

Pe termen scurt volumul producției industriale a evoluat în felul următor:

	2010		2011	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de perioada corespunzătoare a anului precedent	în prețuri curente, mil. lei	în % față de perioada corespunzătoare a anului precedent
ianuarie	1799,2	105,0	2216,3	114,5
ianuarie-februarie	3813,4	104,1	4596,2	111,4
ianuarie-martie	6028,9	104,9	7196,7	108,6
ianuarie-aprilie	7845,8	105,5	9377,2	109,1
ianuarie-mai	9997,4	106,1	11757,1	108,6
ianuarie-iunie	12216,1	106,6	14430,2	108,0
ianuarie-iulie	14122,8	105,5	16839,1	108,7
ianuarie-august	16186,5	105,2	19539,6	110,0
ianuarie-septembrie	18666,6	106,3	22504,8	110,4
ianuarie-octombrie	21450,0	107,6	25959,0	109,7
ianuarie-noiembrie	24299,6	107,6	29831,3	108,7
ianuarie-decembrie	27056,5	107,0	33048,0	107,4

Evoluția indicilor producției industriale în anul 2011

Nivelul producției și veniturilor din vânzări ale întreprinderilor industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, după tipuri de activități se prezintă în tabelul ce urmează:

	2011				
	Venituri din vânzări, mil. lei	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	
		mil. lei (prețuri curente)	în % față de 2010	total	inclusiv pe piața externă
Industrie – total	35343,8	27457,4	107,4	27004,4	8473,8
Industria extractivă	477,1	408,3	117,1	399,3	1,2
Industria prelucrătoare	26501,3	23136,1	108,9	22696,9	8472,6
din care:					
Industria alimentară și a băuturilor	13473,2	11883,4	101,3	11622,3	4109,7
producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne	1572,0	1573,9	111,7	1531,7	264,1
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	1264,5	1131,3	95,5	1149,9	952,0
fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale	1105,1	1047,2	92,2	1013,2	559,2
fabricarea produselor lactate	1873,1	1382,7	102,1	1368,2	116,3
fabricarea produselor de morărit	192,8	105,7	89,1	107,5	10,9
fabricarea altor produse alimentare	3279,3	2871,7	93,0	2822,3	301,8
fabricarea băuturilor	4037,1	3678,0	108,0	3538,5	1905,4
Fabricarea produselor de tutun	780,0	777,9	106,2	727,4	176,7
Fabricarea produselor textile	625,0	611,8	107,9	587,5	405,8
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	969,2	918,9	111,6	912,9	808,0
Producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei	332,1	317,1	116,9	320,8	227,3
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn	119,2	99,6	98,0	99,2	32,8
Fabricarea hârtiei și cartonului	273,5	209,6	115,2	208,3	28,7
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative	592,9	469,9	127,9	460,9	4,2
Industria chimică	1124,8	766,8	91,9	813,4	157,7
Producția de articole din cauciuc și din material plastic	1072,0	846,1	102,5	850,6	279,7
Producția altor produse din minerale nemetalifere	2811,9	2350,9	105,9	2215,0	452,1
Industria metalurgică	240,0	194,8	93,3	196,2	6,1
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	609,9	496,2	114,2	492,8	74,9
Fabricarea de mașini și echipamente	542,2	461,9	124,6	440,8	227,2
Producția de mașini și aparate electrice	311,0	303,5	141,7	303,9	249,1
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice	386,3	362,2	142,5	366,8	298,6
Producția de mobilier și alte activități industriale	723,1	607,7	100,2	617,6	167,5
producția de mobilier	671,8	565,9	109,0	570,4	144,7
Producția și distribuția de energie electrică și termică	8365,4	3913,0	95,4	3908,2	–
Producția și distribuția energiei electrice	6766,2	2898,0	96,0	2899,1	–
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	1599,2	1015,0	94,4	1009,1	–

Veniturile din vânzări, realizate de către întreprinderile industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, în anul 2011 s-au cifrat la 35343,8 mil. lei (în anul 2010 – 31078,1 mil. lei).

Ponderea **producției livrate** pe piața externă de către întreprinderile nominalizate în anul de raport a constituit 31,4% din totalul producției industriale (în anul 2010 – 30,5%) și respectiv pe piața internă – 68,6% (în anul 2010 – 69,5%).

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora în anul 2011 le-au revenit 84,3% din valoarea totală a producției, obținute la întreprinderile cu activități principale de industrie cuprinse în cercetare statistică lunară. Nivelul producției realizate de către aceste întreprinderi a crescut cu 8,9% față de anul 2010.

Industria alimentară și a băuturilor în ansamblu a înregistrat o creștere a volumului de producție cu 1,3%, în special la: producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne – cu 11,7%; fabricarea băuturilor – cu 8,0%; fabricarea produselor lactate – cu 2,1% etc.

Întreprinderile din industria extractivă au obținut producție cu 17,1% mai mult, decât în anul 2010.

La majorarea volumului producției industriale au contribuit în special întreprinderile cu următoarele activități de industrie: producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice a crescut cu 42,5%, producția de mașini și aparate electrice – cu 41,7%, fabricarea de mașini și echipamente – cu 24,6%, producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei – cu 16,9%, fabricarea hîrtiei și cartonului – cu 15,2%, fabricarea de articole de îmbrăcăminte – cu 11,6%, producția de mobilier – cu 9,0%, fabricarea produselor textile – cu 7,9%, fabricarea produselor de tutun – cu 6,2%, fabricarea produselor din minerale nemetalifere (fabricarea sticlei, elementelor din beton, ipsos și ciment etc.) – cu 5,9%, producția de articole din cauciuc și din material plastic – cu 2,5% etc.

În același timp, a avut loc diminuarea volumului de producție la întreprinderile cu următoarele activități: fabricarea produselor de morărit – cu 10,9%, industria chimică – cu 8,1%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 7,8%, industria metalurgică – cu 6,7%, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – cu 4,5%, prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 2,0% etc.

Sectorul energetic în anul de raport a marcat o descreștere cu 4,6%, inclusiv: aprovizionarea cu aburi și apă caldă – cu 5,6%, producția și distribuția energiei electrice – cu 4,0%.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile, cuprinse în cercetare statistică lunară, se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Decembrie 2011		2011	
		cantitatea	în % față de decembrie 2010	cantitatea	în % față de 2010
Industria extractivă					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții	mii tone	19,4	145,8	289,0	99,8
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcții	- " -	5,4	de 2,4 ori	172,6	104,0
ghips și anhidrit	- " -	17,6	123,1	390,1	129,8
piatrș de var	- " -	—	x	42,2	75,2
nisip	- " -	38,0	103,2	746,2	93,7
pietriș, prundiș, bolovani și silex	- " -	106,5	173,9	1793,0	123,2
Industria alimentară și a băuturilor					
carne, inclusiv subproduse de categoria I	tone	858,0	83,1	8091,8	115,5
carne de pasăre	- " -	1069,4	113,9	10041,1	113,2
mezeluri	- " -	1213,0	107,6	12006,5	101,8
conserve din carne	- " -	160,4	81,3	1283,5	85,9
sucuri de legume și fructe	mii litri	1622,6	69,7	29607,8	109,4
conserve de legume	tone	189,0	86,9	24587,6	89,7
fructe prelucrate și conservate	- " -	15,0	35,5	6538,3	84,2
lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%	mii litri	4303,3	103,1	60936,0	96,5
unt	tone	298,1	128,7	3876,4	92,4
cașcaval și brînză grase	- " -	94,0	121,3	2051,9	116,7
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smîntînă și alte produse fermentate	- " -	2228,9	108,3	27312,1	106,7
înghețată	mii litri	245,7	70,5	12312,3	98,9
făină	tone	3611,9	76,5	47571,2	86,2
crupe	- " -	170,7	44,9	2048,3	59,8
nutrețuri gata pentru hrana animalelor	- " -	989,0	67,3	18557,0	80,7
pîine proaspătă	- " -	7722,7	90,9	90683,0	94,9

	Unitatea de măsură	Decembrie 2011		2011	
		cantitatea	în % față de decembrie 2010	cantitatea	în % față de 2010
produse de cofetărie făinoase	tone	2322,4	98,6	24674,3	107,1
zahăr	- " -	1917,0	18,8	87604,8	84,9
produse de cofetărie zaharoase	- " -	1604,4	108,1	13034,4	101,3
paste făinoase	- " -	215,2	68,8	4275,6	101,8
	mii litri				
divin	100% alcool	234,7	de 2,0 ori	2395,1	135,6
rachiuri și lichioruri	- " -	431,3	114,8	2732,2	106,0
vin spumant	mii dal	76,8	75,7	687,9	123,7
vinuri naturale de struguri	- " -	1182,2	118,8	11000,3	101,5
vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele	- " -	52,3	49,5	995,5	98,2
ape minerale și gazoase	- " -	637,0	80,8	10186,1	95,0
băuturi nealcoolice	- " -	332,4	70,1	6991,9	60,5
Fabricarea produselor de tutun					
tutun fermentat	tone	1045,5	57,8	7416,7	113,5
Fabricarea produselor textile					
articole de ciorăpărie	mii per.	133,7	117,8	1297,7	110,0
articole tricotate	mii buc.	1750,9	120,9	16533,8	83,9
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	406,0	84,3	4970,8	101,5
paltoane, impermeabile, canadiene, pelerine, hanorace	- " -	45,7	89,7	511,5	90,9
costume și completuri	- " -	18,2	119,3	124,3	139,3
sacouri, jachete și blazere	- " -	43,4	109,3	466,6	106,5
pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi	- " -	80,4	80,0	1383,6	103,9
rochii și sarafane	- " -	94,0	100,9	942,7	123,6
fuste și fuste-pantaloni	- " -	50,2	de 2,8 ori	285,6	150,1
cămăși și bluze pentru femei și fete	- " -	144,7	54,0	1720,5	93,4
Fabricarea de articole de voiaj și de marochinărie					
cufere, valize, geamantane și articole similare	mii buc.	11,4	106,8	117,1	117,8
genți pentru dame	- " -	11,6	177,5	115,6	127,0
Fabricarea încălțămintei					
încălțămintă	mii per.	183,2	78,7	2460,8	108,1
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn					
cherestea	mii m ³	0,4	42,5	4,3	63,6
ferestre, uși, rame, pervazuri și praguri	mii m ²	1,4	34,4	14,4	63,7
panouri pentru parchete	- " -	1,7	78,7	17,9	131,6
Fabricarea hârtiei și cartonului					
hârtii și cartoane ondulate	mil. m ²	0,5	90,7	7,6	173,3
cutii și lăzi din hârtie sau cartoane ondulate	- " -	2,6	82,4	21,3	72,9
ambalaje din hârtie sau carton neondulat	tone	275,8	de 2,4 ori	2357,6	170,1
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative					
editarea de cărți, broșuri și imprimate similare	mii buc.	911,8	de 2,2 ori	5596,3	75,4
servicii de tipărire a ziarelor și publicațiilor, care apar cel puțin de 4 ori pe săptămână	mil. coli	2,7	86,6	30,2	92,5
caiete	tone	15,8	58,0	545,9	96,1

	Unitatea de măsură	Decembrie 2011		2011	
		cantitatea	în % față de decembrie 2010	cantitatea	în % față de 2010
Industria chimică					
oxigen	mii m ³	26,6	165,7	302,7	157,5
dioxid de carbon	tone	94,2	58,8	1384,8	106,
vopsele și lacuri	- " -	401,8	111,3	17245,7	143,2
săpunuri	- " -	25,6	66,6	339,9	94,6
preparate pentru spălat și curățat	- " -	11,7	47,0	176,5	101,2
Producția de articole din cauciuc și din material plastic					
tuburi și țevi	tone	60,9	39,6	1347,6	96,0
cutii, lăzi, stelaje și articole similare	- " -	15,5	180,1	92,8	59,0
ferestre, uși, vitralii și cadrele acestora	mii m ²	16,7	91,2	103,8	76,6
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
oglinzi din sticlă	mii m ²	0,5	100,4	5,6	106,5
borcane de sterilizat	mii tone	—	x	10,7	48,3
sticle și flacoane din sticlă	mil. buc.	16,1	45,9	326,4	132,6
cărămizi din ceramică pentru construcții	mii m ³	4,4	76,9	70,5	97,3
ipsos	mii tone	0,1	4,0	100,8	100,8
amestecuri uscate de ghips	- " -	2,5	62,0	144,6	112,9
elemente prefabricate pentru construcții din ciment, beton sau piatră artificială	- " -	9,8	64,7	147,0	90,4
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	63,6	102,5	966,7	113,1
piese turnate din oțel	- " -	6,8	64,6	68,7	116,3
piese turnate din metale neferoase ușoare	- " -	1,0	de 2,8 ori	9,4	166,5
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje					
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din metale feroase	buc.	145	53,7	691	91,6
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din aluminiu	- " -	3434	57,1	51204	95,2
Producția și distribuția de energie electrică și termică					
energie electrică	mil. kWh	132,6	74,8	1009,4	95,6
energie termică	mii Gcal	329,6	74,5	2232,7	94,4

Producția industrială, fabricată de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară, pe regiuni de dezvoltare în anul 2011 a evoluat în felul următor:

	Valoarea producției fabricate în prețuri curente, mil. lei	Ponderea în total industrie, %	Valoarea producției livrate în prețuri curente, mil. lei	din care, pe piața externă	
				mil. lei	ponderea în total livrări, %
Industrie – total	27457,4	100,0	27004,4	8473,8	31,4
Mun. Chișinău	16814,7	61,2	16672,2	4284,6	25,7
Nord	5869,0	21,4	5648,8	1764,1	31,2
Centru	3092,8	11,3	3106,9	1381,8	44,5
Sud	877,0	3,2	788,0	509,6	64,7
UTA Găgăuzia	803,9	2,9	788,5	533,7	67,7

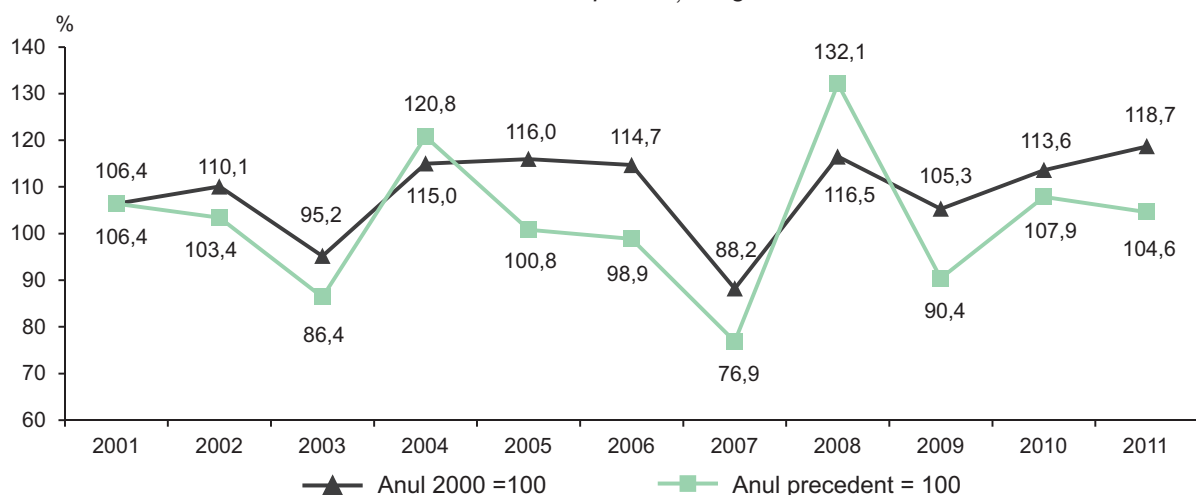
Datele în profil pe regiuni de dezvoltare atestă faptul concentrării activităților industriale în proporție de peste 61 la sută în municipiul Chișinău, 21,4% – în regiunea Nord și 11,3% – în regiunea Centru. Regiunea Sud și UTA Găgăuzia dețin cele mai mici ponderi în totalul producției pe țară, respectiv 3,2% și 2,9%.

În cadrul regiunilor de dezvoltare cea mai mare pondere a producției livrate pe piața externă o dețin întreprinderile situate pe teritoriul UTA Găgăuzia – 67,7%, urmate de regiunea de dezvoltare Sud – cu 64,7% și Centru – cu 44,5%.

3.2. Agricultură

Producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației) în anul 2011, conform datelor prealabile, a însumat 22120 mil. lei (în prețuri curente), marcînd o creștere cu 4,6% (în prețuri comparabile), față de anul 2010. Majorarea producției globale agricole în anul 2011 a fost determinată în general de creșterea producției vegetale cu 6,7%, producția animală fiind în creștere moderată de 0,4%.

Indicii volumului producției agricole

Producția principalelor produse agricole în gospodăriile de toate categoriile, se prezintă astfel:

	Producția, mii tone			Producția agricolă în 2011 ^{1,2} în % față de 2010	Gradul de influență a producției asupra creșterii (+) / descreșterii (-) producției globale agricole în 2011 față de 2010 ^{1,2} , %
	2009	2010	2011 ¹		
Total producția agricolă	x	x	x	104,6	4,6
Producția vegetală	x	x	x	106,7	4,4
din care, pe principalele tipuri:					
Cereale și leguminoase boabe – total ³	2176	2421	2495	102,6	0,5
din care:					
grâu ³	737	744	793	106,6	0,4
porumb pentru boabe	1141	1420	1468	101,9	0,2
Floarea soarelui ³	284	382	425	110,8	0,8
Sfeclă de zahăr ³	337	838	590	70,4	-0,7
Tutun	4,4	7,6	5,4	70,9	-0,2
Soia	49	111	78	70,9	-0,6
Rapița	69	37	52	143,1	0,3
Cartofi	261	280	351	125,4	1,2
Legume – total	308	341	361	108,0	0,5
Fructe, nuci și pomușoare – total	308	322	377	115,4	0,6
Struguri	685	482	594	124,6	3,0
Producția animală	x	x	x	100,4	0,2
din care, pe principalele tipuri:					
Vite și păsări (în masă vie)	128	155	161	104,3	0,8
Lapte	575	591	560	94,5	-0,6
Ouă, mil. buc.	640	718	703	97,2	-0,1

¹ Conform datelor prealabile

² Reieșind din calculele producției agricole în prețurile comparabile ale anului 2005

³ În masă după finisare

Analiza impactului diferitor tipuri de producție asupra ritmului de creștere a volumului fizic al producției agricole în anul 2011 față de anul 2010 indică, că influență mai semnificativă a avut-o creșterea producției de struguri (cu 24,6%), cartofi (cu 25,4%), floarea soarelui (cu 10,8%), fructe, nuci și pomușoare (cu 15,4%), legume (cu 8,0%), cereale și leguminoase boabe (cu 2,6%), care a generat majorarea producției globale agricole, corespunzător, cu 3,0%, cu 1,2%, cu 0,8%, cu 0,6%, cu 0,5% și cu 0,5%.

În anul 2011 ponderea producției vegetale în total producția agricolă a constituit 68% (în anul 2010 – 66%), din care de cereale și leguminoase boabe – 18,5% (18,8%), culturi tehnice – 12,0% (12,9%), cartofi, legume și bostănoase – 13,7% (12,9%), fructe, nuci și pomușoare – 4,3% (3,9%), struguri – 14,5% (12,1%). Producției animale i-a revenit 32% (în anul 2010 – 34%), din care de vite și păsări – 18,9% (18,9%), lapte – 9,2% (10,2%), ouă – 3,7% (4,0%).

Fitotehnie. Recolta anului 2011 se caracterizează prin majorarea producției vegetale care a fost generată de creșterea atât a suprafețelor însămânțate, cât și a roadei medii a unor culturi agricole. Așadar, roada anului de raport față de anul precedent se caracterizează prin majorarea volumului cerealelor și leguminoaselor boabe – cu 74 mii tone (cu 3%) (din ele a grîului – cu 49 mii tone (cu circa 7%), porumbului pentru boabe – cu 48 mii tone (cu 3%)), floarei soarelui – cu 43 mii tone (cu 11%), rapiței – cu 15 mii tone (cu 43%), cartofilor – cu 71 mii tone (cu 25%), legumelor – cu 20 mii tone (cu 6%), fructelor și pomușoarelor – cu 55 mii tone (cu 17%) și strugurilor – mai mult cu 112 mii tone (cu 23%).

Structura recoltei globale a culturilor agricole pe categorii de gospodării în anul 2011 se prezintă după cum urmează:

	Gospodăriile de toate categoriile	procente din ele:		
		întreprinderile agricole	gospodăriile țărănești de fermier)	gospodăriile populației
Cereale și leguminoase pentru boabe – total	100	39	34	27
din care:				
cereale și leguminoaseboabe (exclusiv porumb)	100	69	29	2
porumb pentru boabe	100	19	37	44
Floarea soarelui	100	68	30	2
Sfeclă de zahăr	100	91	8	1
Tutun	100	79	19	2
Soia	100	78	21	1
Rapiță – total	100	93	7	–
Cartofi	100	15	19	66
Legume	100	16	11	73
Culturi bostănoase alimentare	100	2	62	36
Fructe și pomușoare	100	38	36	26
Struguri	100	21	35	44

În anul 2011, ca și în anii precedenți, întreprinderilor agricole le revine partea principală la producția de rapiță – 93%, sfeclă de zahăr – 91%, tutun – 79%, soia – 78%, cereale și leguminoase pentru boabe (exclusiv porumb) – 69%, floarea soarelui – 68%. Totodată, în gospodăriile populației sînt concentrate 73% din producția de legume, 66% – de cartofi, cîte 44% – de struguri și de porumb, iar în gospodăriile țărănești (de fermier) – 62% de culturi bostănoase.

Roadă medie a principalelor culturi agricole în gospodăriile de toate categoriile se caracterizează prin următoarele date:

	chintale la 1 hectar				
	2009	2010	2011	2011 în % față de:	
				2010	2009
Cereale și leguminoase pentru boabe – total	23,2	26,7	28,1	105	121
din care:					
grîu ¹	21,0	22,9	26,3	115	125
porumb pentru boabe	28,9	34,5	32,5	94	113
Floarea soarelui ¹	12,7	15,3	15,5	101	122
Sfeclă de zahăr ¹	170,9	319,6	239,0	75	140
Tutun	17,6	17,7	14,1	80	80
Soia	11,2	19,0	13,6	72	121
Rapiță – total ¹	12,3	9,6	13,0	135	106
Cartofi	92,7	102,1	120,0	118	129
Legume de cîmp	85,8	89,2	103,6	116	121
Fructe și pomușoare	31,7	33,4	39,6	119	125
Struguri	48,4	34,9	45,5	130	94

¹ În masă după finisare

Analiza roadei medii la 1 hectar a principalelor culturi agricole în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)¹ în profil teritorial indică, că cea mai înaltă roadă medie față de cea pe țară la majoritatea culturilor a fost înregistrată în gospodăriile regiunii de dezvoltare Nord și anume: de cereale și leguminoase pentru boabe (cu excepția porumbului) – cu 7,9%, de porumb pentru boabe – 15,5%, de orz – cu 6,3%, floarea soarelui – cu 14,1%, de cartofi – cu 1,5%, de fructe și pomușoare – cu 22,8%. Totodată, cea mai înaltă roadă medie la 1 hectar de legume de câmp a fost înregistrată în regiunea de dezvoltare Sud (cu 33,7%), de struguri (cu 17,0%) – în municipiul Chișinău, de tutun (cu 12,4%) și culturi bostănoase (cu 30,4%) – în UTA Găgăuzia.

Sub roada anului 2011 în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)² la 1 hectar de semănături au fost introduse câte 29,4 kg de fertilizați chimici, recalculat la 100% substanțe nutritive, față de 24,5 kg în anul 2010 (cu 20% mai mult). S-a mărit și suprafața îngrășată față de anul precedent cu 27%. Introducerea fertilizaților naturali la 1 hectar a constituit 0,04 tone la hectar, față de 0,02 tone în anul 2010.

Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)² în toamna anului 2011 au efectuat aratul de toamnă pe o suprafață de 331 mii hectare (cu 1,6% mai mult față de toamna anului 2010) și aratul de zăble pe o suprafață de 392 mii hectare (cu 16,2% mai mult față de anul 2010). Au fost semănate culturi de toamnă pe suprafața de 317 mii hectare (cu 0,3% mai puțin față de anul 2010).

Zootehnie. În anul 2011, în comparație cu anul precedent, în gospodăriile de toate categoriile producția de creștere a vitelor și păsărilor, conform estimărilor, s-a majorat cu 4,0%. Totodată, producția de lapte de toate tipurile s-a micșorat cu 5,3% în rezultatul micșorării volumului producției laptelui în gospodăriile populației cu 5,5%, iar de ouă – cu 2,1%, urmare a reducerii producției în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu 13,1%.

În gospodăriile populației, în care se produce cea mai mare parte a producției animale (producția laptelui – 97,3%, creșterea vitelor și păsărilor – 73,1%, producția de ouă – 65,9%) la 1 ianuarie 2012 s-a concentrat: 94,1% de bovine din numărul total de bovine (inclusiv 97,0% din vaci), 73,5% de porcine, 97,4% de ovine și caprine.

Efectivul de animale pe principalele tipuri se prezintă astfel:

	La 1 ianuarie 2012 ³		Ponderea (în % față de total)
	mii capete	în % față de 1 ianuarie 2011	
Bovine – total	202,1	93,6	100
din care:			
întreprinderile agricole ⁴	12,0	103,8	5,9
gospodăriile populației	190,1	93,1	94,1
din acestea, vaci – total	147,7	95,6	100
din care:			
întreprinderile agricole ⁴	4,4	98,4	3,0
gospodăriile populației	143,3	95,6	97,0
Porcine – total	453,8	94,8	100
din care:			
întreprinderile agricole ⁴	120,2	86,5	26,5
gospodăriile populației	333,6	98,4	73,5
Ovine și caprine – total	790,3	87,3	100
din care:			
întreprinderile agricole ⁴	20,3	103,8	2,6
gospodăriile populației	770,0	87,0	97,4
Păsări (întreprinderile agricole)⁴	2672,9	83,3	x

Conform stării la 1 ianuarie 2012, față de 1 ianuarie 2011, în gospodăriile populației a fost marcată descreșterea efectivului de toate tipurile de animale. Totodată, în perioada de referință în întreprinderile agricole a avut loc majorarea efectivului de bovine, ovine și caprine cu câte 3,8%.

În întreprinderile agricole producția (creșterea) de vite și păsări a crescut cu 4%. Majorarea producției (creșterii) vitelor și păsărilor a avut loc datorită măririi producției (creșterii) a porcinelor (cu 20%) și bovinelor (cu 2%). Volumul de creștere a vitelor și păsărilor s-a majorat în regiunile de dezvoltare ale țării: UTA Găgăuzia – cu 41% și Centru – cu 4%. Totodată, s-a înregistrat micșorarea volumului de creștere a vitelor și păsărilor în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – cu 9%, Nord – cu 2% și Sud – cu 0,7%.

¹ Cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste

² Cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

³ Date prealabile

⁴ Inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale

Vînzarea animalelor și păsărilor pentru sacrificare în întreprinderile agricole s-a majorat cu 9%. Volumul de vînzare a vitelor și păsărilor a crescut în regiunile de dezvoltare: UTA Găgăuzia – cu 28%, Centru – cu 11%, Sud – cu 10%, totodată, în municipiul Chișinău și regiunea de dezvoltare Nord s-a micșorat cu cîte 7%.

În anul 2011 în întreprinderile agricole s-a înrăutățit păstrarea efectivului de porcine, nivelul mortalității cărora a constituit 13,5% (în anul 2010 – 12,6%). Nivelul de mortalitate a bovinelor, ovinelor și caprinelor a rămas la nivelul anului trecut constituind, corespunzător, 4,4% și 4,8%.

Creșterea productivității vacilor cu 7%, în condițiile scăderii efectivului mediu al acestora cu 5%, a asigurat majorarea producției laptelui cu 2%. Majorarea producției de lapte de vacă s-a înregistrat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – cu 45%, UTA Găgăuzia – cu 38% și Centru – cu 29%. Totodată, producția de lapte de vacă s-a micșorat în regiunile de dezvoltare Sud cu 12% și Nord – cu 8%.

Desreșterea efectivului găinilor ouătoare în întreprinderile agricole cu 7% și productivității lor cu 6%, a generat reducerea producției ouălor cu 13%.

La sfîrșitul anului de raport în întreprinderile agricole existența nutrețurilor (în unități nutritive) calculat la un cap convențional în vite mari a constituit 7,4 chintale (cu 29% mai mult față de sfîrșitul anului 2010).

3.3. Investiții în capital fix

În ianuarie-decembrie 2011, întreprinderile și organizațiile de toate formele de proprietate, au realizat investiții în valoare de 15198,5 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu anul 2010, acest volum s-a majorat cu 9,3% (în prețuri comparabile).

Evoluția indicatorilor principali ai activității investiționale în ianuarie-decembrie 2011 pe elemente de structură tehnologică, se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2010 în % față de total
		ianuarie- decembrie 2010	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	15198,5	109,3	100,0	100,0
din care:				
lucrări de construcții-montaj	7322,5	99,4	48,2	51,6
utilaje și mașini, mijloace de transport	6905,0	125,7	45,4	41,0
alte lucrări și cheltuieli capitale	971,0	94,9	6,4	7,4

Analiza structurii tehnologice a investițiilor arată, că volumul principal al investițiilor a revenit lucrărilor de construcții-montaj, cota-parte a căroră, în totalul investițiilor a constituit 48,2%, comparativ cu anul 2010 s-a micșorat cu 3,4 puncte procentuale.

Ponderea valorii utilajelor, mașinilor și mijloacelor de transport a constituit 45,4%, cu 4,4 puncte procentuale mai mult față de anul precedent.

În structura investițiilor în active materiale 31,0% dețin entitățile cu forma de proprietate publică, cota preponderentă (69%) revenind agenților economici din sectorul nestatal al economiei naționale, care au realizat 64,5% din volumul total al lucrărilor de construcții-montaj.

Structura investițiilor pe forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2011, se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2010 în % față de total
		ianuarie- decembrie 2010	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	15198,5	109,3	100,0	100,0
din care, pe forme de proprietate:				
Publică	4706,0	112,7	31,0	30,0
Privată	6953,0	121,8	45,7	41,0
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	329,8	148,9	2,2	1,6
Străină	1330,1	91,5	8,8	10,4
A întreprinderilor mixte	1879,6	79,9	12,4	16,9

În ianuarie-decembrie 2011 sursele principale de finanțare ale activității investiționale rămîn a fi mijloacele proprii ale agenților economici și populației (64%), fiind în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 8,7 puncte procentuale. Mijloacele investitorilor străini au constituit 4,8% din volumul total al investițiilor utilizate.

Din contul mijloacelor bugetare au fost realizate 10,1% din volumul total al investițiilor, cu 1,2 puncte procentuale mai mult decît în perioada respectivă a anului precedent.

Structura investițiilor pe surse de finanțare în ianuarie-decembrie 2011, se caracterizează prin următoarele date:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2010 în % față de total
		ianuarie- decembrie 2010	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	15198,5	109,3	100,0	100,0
din care, finanțate din contul:				
bugetului de stat	812,7	114,7	5,4	5,1
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	709,6	135,8	4,7	3,8
mijloacelor proprii ale agenților economici și populației	9733,5	119,6	64,0	55,3
mijloacelor investitorilor străini	728,5	35,0	4,8	18,2
altor surse	3214,2	130,8	21,1	17,7

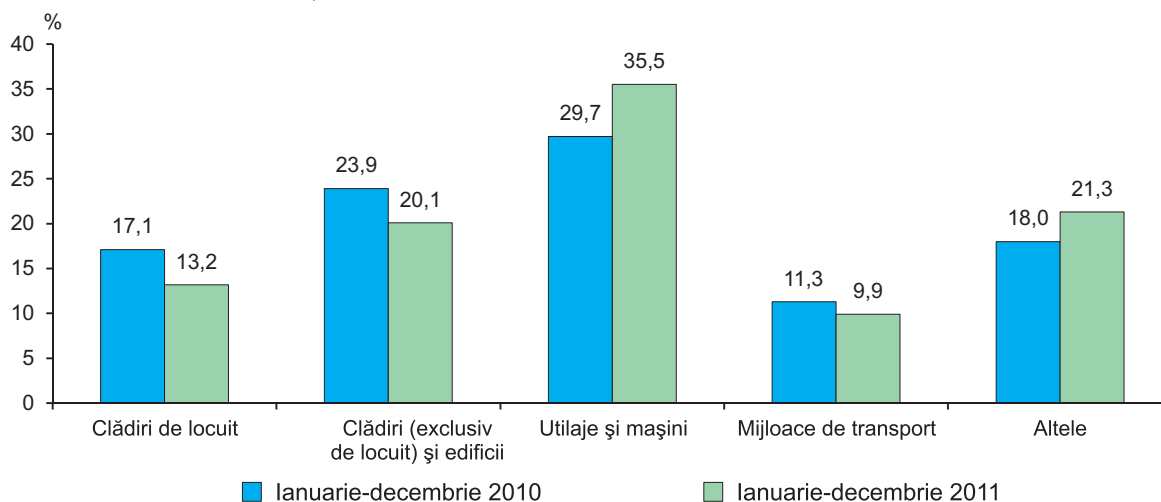
În structura investițiilor în active materiale pe tipuri de mijloace fixe o parte importantă a fost orientată la procurarea utilajelor, mașinilor și mijloacelor de transport, care a constituit 45,4% din volumul total al mijloacelor utilizate, fiind în creștere cu 4,4 puncte procentuale în comparație cu perioada respectivă a anului precedent.

Cota-parte a investițiilor realizate la construcția clădirilor și edificiilor a constituit 33,3% din volumul total al investițiilor însușite (din care 13,2% – clădirilor de locuit și 20,1% – altor clădiri și edificii), fiind în descreștere cu 7,7 puncte procentuale față de perioada respectivă a anului precedent. Această reducere a activității investiționale a fost generată de micșorarea investițiilor în clădirile de locuit cu 15,8% și în alte clădiri și edificii cu 8,1%.

Structura investițiilor în active materiale pe tipuri de mijloace fixe în ianuarie-decembrie 2011, se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2010 în % față de total
		ianuarie- decembrie 2010	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	15198,6	109,3	100,0	100,0
din care:				
clădiri de locuit	2008,9	84,2	13,2	17,1
clădiri (exclusiv de locuit) și edificii	3052,4	91,9	20,1	23,9
utilaje, mașini și mijloace de transport	6905,0	125,7	45,4	41,0
alte	3232,3	129,3	21,3	18,0

Structura investițiilor în active materiale pe termen lung pe tipuri de mijloace fixe

În ianuarie-decembrie 2011 din volumul total al investițiilor în construcția locativă au fost însușite 2008,9 mil. lei sau 13,2% din totalul investițiilor în active materiale și 84,2% față de perioada respectivă a anului precedent.

Construcția de locuințe. În ianuarie-decembrie 2011 din contul tuturor surselor de finanțare au fost date în folosință 4,1 mii apartamente cu suprafața totală de 477,7 mii m², ceea ce reprezintă 87,5% față de nivelul înregistrat în anul 2010.

Darea în folosință a locuințelor pe forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2011, se caracterizează prin următoarele date:

	Darea în folosință a apartamentelor, mii unități	Suprafața totală				
		mii m ²	în % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2010 în % față de:	
			ianuarie-decembrie 2010	total	ianuarie-decembrie 2009	total
S-au construit – total	4,1	477,7	87,5	100,0	108,8	100,0
din care, de beneficiari individuali	1,9	295,5	116,0	61,9	100,7	47,1

Din contul mijloacelor proprii ale populației în ianuarie-decembrie 2011 au fost date în folosință 1,9 mii case de locuit individuale cu suprafața totală de 295,5 mii m², constituind 61,9% din volumul total al locuințelor date în folosință în total pe țară, fiind în creștere cu 16% față de anul 2010.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-decembrie 2011 volumul lucrărilor executate de organizațiile cu genul principal de activitate „Construcții” a constituit 4706,0 mil. lei și a constituit 97,5% (în prețuri comparabile) față de nivelul înregistrat în ianuarie-decembrie 2010.

Volumul principal de lucrări a fost realizat de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care au executat lucrări în antrepriză în sumă de 3991 mil. lei (84,8% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate) sau 98,9% față de ianuarie-decembrie 2010.

Evoluția și structura lucrărilor în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-decembrie 2011, se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Volumul lucrărilor în antrepriză executate în medie pe o organizație, mii lei
		ianuarie-decembrie 2010	total	
Total	4706,0	97,5	100,0	9130,1
din care:				
Publică	177,2	86,5	3,8	10545,7
Privată	3991,0	98,9	84,8	9056,0
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	354,3	98,5	7,5	7676,2
Străină	63,4	55,5	1,3	17473,0
A întreprinderilor mixte	120,0	100,1	2,6	11000,0

Datele privind structura lucrărilor în antrepriză executate în ianuarie-decembrie 2011, se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2010	total
Volumul lucrărilor în antrepriză executate – total	4706,0	97,5	100,0
din care:			
Pe elemente de structură:			
construcții noi	2513,2	83,1	53,4
reparații capitale	981,5	108,9	20,9
lucrări de întreținere și reparații curente	1089,2	137,1	23,1
alte lucrări	122,1	115,4	2,6
Pe tipuri de obiecte:			
clădiri rezidențiale	1245,3	92,8	26,5
clădiri nerezidențiale	1406,3	94,0	29,9
construcții ingineresti	1932,4	102,6	41,1

Pe elemente de structură a lucrărilor executate predomină efectuarea lucrărilor de construcții noi, realizate în volum de 2513,2 mil. lei, ponderea căroră a constituit 53,4% din volumul total al lucrărilor executate. Lucrărilor de reparații capitale și curente le-au revenit 44% din volumul total al lucrărilor de construcții executate.

Pe tipuri de obiecte s-au înregistrat majorări la lucrările de construcții executate la construcții ingineresti cu 2,6% față de perioada respectivă a anului precedent, iar la clădirile rezidențiale și nerezidențiale – scăderi respectiv cu 7,2% și 6,0%.

3.4. Transporturi

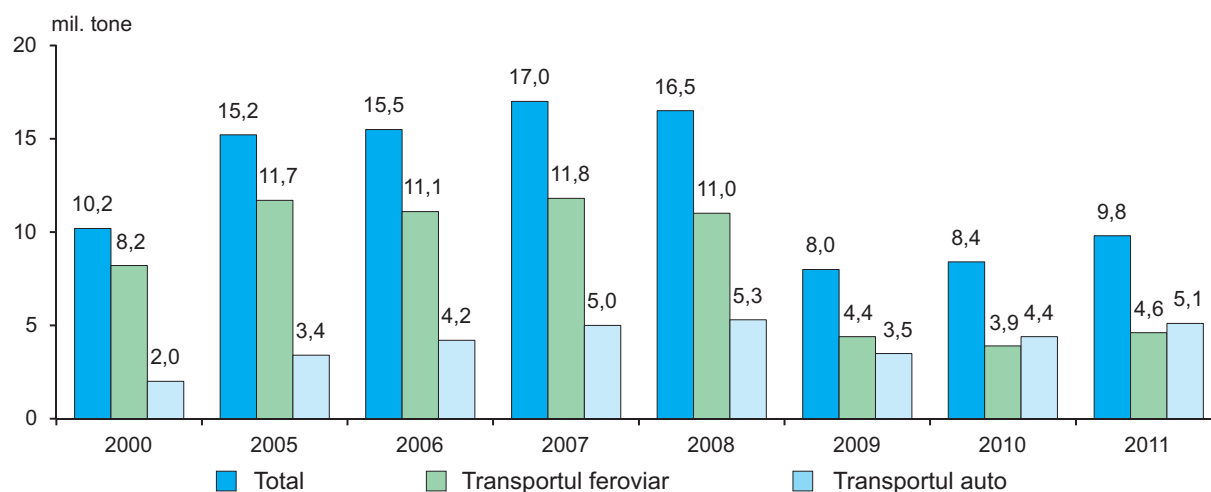
În anul 2011 **întreprinderile de transport feroviar, auto¹, fluvial și aerian au transportat mărfuri** în volum de 9843,3 mii tone, cu 16,8% mai mult față de anul precedent. Majorarea volumelor de mărfuri transportate a fost condiționată de creșterea acestora la întreprinderile de transport aerian (+23,0%), feroviar (+18,2%), fluvial (+17,2%) și auto¹ (+15,6%).

Parcursul mărfurilor în perioada de referință a totalizat 3620,5 mil. tone-km, cu 11,7% mai mult față de anul 2010. Creșterea parcursului mărfurilor a fost înregistrată în transportul fluvial (+30,1%), feroviar (+24,7%), auto¹ (+6,2%) și aerian (+3,2%).

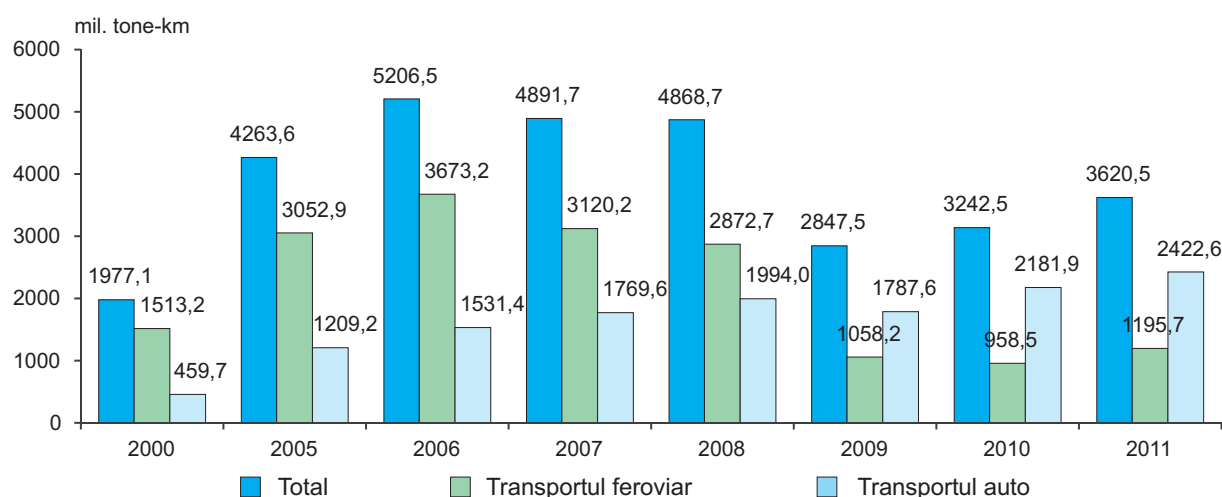
Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor în anul 2011, pe moduri de transport, se prezintă după cum urmează:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de 2010	mil. tone-km	în % față de 2010
Întreprinderi de transport – total	9843,3	116,8	3620,5	111,7
din care:				
feroviar	4552,7	118,2	1195,7	124,7
auto ¹	5139,9	115,6	2422,6	106,2
fluvial	149,1	117,2	0,5	130,1
aerian	1,6	123,0	1,7	103,2

Evoluția volumului de mărfuri transportate de întreprinderile de transport

Evoluția parcursului mărfurilor realizat de întreprinderile de transport

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și di spun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Volumul de mărfuri transportate cu transportul auto și parcursul mărfurilor în anul 2011, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de 2010	mil. tone-km	în % față de 2010
Întreprinderi de transport auto¹ – total	5139,9	115,6	2422,6	106,2
din care:				
Mun. Chișinău	2689,8	122,7	1466,8	106,5
Nord	1358,5	113,7	381,1	114,2
Centru	762,7	97,5	334,3	93,6
Sud	274,2	122,7	202,0	114,2
UTA Găgăuzia	54,7	100,9	38,4	103,8

În anul 2011 întreprinderile de transport auto¹ au transportat 5139,9 mii tone de mărfuri, cu 15,6% mai mult față de anul anterior.

Ponderi considerabile în volumul total de mărfuri transportate cu transportul auto revin întreprinderilor din municipiul Chișinău (52,3%), regiunile Nord (26,4%) și Centru (14,8%).

Cu mijloacele de transport feroviar în anul 2011 au fost transportate 4552,7 mii tone de mărfuri, volum superior celui înregistrat în anul 2010 cu 18,2%. În structura mărfurilor încărcate în vagoane la stațiile de cale ferată din țară, ponderi mai mari s-au înregistrat la următoarele grupe de mărfuri: cereale și produse de panificație – 36,1% (în anul 2010 – 31,8%), metale feroase și fier vechi – 22,8% (în anul 2010 – 18,6%), materiale de construcție și ciment – 16,4% (în anul 2010 – 14,1%).

În transportul feroviar s-a micșorat durata medie de staționare în stațiile tehnice a vagoanelor de marfă în tranzit, de la 60,90 ore în anul 2010 la 29,97 ore în anul 2011, durata medie de rotație a vagoanelor de marfă, respectiv de la 12,84 zile la 6,83 zile, precum și durata medie de staționare a vagoanelor de marfă la operațiile de încărcare-descărcare – de la 37,97 ore la 37,67 ore.

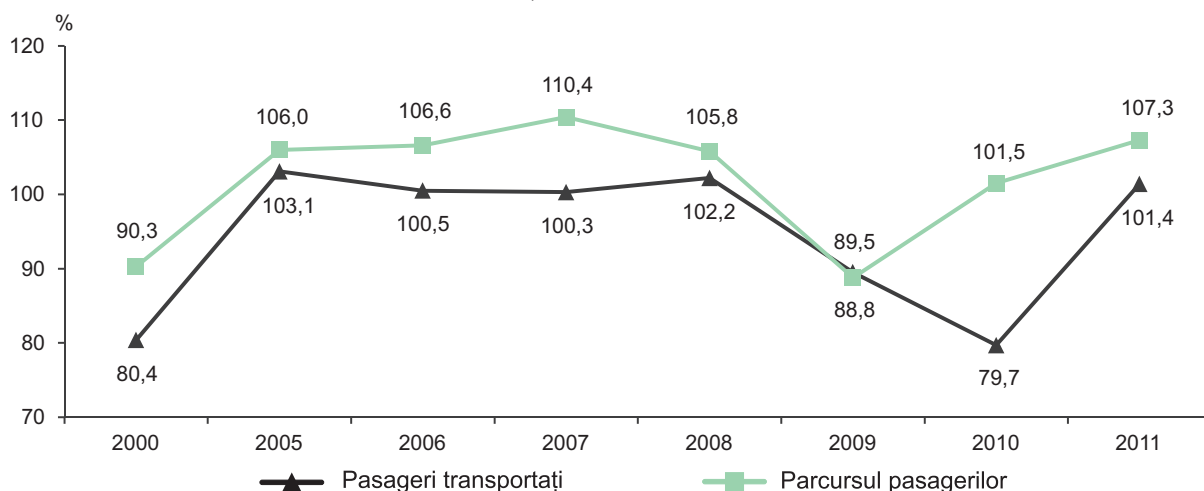
În anul 2011, comparativ cu anul precedent, s-a majorat numărul de **pasageri transportați** cu transportul public (+1,4%). Creșterea s-a realizat pe seama majorării numărului de pasageri transportați cu autobuze și microbuze (+8,2%), cu transportul aerian (+7,9%) și fluvial (+3,2%).

Tendințe similare au fost caracteristice și pentru **parcursul pasagerilor**, care s-a majorat cu 7,3% în raport cu anul 2010, pe seama sporirii acestuia în transportul aerian (+11,5%), la autobuze și microbuze (+11,1%) și transportul fluvial (+3,2%).

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în anul 2011, pe moduri de transport public, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de 2010	mil. pasageri-km	în % față de 2010
Total	235757,7	101,4	4286,3	107,3
din care:				
transportul feroviar	4711,3	94,9	363,2	91,0
autobuze și microbuze	114678,6	108,2	2685,4	111,1
transportul fluvial	122,6	103,2	0,2	103,2
transportul aerian	700,4	107,9	837,3	111,5
taximetre	3335,6	78,3	65,1	81,2
troleibuze	112209,2	96,3	335,1	96,6

Indicii numărului de pasageri transportați și parcursul pasagerilor pe total transport public (în % față de anul precedent)

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și di spun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze și parcursul pasagerilor în anul 2011, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de 2010	mil. pasageri-km	în % față de 2010
Total	114678,6	108,2	2685,4	111,1
din care:				
Mun. Chișinău	71936,0	108,6	1555,4	115,6
Nord	16730,9	107,2	403,7	109,0
Centru	15931,6	106,0	476,5	101,7
Sud	8632,3	111,7	173,9	102,8
UTA Găgăuzia	1447,8	106,8	75,9	120,8

Cu autobuze și microbuze în anul 2011 au fost transportați 114,7 mil. pasageri, cu 8,2% mai mult decât în anul anterior.

Ponderi semnificative în numărul total de pasageri transportați cu autobuze și microbuze dețin agenții transportatori din municipiul Chișinău (62,7%), regiunile Nord (14,6%) și Centru (13,9%).

3.5. Comunicații

Servicii de comunicații. În anul 2011, comparativ cu anul precedent, a sporit numărul coletelor expediate (de 2,2 ori), corespondenței poștale (+6,7%), pensiilor, subvențiilor și indemnizațiilor plătite prin intermediul oficiilor poștale (+2,1%). Totodată, s-a diminuat numărul de expedieri a telegramelor (-20,5%), ziarelor și revistelor (-8,7%), mandatelor poștale și telegrafice (-2,5%).

Numărul de convorbiri telefonice, realizate prin rețeaua telefonică fixă, în anul 2011 s-a redus cu 9,3% față de anul anterior, pe seama diminuării numărului de convorbiri internaționale (-13,7%) și interurbane (-8,7%).

Evoluția volumului de servicii pe tipuri de comunicații se prezintă astfel:

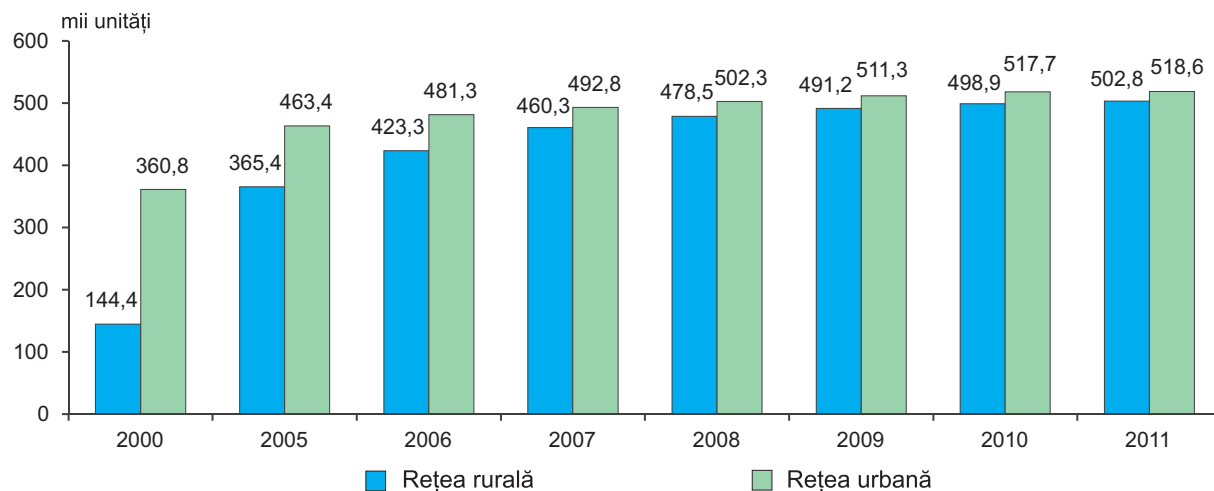
	2011		Informativ: 2010 în % față de 2009
	mii unități	în % față de 2010	
Expedieri poștale (trafic de ieșire):			
ziare și reviste (abonamente și vânzare cu bucată)	21700,3	91,3	94,6
corespondență	44683,3	106,7	101,7
colete	174,2	de 2,2 ori	de 2,3 ori
mandate poștale și telegrafice	111,5	97,5	102,7
telegrame	32,0	79,5	74,3
Pensii, subvenții și indemnizații plătite	8899,6	102,1	105,0
Convorbiri telefonice prin rețeaua telefonică fixă:			
interurbane (naționale)	194253	91,3	86,5
internaționale	22732	86,3	83,3
Conectări telefonice prin rețeaua telefonică fixă, mii ore:			
interurbane (naționale)	7055,6	87,7	88,6
internaționale	1193,9	86,8	82,5

Mijloace de telefonie fixă. La 31 decembrie 2011 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1127,5 mii posturi telefonice principale, din care 1021,4 mii – la domiciliu (respectiv, cu 0,3% și 0,5% mai mult decât la 31 decembrie 2010).

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă după cum urmează:

	Existent la 31.12.2011	În % față de 31.12.2010	Informativ: 31.12.2010 în % față de 31.12.2009
Posturi telefonice principale în rețeaua publică – total, mii unități	1127,5	100,3	101,2
din care, în:			
rețeaua urbană	607,8	100,0	100,9
inclusiv la domiciliu	518,6	100,2	101,2
rețeaua rurală	519,7	100,7	101,6
inclusiv la domiciliu	502,8	100,7	101,6

Evoluția numărului posturilor telefonice la domiciliu

Pe parcursul anilor 2000–2011 s-a menținut tendința de creștere a numărului de posturi telefonice principale, în special în localitățile rurale.

3.6. Turism

3.6.1. CAPACITATEA ȘI FRECVENTAREA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ COLECTIVĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE

Numărul structurilor de cazare turistică colective existente la 31 decembrie 2011 a fost de 247 unități, din care pe stele au fost clasificate 41 de hoteluri și moteluri, 13 vile turistice și 12 pensiuni turistice și agroturistice.

Capacitatea structurilor de cazare turistică la 31 decembrie 2011 se prezintă astfel:

	Numărul de structuri		Numărul de camere		Numărul de locuri	
	existent	în % față de total	existent	în % față de total	existent	în % față de total
Total	247	100,0	8172	100,0	27511	100,0
din care:						
Hoteluri și moteluri	85	34,4	2222	27,2	3938	14,3
Pensiuni turistice și agroturistice	15	6,1	391	4,8	813	2,9
Cămine pentru vizitatori	6	2,4	251	3,1	703	2,6
Structuri de întremare	7	2,8	1054	12,9	2082	7,6
Tabere de vacanță pentru elevi	71	28,8	2527	30,9	15456	56,2
Vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă	63	25,5	1727	21,1	4519	16,4

În anul 2011 capacitatea de cazare turistică în funcțiune a structurilor de primire turistică colective a constituit 4379,9 mii locuri-zile, majorându-se cu 1,3% în raport cu anul precedent. În totalul capacității de cazare turistică în funcțiune hotelurile și motelurile dețineau o pondere de 31,1%, taberele de vacanță pentru elevi – 28,1%, structurile de întremare – 15,1%, vilele turistice, satele de vacanță și alte structuri de odihnă – 14,8%, căminele pentru vizitatori – 5,5%, pensiunile turistice și agroturistice – 5,4%.

Structurile de cazare turistică colective în anul 2011 au fost frecventate de 248,3 mii de turiști, din care 173,3 mii de turiști moldoveni (69,8% din total) și 75,0 mii de turiști străini (30,2%). Comparativ cu anul 2010, s-a majorat numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective (+8,0%), pe seama creșterii acestora la vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă (+40,5%), hoteluri și moteluri (+10,5%), structuri de întremare (+8,4%), la cămine pentru vizitatori (+6,5%).

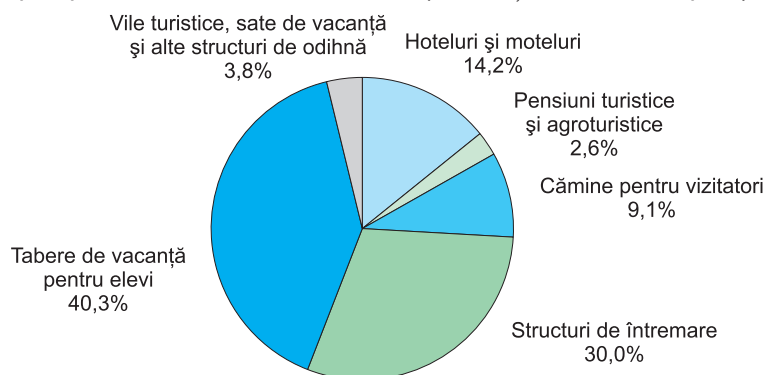
Numărul de turiști cazați la structurile de primire turistică colective se prezintă astfel:

	2011		2011 în % față de 2010	
	turiști	din care, nerezidenți	turiști	din care, nerezidenți
Total	248309	75000	108,0	117,9
din care:				
Hoteluri și moteluri	103726	67147	110,5	118,2
Pensiuni turistice și agroturistice	11701	2417	88,0	101,4
Cămine pentru vizitatori	15105	1645	106,5	101,3
Structuri de întremare	29006	525	108,4	121,2
Tabere de vacanță pentru elevi	62945	35	99,4	17,9
Vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă	25826	3231	140,5	148,8

Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști străini cazați la structurile de primire turistică colective le-au revenit turiștilor din România (21,5%), Federația Rusă (10,5%), Ucraina (9,6%), Italia (5,9%), Statele Unite ale Americii (5,9%), Germania (5,2%), Turcia (3,7%), Franța (2,8%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (2,5%), Polonia (2,5%), Suedia (1,9%), Israel (1,8%), Bulgaria (1,6%), Republica Cehă (1,5%) și Olanda (1,4%).

La structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în anul 2011 au fost înregistrate 1424,4 mii înnoptări ale turiștilor, cu 0,9% mai mult față de anul 2010. În numărul total de înnoptări înregistrate la structurile de primire turistică colective, ponderea cea mai mare o dețin înnoptările cetățenilor moldoveni (87,8%).

Înnoptări în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, pe tipuri de structuri, în anul 2011 (în % față de total înnoptări)

În anul 2011 indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune pe total structuri de primire turistică colective a constituit 32,2%, inclusiv la structuri de întremare – 64,6%, la cămine pentru vizitatori – 53,9%, la tabere de vacanță pentru elevi – 45,4%, la pensiuni turistice și agroturistice – 15,7%, la hoteluri și moteluri – 14,9%, la vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă – 8,3%.

3.6.2. TURISMUL ORGANIZAT DE AGENȚIILE DE TURISM ȘI TUROPERATORI

În anul 2011 agențiile de turism și turoperatorii au acordat servicii turistice la 184,6 mii de turiști și excursioniști, cu 14,2% mai mult decât în anul 2010.

Numărul de turiști și turiști-zile, participanți la turismul organizat de agențiile de turism și turoperatorii, după scopul vizitelor, se prezintă după cum urmează:

	2011		2011 în % față de 2010	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	184647	1370067	114,2	109,7
Turism receptor				
(primirea cetățenilor străini în țară) – total	10788	32294	120,5	114,3
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	5892	11748	108,3	91,6
de afaceri și profesionale	4330	12818	145,7	156,8
de tratament	566	7728	103,5	106,5
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii				
Moldova în străinătate) – total	136095	1048242	116,1	110,8
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	132668	1020944	115,5	110,5
de afaceri și profesionale	898	4338	153,8	140,1
de tratament	1597	16595	126,6	111,9
alte scopuri	932	6365	171,3	162,3
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii				
Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	37764	289531	106,1	105,5

În anul 2011 numărul de turiști și excursioniști, participanți la turismul receptor, emițător și intern a fost în creștere față de anul 2010, respectiv cu 20,5%, cu 16,1% și cu 6,1%.

Din cei 10,8 mii de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în anul 2011 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, 54,6% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 40,1% – de afaceri și profesionale și 5,3% – de tratament.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în anul 2011 au plecat în străinătate 136,1 mii de turiști și excursioniști, cu 16,1% mai mult comparativ cu anul 2010. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă, recreere și agrement (97,5%).

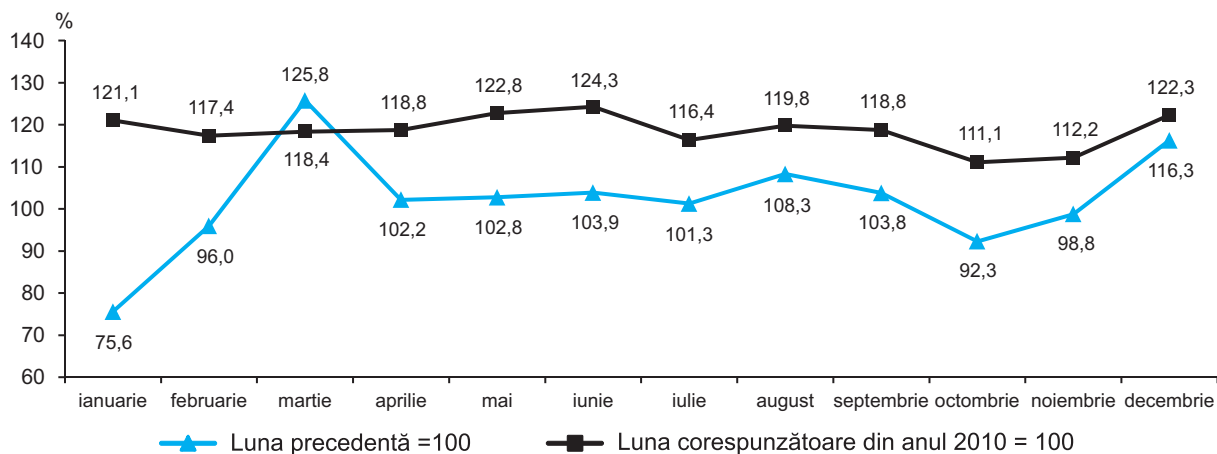
Numărul de turiști străini care au vizitat Republica Moldova și turiști moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în anul 2011, se prezintă astfel:

	Turiști și excursioniști străini sosiți în țară		Turiști și excursioniști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
TOTAL	10788	100,0	136095	100,0
din care:				
România	1600	14,8	12830	9,4
Federația Rusă	1404	13,0	341	0,3
Ucraina	1189	11,0	11678	8,6
Germania	1001	9,3	264	0,2
Statele Unite ale Americii	558	5,2	60	0,0
Turcia	477	4,4	50814	37,3
Italia	445	4,1	580	0,4
Polonia	371	3,4	343	0,3
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	350	3,3	90	0,1
Suedia	334	3,1	12	0,0
Bulgaria	289	2,7	43374	31,9
Japonia	258	2,4	—	—
Franța	248	2,3	686	0,5
Olanda	219	2,0	30	0,0
China	166	1,5	220	0,2
Israel	138	1,3	202	0,1
Finlanda	128	1,2	45	0,0
Austria	95	0,9	909	0,7
Norvegia	87	0,8	13	0,0
Grecia	86	0,8	4066	3,0
Georgia	85	0,8	3	0,0
Alte țări	1260	11,7	9535	7,0

3.7. Comerț și servicii

În luna decembrie 2011 **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul** a crescut cu 16,3% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și cu 22,3%, comparativ cu luna decembrie 2010.

Evoluția lunară a indicilor volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul în anul 2011

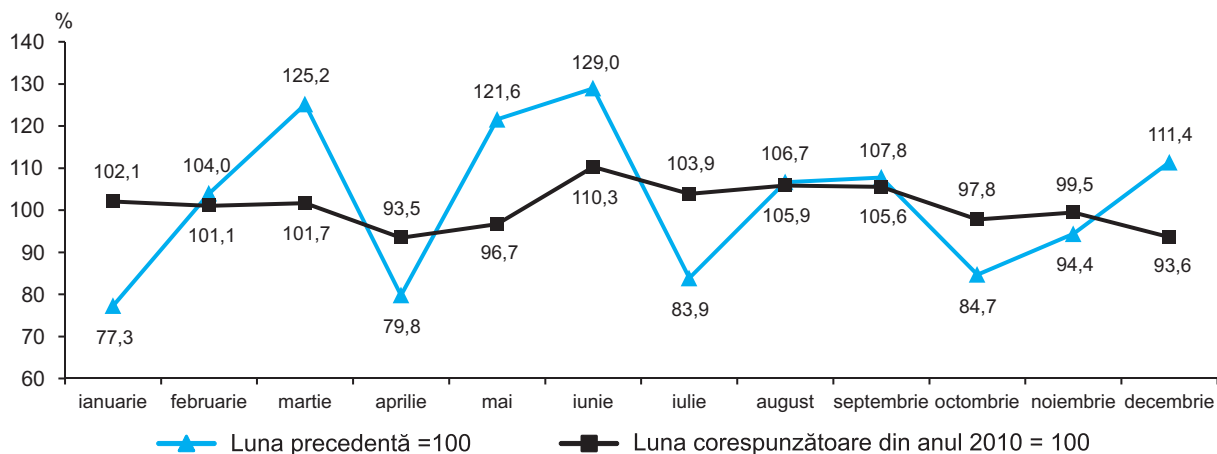
În anul 2011 **volumul cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul** s-a majorat cu 17,1% (în prețuri comparabile) față de anul 2010.

Indicii volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul și serviciile de piață prestate populației

Activitatea economică	Decembrie 2011 în % față de:		2011 în % față de 2010 ¹
	noiembrie 2011 ¹	decembrie 2010 ¹	
Comerț cu amănuntul	116,3	122,3	117,1
Servicii de piață prestate populației	111,4	93,6	101,2

În luna decembrie 2011, **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației** a înregistrat o creștere de 11,4% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și o scădere de 6,4%, comparativ cu luna decembrie 2010.

Evoluția lunară a indicilor volumului cifrei de afaceri pentru serviciile de piață prestate populației în anul 2011

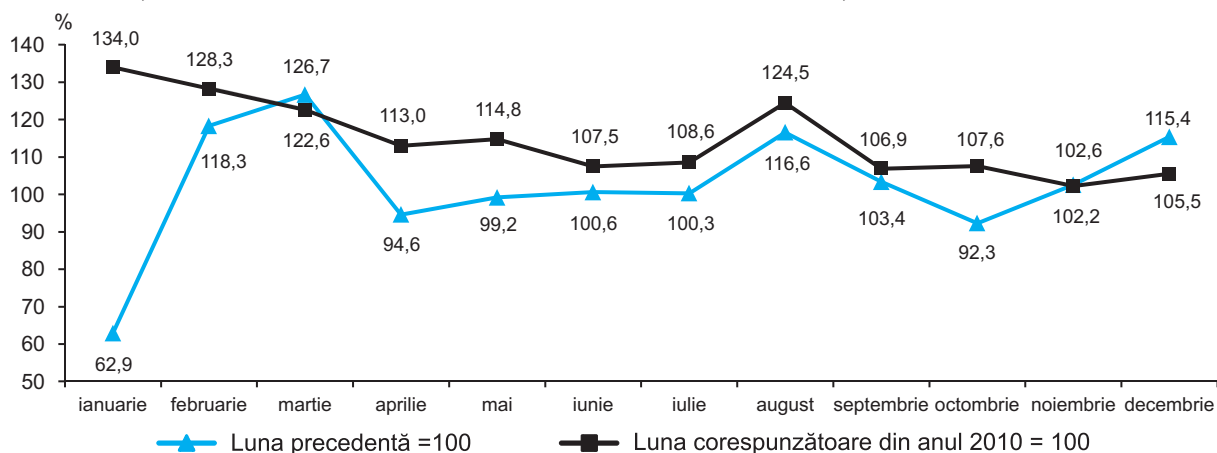
În anul 2011 **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației** a crescut cu 1,2% (în prețuri comparabile), comparativ cu anul 2010.

Indicii valorici ai cifrei de afaceri pentru comerțul cu ridicata și serviciile de piață prestate în special întreprinderilor

Activitatea economică	Decembrie 2011 în % față de:		2011 în % față de 2010 ²
	noiembrie 2011 ²	decembrie 2010 ²	
Comerț cu ridicata	115,4	105,5	112,9
Servicii de piață prestate în special întreprinderilor	117,3	104,5	111,4

În luna decembrie 2011 **indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu ridicata** a crescut cu 15,4% (în prețuri curente) față de luna precedentă și cu 5,5%, comparativ cu luna decembrie 2010.

Evoluția lunară a indicilor valorici ai cifrei de afaceri pentru comerțul cu ridicata în anul 2011

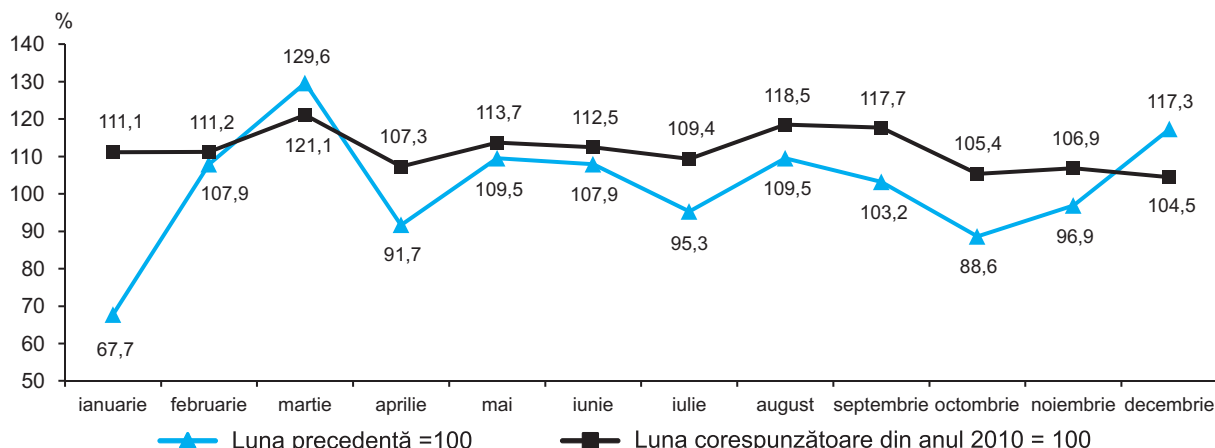
¹ În prețuri comparabile

² În prețuri curente

În anul 2011 **indicele valoric al cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata** s-a majorat cu 12,9% (în prețuri curente), față de anul 2010.

În luna decembrie 2011 **indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate în special întreprinderilor** a înregistrat o creștere de 17,3% (în prețuri curente) față de luna precedentă și de 4,5%, comparativ cu luna decembrie 2010.

Evoluția lunară a indicilor valorici ai cifrei de afaceri pentru serviciile de piață prestate întreprinderilor în anul 2011

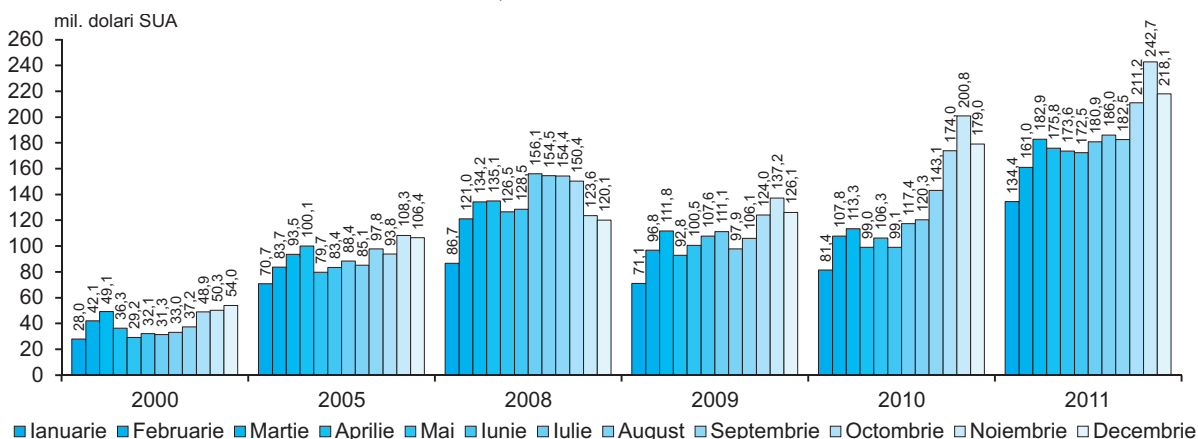

În anul 2011 **indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate în special întreprinderilor** a crescut cu 11,4% (în prețuri curente) comparativ cu anul 2010.

3.8. Comerț exterior

Exporturile de mărfuri realizate în luna decembrie 2011 s-au cifrat la 218,1 mil. dolari SUA, cu 10,1% mai puțin față de luna precedentă și cu 21,8% mai mult comparativ cu luna decembrie 2010.

Evoluția lunară a exporturilor

În anul 2011 **exporturile de mărfuri** au totalizat 2221,6 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în anul precedent cu 44,1%. **Reexporturile de mărfuri** în anul 2011 au constituit 1006,4 mil. dolari SUA sau 45,3% din volumul total al exporturilor. Comparativ cu anul 2010 reexporturile de mărfuri s-au majorat cu 66,0%, contribuind astfel la creșterea pe total exporturi cu 26,0%.

	2011		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
EXPORT – total	2221,6	144,1	100,0	100,0	20,1	44,1
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	1087,8	149,2	47,3	49,0	4,8	23,3
țările CSI	919,3	147,3	40,5	41,4	10,4	19,1
alte țări	214,5	113,8	12,2	9,6	4,9	1,7

	2011		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
IMPORT – total	5191,6	134,7	100,0	100,0	17,6	34,7
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	2256,6	132,4	44,2	43,5	8,6	14,3
țările CSI	1713,4	136,3	32,6	33,0	3,5	11,9
alte țări	1221,6	136,6	23,2	23,5	5,5	8,5
BALANȚA COMERCIALĂ – total	-2970,0	128,4	100,0	100,0	x	x
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	-1168,8	119,8	42,2	39,4	x	x
țările CSI	-794,1	125,5	27,3	26,7	x	x
alte țări	-1007,1	142,7	30,5	33,9	x	x

Exporturile de mărfuri destinate **țărilor Uniunii Europene (UE-27)** au însumat 1087,8 mil. dolari SUA (cu 49,2% mai mult față de anul 2010), deținând o cotă de 49,0% în total exporturi (47,3% în anul 2010).

Țările CSI au fost prezente în **exporturile** Moldovei cu o pondere de 41,4% (în anul 2010 – 40,5%), ce corespunde unei valori de 919,3 mil. dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu 47,3%, comparativ cu anul 2010.

Primele 30 de țări-partenere în derularea exporturilor, care dețineau 97,1% din volumul total, au fost:

	2011		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
EXPORT – total	2221,6	144,1	100,0	100,0	20,1	44,1
din care:						
Federația Rusă	625,5	154,8	26,2	28,2	9,2	14,4
România	376,4	152,8	16,0	16,9	0,5	8,4
Italia	215,1	145,9	9,6	9,7	0,9	4,4
Ucraina	153,0	167,1	5,9	6,9	0,8	4,0
Germania	111,2	147,4	4,9	5,0	0,0	2,3
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	101,8	124,0	5,3	4,6	1,7	1,3
Polonia	85,9	183,9	3,0	3,9	1,0	2,5
Belarus	75,6	94,2	5,2	3,4	0,0	-0,3
Turcia	73,4	108,8	4,4	3,3	2,8	0,4
Kazahstan	45,5	148,8	2,0	2,0	0,3	1,0
Bulgaria	33,8	179,7	1,2	1,5	0,4	1,0
Statele Unite ale Americii	24,9	113,1	1,4	1,1	0,8	0,2
Franța	24,0	103,1	1,5	1,1	0,1	0,0
Grecia	24,0	135,4	1,2	1,1	0,1	0,4
Ungaria	23,3	de 2,9 ori	0,5	1,0	-0,4	1,0
Belize	22,1	de 5,4 ori	0,3	1,0	0,3	1,2
Lituania	18,7	159,0	0,8	0,8	0,1	0,5
Olanda	17,3	163,7	0,7	0,8	0,0	0,4
Georgia	13,2	106,9	0,8	0,6	0,3	0,1
Austria	12,5	115,9	0,7	0,6	0,2	0,1
Republica Cehă	11,3	144,9	0,5	0,5	0,2	0,2
Irak	9,4	92,5	0,7	0,4	0,4	0,0
Siria	9,3	86,8	0,7	0,4	0,4	-0,1
Belgia	9,3	123,7	0,5	0,4	0,2	0,1
Elveția	8,0	45,6	1,1	0,4	-0,3	-0,6
Slovacia	6,3	117,5	0,3	0,3	-0,1	0,1
Panama	5,9	de 2,7 ori	0,1	0,3	-0,2	0,2
Uzbekistan	5,8	129,6	0,3	0,3	-0,2	0,1
Azerbaidjan	5,7	76,5	0,5	0,3	0,3	-0,1
India	5,6	163,7	0,2	0,3	0,2	0,1

Analiza evoluției exporturilor pe țări relevă, că majorarea livrărilor către Federația Rusă (+54,8%), România (+52,8%), Italia (+45,9%), Ucraina (+67,1%), Polonia (+83,9%), Germania (+47,4%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+24,0%), Belize (de 5,4 ori), Kazahstan (+48,8%), Bulgaria (+79,7%), Ungaria (de 2,9 ori), Lituania (+59,0%), Turcia (+8,8%), Grecia (+35,4%), Olanda (+63,7%), Statele Unite ale Americii (+13,1%), Republica Cehă (+44,9%), Panama (de 2,7 ori), Georgia (+6,9%), Austria (+15,9%), Belgia (+23,7%), Slovacia (+17,5%), Uzbekistan (+29,6%), India (+63,7%) a contribuit la creșterea pe total exporturi cu 44,4%. Totodată, s-au diminuat exporturile către Elveția (-54,4%), Belarus (-5,8%), Azerbaidjan (-23,5%), Siria (-13,2%) și Irak (-7,5%).

Exporturile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	2011		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
EXPORT – total	2221,6	144,1	100,0	100,0	20,1	44,1
din care:						
Produse alimentare și animale vii	446,3	115,2	25,1	20,1	5,8	3,9
Animale vii	8,2	72,7	0,7	0,4	0,7	-0,2
Carne și preparate din carne	21,6	197,5	0,7	1,0	0,7	0,7
Produse lactate și ouă de păsări	10,8	150,0	0,5	0,5	0,1	0,2
Cereale și preparate pe bază de cereale	86,1	109,5	5,1	3,9	0,4	0,5
Legume și fructe	280,7	122,6	14,8	12,6	3,8	3,4
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	15,8	51,6	2,0	0,7	-0,4	-1,0
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	3,0	94,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinată)	17,5	115,3	1,0	0,8	0,5	0,2
Produse și preparate alimentare diverse	2,6	170,9	0,1	0,1	0,0	0,1
Băuturi și tutun	209,6	102,2	13,3	9,4	2,4	0,3
Băuturi	180,9	101,6	11,5	8,1	1,5	0,2
Tutun brut și prelucrat	28,7	105,8	1,8	1,3	0,9	0,1
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	285,3	196,8	9,4	12,8	4,5	9,1
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	5,7	124,5	0,3	0,2	0,2	0,1
Semințe și fructe oleaginoase	180,1	de 2,0 ori	5,8	8,1	1,9	5,9
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	6,3	de 3,1 ori	0,1	0,3	0,1	0,3
Lemn și plută	1,2	98,6	0,1	0,0	0,0	0,0
Pastă de hîrtie și deșeuri de hîrtie	1,8	115,3	0,1	0,1	0,1	0,0
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	3,6	de 5,7 ori	0,0	0,2	0,0	0,2
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	12,9	137,5	0,6	0,6	0,0	0,2
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	70,1	de 2,1 ori	2,2	3,1	2,1	2,4
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	3,6	116,4	0,2	0,2	0,1	0,0
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	24,1	de 3,1 ori	0,5	1,1	0,2	1,1
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	23,5	de 4,0 ori	0,4	1,1	0,1	1,2
Gaz și produse industriale obținute din gaz	0,6	31,1	0,1	0,0	0,1	-0,1
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	77,6	162,6	3,1	3,5	-0,2	2,0
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	77,5	162,9	3,1	3,5	-0,2	2,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	124,3	156,7	5,2	5,6	1,2	2,9
Produse chimice organice	2,6	199,3	0,1	0,1	-0,1	0,1
Produse tanante sau colorante	1,7	157,5	0,1	0,1	0,0	0,0
Produse medicinale și farmaceutice	77,1	127,4	3,9	3,5	1,2	1,1
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	28,8	de 3,0 ori	0,6	1,3	0,1	1,2
Materiale plastice sub forme primare	5,9	de 3,5 ori	0,1	0,3	0,0	0,3

	2011		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
Materiale plastice prelucrate	6,9	186,7	0,3	0,3	0,0	0,2
Alte materiale și produse chimice	1,1	93,6	0,1	0,0	0,0	0,0
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia prima	213,7	182,0	7,6	9,6	1,4	6,3
Piele, altă piele și blană prelucrate	3,1	de 2,1 ori	0,1	0,1	-0,3	0,1
Cauciuc prelucrat	18,8	de 3,0 ori	0,4	0,8	0,0	0,8
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	9,0	199,6	0,3	0,4	0,1	0,3
Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton	17,6	de 2,4 ori	0,5	0,8	0,3	0,7
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	78,4	de 2,1 ori	2,5	3,5	0,4	2,6
Articole din minerale nemetalice	45,8	129,8	2,3	2,1	0,7	0,7
Fier și oțel	9,3	de 2,6 ori	0,2	0,4	0,1	0,4
Metale neferoase	1,4	de 6,1 ori	0,0	0,1	0,0	0,1
Articole prelucrate din metal	30,3	146,0	1,3	1,4	0,1	0,6
Mașini și echipamente pentru transport	328,0	170,4	12,5	14,8	3,0	8,8
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	11,7	193,2	0,4	0,5	0,2	0,4
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	28,2	128,3	1,4	1,3	1,0	0,4
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	6,6	de 2,1 ori	0,2	0,3	0,1	0,2
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	60,0	199,6	1,9	2,7	0,9	1,9
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	0,8	94,8	0,1	0,0	0,0	0,0
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	10,6	172,5	0,4	0,5	0,3	0,3
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	164,4	158,6	6,7	7,4	0,0	3,9
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	37,3	de 2,8 ori	0,9	1,7	0,2	1,6
Alte echipamente de transport	8,4	112,4	0,5	0,4	0,3	0,1
Articole manufacturate diverse	508,4	141,6	23,3	22,9	1,8	9,7
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	8,4	de 3,3 ori	0,2	0,4	0,0	0,4
Mobilă și părțile ei	83,3	de 2,2 ori	2,5	3,8	1,0	2,9
Articole de voiaj; sacoșe și similare	19,7	130,9	1,0	0,9	0,1	0,3
Îmbrăcăminte și accesorii	284,5	122,1	15,1	12,8	0,5	3,3
Încălțăminte	49,5	162,8	2,0	2,2	0,3	1,2
Instrumente și aparate profesionale, științifice și de control	21,9	182,7	0,8	1,0	0,1	0,7
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	0,6	82,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alte articole diverse	40,5	152,5	1,7	1,8	-0,2	0,9

Structura exporturilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică o continuă creștere a activităților tradiționale pentru economia țării noastre.

Exporturile de articole manufacturate diverse s-au situat pe primul loc, cu o pondere de 22,9% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut exporturile de îmbrăcăminte și accesorii (55,9% din total secțiune și 12,8% din total exporturi), mobilă și părțile ei (16,4% din total secțiune și 3,8% din total exporturi), încălțăminte (9,7% din total secțiune și 2,2% din total exporturi).

Exporturile de produse alimentare și animale vii s-au situat pe locul doi, reprezentînd 20,1% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de legume și fructe (62,9% din total secțiune și 12,6% din total exporturi), cereale și preparate pe bază de cereale (19,3% din total secțiune și 3,9% din total exporturi), carne și preparate din carne (4,8% din total secțiune și 1,0% din total exporturi), hrană destinată animalelor (3,9% din total secțiune și 0,8% din total exporturi), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (3,5% din total secțiune și 0,7% din total exporturi), produse lactate și ouă de păsări (2,4% din total secțiune și 0,5% din total exporturi), animale vii (1,8% din total secțiune și 0,4% din total exporturi).

Exporturile de mașini și echipamente pentru transport s-au clasat pe locul trei, reprezentând 14,8% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut exporturile de mașini și aparate electrice (50,1% din total secțiune și 7,4% din total exporturi), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (18,3% din total secțiune și 2,7% din total exporturi), vehicule rutiere (11,4% din total secțiune și 1,7% din total exporturi), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (8,6% din total secțiune și 1,3% din total exporturi), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (3,6% din total secțiune și 0,5% din total exporturi), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (3,2% din total secțiune și 0,5% din total exporturi).

Exporturile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili s-au clasat pe locul patru cu o pondere de 12,8% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri semințelor și fructelor oleaginoase le-au revenit 63,1% din total secțiune și 8,1% din total exporturi, iar minereurilor metalifere și deșeurilor din metale, respectiv 24,6% și 3,1%.

Exporturile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă s-au clasat pe locul cinci, cu o pondere de 9,6% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de fire, țesături și articole textile (36,7% din total secțiune și 3,5% din total exporturi), articole din minerale nemetalice (21,4% din total secțiune și 2,1% din total exporturi), articole prelucrate din metal (14,2% din total secțiune și 1,4% din total exporturi), cauciuc prelucrat (8,8% din total secțiune și 0,8% din total exporturi), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (8,3% din total secțiune și 0,8% din total exporturi).

Exporturile de băuturi și tutun s-au situat pe locul șase, deținând o cotă de 9,4% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi exporturile de băuturi alcoolice și nealcoolice (86,3% din total secțiune și 8,1% din total exporturi), tutun brut și prelucrat (13,7% din total secțiune și 1,3% din total exporturi).

Exporturile de produse chimice și produse derivate s-au situat pe locul șapte, reprezentând 5,6% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri produselor medicinale și farmaceutice le-au revenit 62,0% din total secțiune și 3,5% din total exporturi, iar uleiurilor esențiale, rezinoidelor și substanțelor parfumate, preparatelor pentru toaletă, produselor pentru înfrumusețare, respectiv 23,2% și 1,3%. Cea mai mare parte din produsele medicinale și farmaceutice exportate au constituit reexporturile (84,8%).

În continuare urmează secțiunea „Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală”, cu o pondere de 3,5% în total exporturi.

Pe grupe de mărfuri creșteri substanțiale s-au marcat la exporturile de articole manufacturate diverse (+41,6%), materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+96,8%), mașini și echipamente pentru transport (+70,4%), mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă (+82,0%), produse alimentare și animale vii (+15,2%), produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte (+56,7%), uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală (+62,6%), combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate (de 3,1 ori), băuturi și tutun (+2,2%), contribuind astfel la creșterea pe total exporturi cu 44,1%.

Totodată, s-au redus exporturile de zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (-48,4%), animale vii (-27,3%), gaz și produse industriale obținute din gaz (-68,9%), aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii (-18,0%), alte materiale și produse chimice (-6,4%), cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora (-6,0%), mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor (-5,2%), lemn și plută (-1,4%).

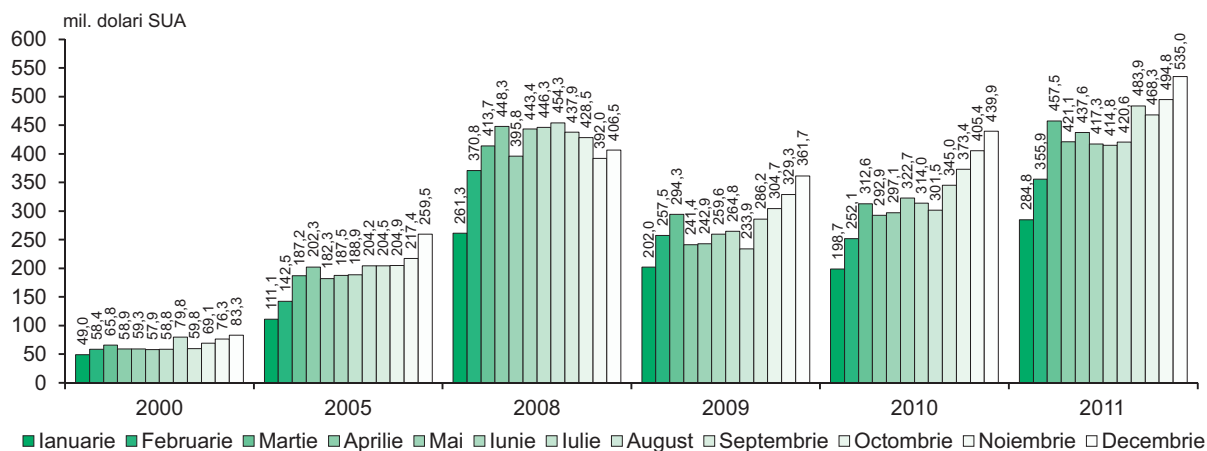
Importurile de mărfuri realizate în luna decembrie 2011 au însumat 535,0 mil. dolari SUA, cu 8,1% mai mult față de luna anterioară și cu 21,6% comparativ cu luna decembrie 2010.

În anul 2011 **importurile** au totalizat 5191,6 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în anul anterior cu 34,7%.

Importurile din **țările Uniunii Europene** (UE-27) s-au cifrat la 2256,6 mil. dolari SUA (cu 32,4% mai mult decât în anul 2010), deținând o pondere de 43,5% în total importuri (44,2% în anul 2010).

Importurile de mărfuri provenite din **țările CSI** au avut o valoare de 1713,4 mil. dolari SUA (cu 36,3% mai mare decât în anul 2010), care echivalează cu o cotă de 33,0% în total importuri (32,6% în anul 2010).

Evoluția lunară a importurilor

Primele 34 de țări-partenere în derularea importurilor, care dețineau 95,9% din volumul total, au fost:

	2011		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
IMPORT – total	5191,6	134,7	100,0	100,0	17,6	34,7
din care:						
Federația Rusă	823,0	140,3	15,2	15,9	6,5	6,1
Ucraina	641,1	121,3	13,7	12,3	2,1	2,9
România	574,2	148,5	10,0	11,1	2,3	4,9
China	399,8	124,9	8,3	7,7	2,2	2,1
Germania	396,2	134,4	7,6	7,6	1,3	2,6
Turcia	366,9	178,3	5,3	7,1	1,0	4,2
Italia	348,1	128,6	7,0	6,7	1,2	2,0
Belarus	194,7	163,5	3,1	3,8	-0,6	2,0
Polonia	134,6	128,1	2,7	2,6	0,5	0,8
Ungaria	100,1	156,9	1,7	1,9	0,4	0,9
Franța	87,0	127,3	1,8	1,7	0,2	0,5
Austria	85,4	144,1	1,5	1,6	0,1	0,7
Statele Unite ale Americii	79,7	128,9	1,6	1,5	0,5	0,5
Grecia	68,7	73,7	2,4	1,3	1,2	-0,6
Bulgaria	66,7	136,3	1,3	1,3	0,2	0,5
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	64,9	123,2	1,4	1,2	0,1	0,3
Republica Cehă	59,7	139,8	1,1	1,2	0,2	0,4
Olanda	49,4	121,3	1,1	1,0	0,3	0,2
Japonia	43,7	127,2	0,9	0,8	0,1	0,2
Spania	40,3	141,2	0,7	0,8	-0,1	0,3
Belgia	37,7	112,6	0,9	0,7	0,3	0,1
India	37,6	144,7	0,7	0,7	0,1	0,3
Elveția	35,6	155,0	0,6	0,7	-0,1	0,3
Coreea de Sud	34,6	148,5	0,6	0,7	0,2	0,3
Kazahstan	31,9	de 2,0 ori	0,4	0,6	-4,6	0,4
Suedia	25,8	120,2	0,6	0,5	0,2	0,1
Slovacia	22,2	138,6	0,4	0,4	0,1	0,2
Slovenia	21,2	141,8	0,4	0,4	0,0	0,2
Lituania	20,5	115,3	0,5	0,4	0,0	0,1
Taiwan, provincie a Chinei	18,9	158,3	0,3	0,4	0,1	0,2
Israel	18,5	164,2	0,3	0,4	-0,1	0,2
Vietnam	17,9	115,8	0,4	0,3	0,0	0,1
Brazilia	16,3	33,0	1,3	0,3	1,0	-0,9
Finlanda	15,8	124,4	0,3	0,3	0,0	0,1

Analiza evoluției importurilor pe țări relevă, că majorarea livrărilor din Federația Rusă (+40,3%), România (+48,5%), Turcia (+78,3%), Ucraina (+21,3%), Germania (+34,4%), China (+24,9%), Italia (+28,6%), Belarus (+63,5%), Ungaria (+56,9%), Polonia (+28,1%), Austria (+44,1%), Franța (+27,3%), Statele Unite ale Americii (+28,9%), Bulgaria (+36,3%), Republica Cehă (+39,8%), Kazahstan (de 2,0 ori), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+23,2%), Spania (+41,2%), India (+44,7%), Elveția (+55,0%), Coreea de Sud (+48,5%), Olanda (+21,3%), Japonia (+27,2%), Slovacia (+38,6%), Slovenia (+41,8%), Taiwan, provincie a Chinei (+58,3%), Israel (+64,2%), Belgia (+12,6%), Suedia (+20,2%), Lituania (+15,3%), Vietnam (+15,8%), Finlanda (+24,4%) a contribuit la creșterea pe total importuri cu 34,7%.

Importurile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	2011		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
IMPORT – total	5191,6	134,7	100,0	100,0	17,6	34,7
din care:						
Produse alimentare și animale vii	500,9	122,1	10,6	9,6	2,0	2,3
Animale vii	5,7	83,5	0,2	0,1	-0,1	0,0
Carne și preparate din carne	33,5	113,9	0,7	0,7	0,5	0,1
Produse lactate și ouă de păsări	33,3	124,4	0,7	0,6	0,1	0,2
Pește, crustacee, moluște	46,8	113,3	1,1	0,9	0,1	0,1
Cereale și preparate pe bază de cereale	77,3	133,8	1,5	1,5	0,1	0,5
Legume și fructe	132,0	118,8	2,9	2,5	0,8	0,5
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	23,1	183,1	0,3	0,4	-0,1	0,3
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	55,5	120,7	1,2	1,1	0,3	0,2
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	19,1	105,1	0,5	0,4	0,1	0,0
Produse și preparate alimentare diverse	74,6	124,1	1,5	1,4	0,2	0,4
Băuturi și tutun	140,8	103,3	3,5	2,7	0,0	0,1
Băuturi	47,9	106,8	1,1	0,9	-0,1	0,1
Tutun brut și prelucrat	92,9	101,6	2,4	1,8	0,1	0,0
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	107,9	124,8	2,3	2,1	0,6	0,6
Semințe și fructe oleaginoase	12,3	62,6	0,5	0,3	0,3	-0,2
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	8,1	de 3,3 ori	0,1	0,2	0,0	0,1
Lemn și plută	27,0	116,1	0,6	0,5	0,0	0,1
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	17,5	179,2	0,3	0,3	0,0	0,2
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	11,1	120,6	0,2	0,2	0,0	0,1
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	12,0	199,9	0,2	0,2	0,2	0,2
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	19,7	123,0	0,4	0,4	0,1	0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	1165,4	147,3	20,5	22,5	2,7	9,7
Cărbune, cocs și brichete	29,6	140,8	0,5	0,6	0,3	0,2
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	637,1	149,0	11,1	12,3	1,9	5,4
Gaz și produse industriale obținute din gaz	458,0	134,5	8,8	8,8	0,4	3,1
Energie electrică	40,7	de 19,3 ori	0,1	0,8	0,1	1,0
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	11,1	126,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Uleiuri și grăsimi de origine animală	1,2	78,4	0,0	0,0	0,1	0,0
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	6,8	137,6	0,1	0,1	0,0	0,1
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	3,1	134,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	673,2	129,3	13,5	13,0	1,8	4,0
Produse chimice organice	16,4	161,3	0,3	0,3	0,0	0,2
Produse chimice anorganice	16,3	133,5	0,3	0,3	0,0	0,1
Produse tanante și colorante	30,9	124,4	0,6	0,6	0,1	0,2
Produse medicinale și farmaceutice	217,5	120,0	4,7	4,2	0,2	0,9
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	116,4	131,6	2,3	2,3	0,2	0,7

	2011		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2010	2010	2011	2010	2011
Îngrășăminte minerale sau chimice	41,7	de 2,0 ori	0,5	0,8	0,2	0,6
Materiale plastice sub forme primare	59,0	126,2	1,2	1,1	0,3	0,3
Materiale plastice prelucrate	87,8	117,1	2,0	1,7	0,4	0,3
Alte materiale și produse chimice	87,2	141,5	1,6	1,7	0,4	0,7
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	975,9	132,2	19,2	18,8	4,2	6,2
Piele, altă piele și blană prelucrate	28,8	130,3	0,6	0,6	0,0	0,2
Cauciuc prelucrat	77,0	146,9	1,4	1,5	0,4	0,6
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	61,6	124,2	1,3	1,2	0,2	0,3
Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton	107,4	131,8	2,1	2,1	0,5	0,7
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	282,7	139,6	5,3	5,4	1,2	2,1
Articole din minerale nemetalice	127,1	126,2	2,6	2,4	0,3	0,7
Fier și oțel	130,2	132,5	2,5	2,5	0,8	0,8
Metale neferoase	24,0	129,4	0,5	0,5	0,0	0,2
Articole prelucrate din metal	137,1	122,0	2,9	2,6	0,8	0,6
Mașini și echipamente pentru transport	1157,8	143,8	20,9	22,3	5,5	9,1
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	24,7	191,4	0,4	0,5	0,1	0,3
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	167,2	169,5	2,6	3,2	1,0	1,8
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	10,2	de 2,4 ori	0,1	0,2	0,0	0,1
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	167,9	151,4	2,9	3,2	1,0	1,5
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	34,9	110,6	0,8	0,7	0,3	0,1
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	130,9	116,3	2,9	2,5	0,4	0,5
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	322,3	151,1	5,5	6,2	0,5	2,8
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	291,2	163,4	4,6	5,6	1,1	2,9
Alte echipamente de transport	8,5	19,9	1,1	0,2	1,1	-0,9
Articole manufacturate diverse	458,0	127,8	9,3	8,8	0,7	2,6
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	40,2	113,9	0,9	0,8	0,3	0,1
Mobilă și părțile ei	68,2	128,0	1,4	1,3	0,2	0,4
Articole de voiaj; sacoșe și similare	4,4	129,7	0,1	0,1	0,0	0,0
Îmbrăcăminte și accesorii	90,1	119,4	2,0	1,7	-0,1	0,4
Încălțăminte	33,3	162,7	0,5	0,6	0,0	0,4
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	46,4	118,6	1,0	0,9	0,1	0,2
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	8,4	115,5	0,2	0,2	0,0	0,0
Alte articole diverse	167,0	134,5	3,2	3,2	0,2	1,1

Structura importurilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică dominarea în continuare a produselor necesare pentru funcționarea economiei, precum și celor destinate consumului populației.

Importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate au deținut 22,5% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri petrolul și produsele petroliere reprezintă 54,7% din total secțiune și 12,3% din total importuri, iar gazul și produsele industriale obținute din gaz, respectiv 39,3% și 8,8%.

Importurile de mașini și echipamente pentru transport au avut o cotă de 22,3% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au deținut importurile de mașini și aparate electrice (27,8% din total secțiune și 6,2% din total importuri), vehicule rutiere (25,1% din total secțiune și 5,6% din total importuri), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (14,5% din total secțiune și 3,2% din total

importuri), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (14,4% din total secțiune și 3,2% din total importuri), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (11,3% din total secțiune și 2,5% din total importuri).

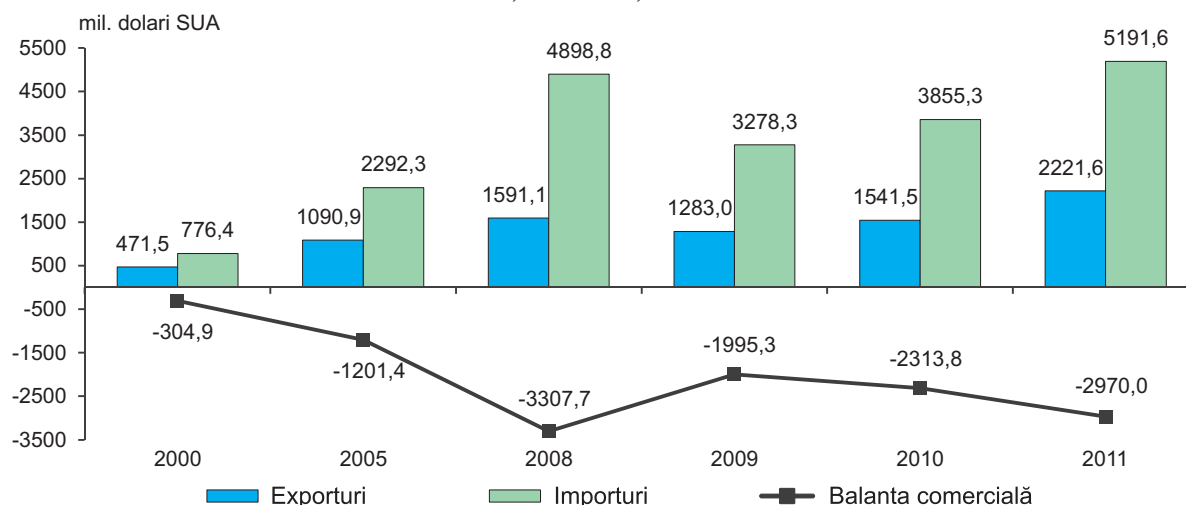
Importurile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă au deținut o pondere de 18,8% în total importuri, preponderente fiind firele, țesăturile și articolele textile (29,0% din total secțiune și 5,4% din total importuri), articolele prelucrate din metal (14,0% din total secțiune și 2,6% din total importuri), fierul și oțelul (13,3% din total secțiune și 2,5% din total importuri), articolele din minerale nemetalice (13,0% din total secțiune și 2,4% din total importuri), hîrtia, cartonul și articolele din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton (11,0% din total secțiune și 2,1% din total importuri), cauciucul prelucrat (7,9% din total secțiune și 1,5% din total importuri), articolele din lemn, exclusiv mobilă (6,3% din total secțiune și 1,2% din total importuri).

Importurile de produse chimice și produse derivate au reprezentat 13,0% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut produsele medicinale și farmaceutice (32,3% din total secțiune și 4,2% din total importuri), uleiurile esențiale, rezinoidele și substanțele parfumate, preparatele pentru toaletă, produsele pentru înfrumusețare (17,3% din total secțiune și 2,3% din total importuri), materialele plastice prelucrate (13,0% din total secțiune și 1,7% din total importuri), alte materiale și produse chimice (13,0% din total secțiune și 1,7% din total importuri), materialele plastice sub forme primare (8,8% din total secțiune și 1,1% din total importuri), îngrășămintele minerale sau chimice (6,2% din total secțiune și 0,8% din total importuri), produsele tanante și colorante (4,6% din total secțiune și 0,6% din total importuri).

Importurile de produse alimentare și animale vii au înregistrat o pondere de 9,6% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămîn a fi legumele și fructele (26,3% din total secțiune și 2,5% din total importuri), cerealele și preparatele pe bază de cereale (15,4% din total secțiune și 1,5% din total importuri), produsele și preparatele alimentare diverse (14,9% din total secțiune și 1,4% din total importuri), cafeaua, ceaiul, cacao și condimentele (11,1% din total secțiune și 1,1% din total importuri), peștele, crustaceele și moluștele (9,3% din total secțiune și 0,9% din total importuri), carnea și preparatele din carne (6,7% din total secțiune și 0,7% din total importuri), produsele lactate și ouăle de păsări (6,7% din total secțiune și 0,6% din total importuri).

Pe grupe de mărfuri au sporit importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate (+47,3%), mașini și echipamente pentru transport (+43,8%), mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă (+32,2%), produse chimice și produse derivate (+29,3%), articole manufacturate diverse (+27,8%), produse alimentare și animale vii (+22,1%), materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+24,8%), favorizînd astfel creșterea pe total importuri cu 34,5%.

Tendențele comerțului exterior

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în anul 2011 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de 2970,0 mil. dolari SUA, cu 656,2 mil. dolari SUA (+28,4%) mai mare față de cel înregistrat în anul 2010. Cu țările Uniunii Europene (UE-27) balanța comercială s-a încheiat cu un deficit de 1168,8 mil. dolari SUA (în anul 2010 – 975,3 mil. dolari SUA), iar cu țările CSI – de 794,1 mil. dolari SUA (în anul 2010 – 632,8 mil. dolari SUA).

Balanța comercială cu principalele țări-partenere se prezintă astfel:

	2010	2011	2011 în % față de 2010
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-2313,8	-2970,0	128,4
din care:			
Ucraina	-436,9	-488,1	111,7
China	-317,9	-395,9	124,5
Turcia	-138,4	-293,5	de 2,1 ori
Germania	-219,3	-285,0	129,9
România	-140,3	-197,8	141,0

	2010	2011	2011 în % față de 2010
Federația Rusă	-182,5	-197,4	108,2
Italia	-123,3	-133,0	107,9
Belarus	-38,8	-119,1	de 3,1 ori
Ungaria	-55,7	-76,7	137,9
Austria	-48,5	-72,9	150,4
Franța	-45,0	-63,0	139,9
Statele Unite ale Americii	-39,8	-54,8	137,6
Polonia	-58,4	-48,7	83,4
Republica Cehă	-34,9	-48,4	138,7
Grecia	-75,6	-44,7	59,2
Japonia	-34,0	-42,8	126,0
Spania	-27,8	-38,4	137,9
Coreea de Sud	-23,3	-34,4	147,8
Bulgaria	-30,1	-32,9	109,2
Olanda	-30,2	-32,1	106,4
India	-22,6	-32,0	141,9
Belgia	-26,0	-28,5	109,4
Elveția	-5,5	-27,6	de 5,0 ori
Suedia	-20,7	-25,1	121,2
Slovenia	-14,2	-20,5	144,9
Taiwan, provincie a Chinei	-11,8	-18,7	158,5
Vietnam	-15,0	-17,7	118,0
Israel	-8,4	-16,8	199,8
Brazilia	-49,3	-16,1	32,6
Slovacia	-10,7	-15,9	149,1
Finlanda	-12,0	-14,8	122,9
Uzbekistan	0,9	-4,8	x
Lituania	-6,1	-1,8	30,3
Azerbaidjan	7,3	3,0	41,8
Panama	1,7	5,4	de 3,2 ori
Siria	9,1	7,8	84,9
Irak	10,2	9,4	92,5
Georgia	11,5	11,8	102,6
Kazahstan	14,7	13,6	92,2
Belize	4,1	22,1	de 5,4 ori
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	29,5	36,9	125,3

Balanța comercială pe principalele grupe de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	2010	2011	2011 în % față de 2010
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-2313,8	-2970,0	128,4
din care:			
Produse alimentare și animale vii	-22,7	-54,6	de 2,4 ori
Animale vii	4,4	2,5	55,7
Carne și preparate din carne	-18,5	-11,9	64,3
Produse lactate și ouă de păsări	-19,6	-22,5	115,1
Pește, crustacee, moluște	-41,3	-46,8	113,4
Cereale și preparate pe bază de cereale	20,8	8,8	42,1
Legume și fructe	117,7	148,7	126,3
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	18,0	-7,3	x
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	-42,8	-52,5	122,7
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	-2,9	-1,6	51,9
Produse și preparate alimentare diverse	-58,5	-72,0	122,9
Băuturi și tutun	68,8	68,8	100,0
Băuturi	133,1	133,0	99,9
Tutun brut și prelucrat	-64,3	-64,2	99,8

	2010	2011	2011 în % față de 2010
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	58,5	177,4	de 3,3 ori
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	4,5	5,6	122,8
Semințe și fructe oleaginoase	69,4	167,8	de 2,4 ori
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	-0,4	-1,8	de 4,4 ori
Lemn și plută	-22,1	-25,8	117,0
Pastă de hârtie și deșeuri de hârtie	1,5	1,7	115,9
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	-9,1	-13,9	152,5
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	0,2	1,8	de 7,9 ori
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	27,5	58,1	de 2,1ori
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	-13,0	-16,1	124,5
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	-783,3	-1141,3	145,7
Cărbune, cocs și brichete	-20,9	-29,6	141,7
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	-421,7	-613,6	145,5
Gaz și produse industriale obținute din gaz	-338,6	-457,4	135,1
Energie electrică	-2,1	-40,7	de 19,4 ori
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	39,0	66,5	170,8
Uleiuri și grăsimi de origine animală	-1,5	-1,2	78,4
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	42,6	70,7	165,8
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	-2,1	-3,0	138,2
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	-441,4	-548,9	124,4
Produse chimice organice	-8,9	-13,8	155,7
Produse chimice anorganice	-12,0	-16,1	133,8
Produse tanante și colorante	-23,7	-29,2	122,9
Produse medicinale și farmaceutice	-120,8	-140,4	116,3
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	-78,8	-87,6	111,2
Îngrășăminte minerale sau chimice	-20,4	-41,7	de 2,0 ori
Materiale plastice sub forme primare	-45,0	-53,1	117,8
Materiale plastice prelucrate	-71,4	-80,9	113,5
Alte materiale și produse chimice	-60,4	-86,1	142,4
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	-620,6	-762,2	122,8
Piele, altă piele și blană prelucrate	-20,7	-25,7	124,5
Cauciuc prelucrat	-46,1	-58,2	126,2
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	-45,1	-52,6	116,6
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	-74,2	-89,8	121,1
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	-164,5	-204,3	124,2
Articole din minerale nemetalice	-65,4	-81,3	124,3
Fier și oțel	-94,6	-120,9	127,7
Metale neferoase	-18,3	-22,6	123,3
Articole prelucrate din metal	-91,7	-106,8	116,6
Mașini și echipamente pentru transport	-612,8	-829,8	135,4
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	-6,8	-13,0	189,8
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	-76,7	-139,0	181,2
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	-1,2	-3,6	de 3,0 ori
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	-80,9	-107,9	133,4

	2010	2011	2011 în % față de 2010
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	-30,7	-34,1	111,0
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	-106,4	-120,3	113,1
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	-109,6	-157,9	144,1
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	-165,0	-253,9	153,9
Alte echipamente de transport	-35,5	-0,1	0,4
Articole manufacturate diverse	0,5	50,4	de 107,3 ori
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	-32,7	-31,8	97,1
Mobilă și părțile ei	-14,7	15,1	x
Articole de voiaj; sacoșe și similare	11,7	15,3	131,3
Îmbrăcăminte și accesorii	157,5	194,4	123,4
Încălțăminte	9,9	16,2	162,9
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	-27,1	-24,5	90,2
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	-6,5	-7,8	119,3
Alte articole diverse	-97,6	-126,5	129,6

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în anul 2011 a fost de 42,8% față de 40,0% în anul precedent.

Persoanele fizice au exportat în anul 2011 mărfuri și produse în valoare de 0,06 mil. dolari SUA și au importat bunuri materiale în sumă de 177,2 mil. dolari SUA. Comparativ cu anul 2010 exporturile au scăzut cu 12,5%, iar importurile s-au majorat cu 57,6%. Creșterea importurilor este condiționată de majorarea livrărilor de autoturisme (+80,8%) și autovehicule pentru transportul de mărfuri (+29,9%), cărora le revine respectiv 69,2% și 23,6% din importurile realizate de persoanele fizice.

IV. PREȚURI

Evoluția prețurilor în economia națională se prezintă astfel (în medie pe an, anul precedent = 100):

	2007	2008	2009	2010	2011
Indicele prețurilor de consum	112,3	112,7	100,0	107,4	107,6
Indicele prețurilor producției industriale	113,4	110,4	97,0	107,9	106,8
Indicele prețurilor la lucrările de construcții-montaj	120,4	120,0	88,9	102,3	109,3 ¹

Prețurile de consum în luna decembrie 2011 față de luna decembrie 2010 au crescut cu 7,8 la sută (în luna decembrie 2010 față de luna decembrie 2009 prețurile au crescut cu 8,1 la sută).

Prețurile produselor alimentare au crescut în medie cu 7,4 la sută. Creșteri de prețuri s-au înregistrat la ouă – cu 32,3 la sută, zahăr – cu 26,4 la sută, lapte – cu 16,8 la sută, brânză de vaci – cu 13,7 la sută, fructe proaspete – cu 14,1 la sută (inclusiv la: struguri – cu 30,1 la sută, mere, pere – cu 21,6 la sută), votcă – cu 15,3 la sută, carne de bovine – cu 10,9 la sută.

Prețurile mărfurilor nealimentare au crescut cu 5,2 la sută. S-au observat creșteri ale prețurilor la articole de bijuterie din aur – cu 35,2 la sută, materiale pentru construcție și reparații a locuințelor – cu 15,2 la sută, combustibili – cu 10,9 la sută (inclusiv la: la carburanți pentru autoturisme – cu 12,3 la sută, gaz lichiefiat ambalat în butelii – cu 7,5 la sută), articole de tutungerie – cu 8,4 la sută și detergenți – cu 5,2 la sută.

Prețurile și tarifele serviciilor prestate populației s-au majorat cu 11,6 la sută. Creșteri mai mari au fost înregistrate la serviciile comunal-locative – cu 22,0 la sută (inclusiv: pentru încălzirea centralizată – cu 42,7 la sută, pentru aprovizionarea cu gaze naturale prin rețelele centralizate – cu 40,1 la sută), serviciile pentru instruirea în instituțiile de învățământ superior – cu 15,3 la sută, serviciile pentru întreținerea și instruirea în instituțiile preșcolare a copiilor – cu 13,7 la sută. biletele pentru spectacolele teatrale și concerte – cu 11,9 la sută, transportul feroviar de pasageri interstatat – cu 8,0 la sută.

Au scăzut prețurile la unele produse și mărfuri: la morcov – cu 21,0 la sută, usturoi – cu 18,9 la sută, roșii – cu 8,5 la sută, varză – cu 6,3 la sută, medicamente – cu 3,1 la sută, televizoare, plite electrice și aparate pentru prelucrarea informației – de la 0,5 până la 4,5 la sută.

Rata inflației în anul 2011

	Lunar (+) / (-) în % față de luna precedentă				În % față de luna decembrie 2010
	Total	Produse		Servicii	
		alimentare	nealimentare		
Ianuarie	1,1	2,6	0,4	0,3	1,1
Februarie	1,3	1,3	0,2	2,7	2,4
Martie	0,8	0,7	0,3	1,7	3,3
Aprilie	1,0	1,3	0,7	0,9	4,3
Mai	0,6	0,1	0,5	1,2	4,9
Iunie	0,1	0,4	-0,1	0,1	5,0
Iulie	-0,1	-0,9	0,4	0,1	4,9
August	-0,1	-0,8	0,4	0,2	4,8
Septembrie	0,4	0,0	0,8	0,3	5,2
Octombrie	1,5	1,1	0,8	3,0	6,8
Noiembrie	0,7	1,1	0,4	0,7	7,6
Decembrie	0,2	0,3	0,2	0,0	7,8

Prețurile producătorului în industrie în anul 2011 pe ansamblul activităților industriale s-au majorat cu 6,8% față de anul 2010, urmare creșterii prețurilor de livrare pe piața internă cu 7,8% și pe piața externă – cu 5,3%.

În luna decembrie 2011 în raport cu luna noiembrie 2011 prețurile producției industriale s-au majorat cu 0,4%, iar față de decembrie 2010 – cu 8,1%.

Evoluția indicilor prețurilor producției industriale pe principalele tipuri de activități și pe destinațiile de livrări se prezintă astfel:

	Decembrie 2011 în % față de:		2011 în % față de 2010
	noiembrie 2011	decembrie 2010	
Industrie – total	100,4	108,1	106,8
inclusiv livrat pe piața:			
internă	99,9	109,1	107,8
externă	101,3	106,6	105,3
Industria extractivă - total	100,2	99,0	102,6
inclusiv livrat pe piața:			
internă	100,2	98,3	101,1
externă	100,0	105,6	116,8

¹ Trimestrul IV în % față de trimestrul IV al anului precedent

	Decembrie 2011 în % față de:		2011 în % față de 2010
	noiembrie 2011	decembrie 2010	
Industria prelucrătoare – total	100,5	107,1	106,3
inclusiv livrat pe piața:			
internă	99,9	107,6	107,1
externă	101,3	106,6	105,2
din care: industria alimentară și a băuturilor	100,8	106,4	106,4
inclusiv livrat pe piața:			
internă	100,0	107,0	107,6
externă	101,6	105,8	105,2
Producția și distribuția de energie electrică și termică	100,0	114,8	110,5
din care:			
producția și distribuția energiei electrice	100,0	112,7	108,7
aprovizionarea cu aburi și apă caldă	100,0	126,5	121,3

Industria extractivă în anul 2011 a marcat creșterea prețurilor cu 2,6% față de anul 2010, înregistrând creșterea acestora cu 1,1% pe piața internă și cu 16,8% – pe piața externă.

Industria prelucrătoare în ansamblu a marcat creșterea prețurilor cu 6,3% față de anul 2010. În special, în industria alimentară și a băuturilor prețurile s-au majorat cu 6,4%, iar în activitățile componente: fabricarea produselor de morărit – cu 34,4%, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – cu 30,6%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 24,0%, fabricarea zahărului – cu 16,4%, fabricarea produselor lactate – cu 6,8%, fabricarea de cacao, ciocolată și produselor zaharoase de cofetărie – cu 6,3%, fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete – cu 5,4% ș.a.

S-au majorat prețurile în anul de raport și în alte activități ale industriei prelucrătoare: fabricarea bijuteriilor (cu 23,7%), fabricarea de medicamente și produse farmaceutice (cu 15,6%), fabricarea lacurilor și vopselelor (cu 13,8%), fabricarea produselor de tutun (cu 13,5%), fabricarea produselor textile (cu 12,5%), producția de articole din cauciuc și din material plastic (cu 11,1%), fabricarea cărămizilor și țiglelor din lut ars (cu 10,1%), producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice (cu 9,2%), producția de mașini și aparate electrice (cu 8,2%), fabricarea de mașini și echipamente (cu 6,9%), fabricarea săpunurilor, detergentilor, a produselor de întreținere, de parfumerie și cosmetice (cu 5,7%), producția de mobilier (cu 5,6%), fabricarea încălțămintei (cu 5,3%), industria metalurgică (cu 3,7%), fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă (cu 2,5%) etc.

Totodată, s-a înregistrat diminuarea prețurilor comparativ cu anul 2010 în următoarele activități: fabricarea vinului (cu 2,0%), fabricarea băuturilor alcoolice distilate (cu 0,5%) etc.

În *sectorul energetic* pe parcursul anului de raport prețurile au crescut în medie cu 10,5%, inclusiv la producția și distribuția energiei electrice și aprovizionarea cu aburi și apă caldă, respectiv cu 8,7% și cu 21,3%.

Cu referință la *Principalele Grupe Industriale* (conform recomandărilor UE) prețurile au evoluat în felul următor.

În luna decembrie 2011 comparativ cu luna noiembrie 2011 prețurile s-au diminuat în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) cu 0,7%. În industria bunurilor de capital și în industria bunurilor de uz curent prețurile s-au majorat cu câte 0,9%, în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 0,2%. La activități și bunuri legate de energie prețurile au rămas la nivelul celor din luna noiembrie 2011.

Comparativ cu luna decembrie 2010 prețurile în luna decembrie 2011 s-au majorat la activități și bunuri legate de energie cu 14,8%, în industria bunurilor de capital – cu 7,4%, în industria bunurilor de uz curent – cu 7,3%, în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 6,6%, în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) – cu 6,0%.

Indicii prețurilor producției industriale pe *Principalele Grupe Industriale* în detaliu se prezintă în tabelul următor:

	Decembrie 2011 în % față de:	
	noiembrie 2011	decembrie 2010
Industrie – total	100,4	108,1
inclusiv livrat pe piața:		
internă	99,9	109,1
externă	101,3	106,6
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	99,3	106,0
inclusiv livrat pe piața:		
internă	99,1	106,1
externă	99,8	105,4
Industria bunurilor de capital	100,9	107,4
inclusiv livrat pe piața:		
internă	99,8	104,6
externă	101,9	110,2

	Decembrie 2011 în % față de:	
	noiembrie 2011	decembrie 2010
Industria bunurilor de folosință îndelungată	100,2	106,6
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,4	109,4
externă	99,4	98,4
Industria bunurilor de uz curent	100,9	107,3
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,3	108,0
externă	101,5	106,6
Activități și bunuri legate de energie	100,0	114,8

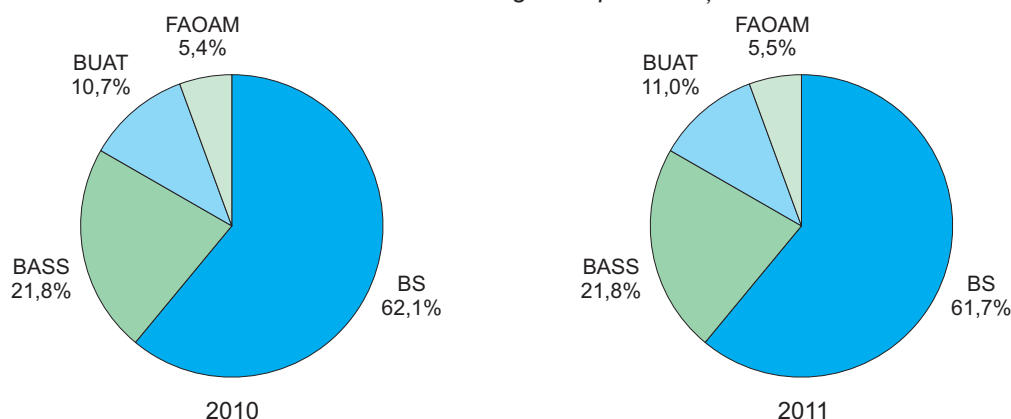
Prețurile în construcții. În trimestrul IV 2011 prețurile la lucrările de construcții-montaj s-au mărit cu 9,3% față de perioada respectivă a anului precedent. În profil pe sectoarele economiei naționale creșterea prețurilor în trimestrul de referință față de același trimestru din anul 2010 a fost marcată în construcția de locuințe (cu 14,2%), agricultură (cu 9,6%).

V. FINANȚE

5.1. Executarea bugetului public național¹

În anul 2011, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de 30158,5 mil. lei, fiind cu 1,6% sub prevederile anului de gestiune și cu 9,5% în creștere față de veniturile acumulate în anul 2010. Structura veniturilor bugetului public național sub aspectul bugetelor respective s-a menținut practic la nivelul anului precedent; cea mai semnificativă pondere revenind veniturilor administrate de bugetul de stat (BS) – 61,7%, urmate de veniturile administrate de bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS) – 21,8%, veniturile administrate de bugetele unităților administrativ-teritoriale (BUAT) – 11,0% și veniturile administrate de fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală (FAOAM) – 5,5%.

Structura veniturilor bugetului public național

Veniturile fiscale au constituit 25599,5 mil. lei (84,9% din total încasări), fiind cu 0,7% sub nivelul prevederilor anuale și cu 13,6% superioare veniturilor acumulate în anul 2010. Contribuțiile de asigurări sociale obligatorii de stat au fost singura componentă a veniturilor fiscale, care a depășit nivelul prevederilor anuale. Comparativ cu realizările anului 2010, considerabil s-au majorat încasările din impozitele interne pe mărfuri și servicii (cu 16,3%) și încasările din impozitele pe venit (cu 15,4%).

Încasările nefiscale au însumat 1178,8 mil. lei (3,9% din total încasări), depășind cu 3,2% nivelul prevăzut și fiind cu 16,8% sub nivelul realizărilor anului anterior. Depășirea sarcinilor prevăzute pe perioada de gestiune s-a produs pe seama creșterii încasărilor din alte venituri din activitatea de antreprenoriat și din proprietate (cu 6,2%) și încasărilor din taxe și plăți administrative (cu 1,4%). La diminuarea încasărilor nefiscale (față de anul 2010) a contribuit reducerea semnificativă a încasărilor din alte venituri din activitatea de antreprenoriat și din proprietate (-26,6%).

Alte venituri au constituit 3380,2 mil. lei (11,2% din total încasări), fiind atât sub nivelul prognozat (-9,5%) cât și sub nivelul executat în anul 2010 (-5,7%).

Partea de cheltuieli a bugetului public național s-a realizat în sumă de 32117,0 mil. lei fiind, cu 3,5% sub prevederile anului de analiză și cu 9,5% în creștere față de cheltuielile executate în anul 2010. În perioada de referință cheltuielile pentru toate tipurile de bugete au fost sub nivelul prevăzut, devieri semnificative fiind înregistrate pentru cheltuielile bugetelor unităților administrativ-teritoriale (-7,9%) și bugetului de stat (-2,9%).

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete în anul 2011

	Milioane lei			În % față de prevăzut
	prevăzut	executat	devieri	
Cheltuieli – total	33267,8	32117,0	-1150,8	96,5
Bugetul de stat	11475,6	11148,1	-327,5	97,1
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	8814,7	8119,7	-695,0	92,1
Bugetul asigurărilor sociale de stat	9304,5	9233,5	-71,0	99,2
Fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală	3673,0	3615,7	-57,3	98,4

Pentru realizarea acțiunilor social-culturale au fost direcționate 71,5% din cheltuielile publice, pentru domeniile economiei naționale – 11,3%, pentru apărarea națională, organele juridice, menținerea ordinii publice și protecția civilă – 6,7%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 4,5%; în anul 2010 distribuția a constituit, respectiv 73,0%, 10,9%, 6,4% și 4,6%.

Depășirea cheltuielilor asupra veniturilor s-a soldat, în anul 2011, cu formarea deficitului bugetar în sumă de 1958,5 mil. lei față de 2612,3 mil. lei deficit prevăzut.

¹ Conform datelor Ministerului Finanțelor

Veniturile și cheltuielile bugetului public național

	Prevăzut 2011, mil. lei	Executat, mil. lei		Executat 2011 în % față de:		Structura, %		
		2010	2011	prevăzut 2011	executat 2010	prevăzut 2011	executat	
							2010	2011
Venituri – total	30655,5	27540,2	30158,5	98,4	109,5	100,0	100,0	100,0
din care:								
Venituri fiscale	25779,2	22541,2	25599,5	99,3	113,6	84,1	81,8	84,9
impozite pe venit	2373,9	2028,6	2340,5	98,6	115,4	7,7	7,4	7,8
contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat	6577,0	5985,3	6582,7	100,1	110,0	21,4	21,7	21,8
prime de asigurări obliga- torii de asistență medicală	1684,6	1486,7	1636,1	97,1	110,0	5,5	5,4	5,4
impozite pe proprietate	299,5	281,0	280,7	93,7	99,9	1,0	1,0	1,0
impozite interne pe mărfuri și servicii	13659,2	11679,3	13580,9	99,4	116,3	44,6	42,4	45,0
impozite asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe	1185,0	1080,3	1178,6	99,5	109,1	3,9	3,9	3,9
Încasări nefiscale	1142,4	1416,0	1178,8	103,2	83,2	3,7	5,2	3,9
alte venituri din activitatea de antreprenoriat și din proprietate	505,2	762,4	536,7	106,2	70,4	1,6	2,8	1,8
taxe și plăți administrative	484,3	520,9	491,1	101,4	94,3	1,6	1,9	1,6
amenzii și sancțiuni administrative	152,9	132,7	151,0	98,8	113,8	0,5	0,5	0,5
alte încasări	—	—	—	—	—	—	—	—
Alte venituri	3733,9	3583,0	3380,2	90,5	94,3	12,2	13,0	11,2
Cheltuieli – total	33267,8	29326,4	32117,0	96,5	109,5	100,0	100,0	100,0
din care:								
pentru economie	4057,3	3197,2	3616,9	89,1	113,1	12,2	10,9	11,3
pentru acțiunile social-culturale – total	23487,8	21407,0	22964,9	97,8	107,3	70,6	73,0	71,5
inclusiv pentru:								
învățământ	7134,2	6574,5	6869,0	96,3	104,5	21,5	22,4	21,4
ocrotirea sănătății	4335,2	3996,6	4259,6	98,3	106,6	13,0	13,6	13,3
asigurare și asistență socială	11214,3	10246,0	11085,6	98,9	108,2	33,7	35,0	34,5
cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret	804,1	589,9	750,7	93,4	127,3	2,4	2,0	2,3
pentru apărarea națională, organele judiciare, menținerea ordinii publice, protecția civilă	2197,2	1879,9	2156,2	98,1	114,7	6,6	6,4	6,7
pentru servicii de stat cu destinație generală	1524,4	1361,6	1456,6	95,6	107,0	4,6	4,6	4,5
pentru activitatea economică externă	235,3	211,0	225,5	95,8	106,9	0,7	0,7	0,7
pentru deservirea datoriei de stat	662,7	547,6	662,4	100,0	121,0	2,0	1,9	2,1
alte cheltuieli	1103,1	722,1	1034,5	93,8	143,3	3,3	2,5	3,2
Deficit (-), excedent (+)	-2612,3	-1786,2	-1958,5	x	x	x	x	x

5.2. Credite, depozite și rulajul de casă¹

Credite. Soldul total al creditelor în economie la sfârșitul anului 2011 a însumat 30962,9 mil. lei, fiind în creștere cu 15,0% față de soldul înregistrat la finele anului 2010. Majorarea a fost condiționată de creșterea cu 18,0% a soldului creditelor pe termen mediu și lung. Soldul creditelor pe termen scurt s-a diminuat cu 2,4% față de soldul acumulat la 31 decembrie 2010.

Depozite. Soldul depozitelor persoanelor fizice la finele anului 2011 a constituit 21277,1 mil. lei, majorându-se cu 15,2% în comparație cu soldul creat la sfârșitul anului 2010. Creșterea soldului total al depozitelor a fost generată de majorarea atât a soldului depozitelor în monedă națională (cu 27,2%), cât și a soldului depozitelor în valută străină (cu 3,8%).

	Situația la 31 decembrie				
	milioane lei		structura, %		2011 în % față de 2010
	2010	2011	2010	2011	
Soldul creditelor – total	26915,5	30962,9	100,0	100,0	115,0
din care:					
credite pe termen scurt	3929,8	3833,9	14,6	12,4	97,6
credite pe termen mediu și lung	22985,7	27129,0	85,4	87,6	118,0
Soldul depozitelor persoanelor fizice – total	18464,9	21277,1	100,0	100,0	115,2
în monedă națională	9000,5	11451,3	48,7	53,8	127,2
în valută străină	9464,4	9825,8	51,3	46,2	103,8

Rulajul de casă. În anul 2011 încasările în numerar în instituțiile financiare au însumat 70648,5 mil. lei, depășind cu 13,2% încasările anului precedent. Considerabil s-au majorat încasările din plățile pentru chirie și servicii comunale (cu 72,9%), urmate de încasările de la întreprinderile care prestează alte servicii (cu 23,0%), încasările de la transportul de pasageri (cu 15,7%) și încasările din impozite și taxe (cu 15,3%).

În numerar s-au eliberat mijloace bănești în sumă de 71332,7 mil. lei, fiind în creștere cu 13,8% față de eliberările efectuate în anul 2010. Semnificativ s-au majorat eliberările pentru alte scopuri (cu 24,4%), eliberările pentru achiziționarea produselor agricole (cu 21,0%) și eliberările pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice (cu 14,9%).

	Milioane lei		Structura, %		2011 în % față de 2010
	2010	2011	2010	2011	
Încasări – total	62418,2	70648,5	100,0	100,0	113,2
de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere	34382,3	38622,4	55,1	54,7	112,3
din plățile pentru chirie și servicii comunale	2259,6	3906,9	3,6	5,5	172,9
de la transportul de pasageri	1424,9	1647,9	2,3	2,3	115,7
de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice	4444,9	4961,7	7,1	7,0	111,6
din impozite și taxe	1320,9	1522,5	2,1	2,2	115,3
de la întreprinderile care prestează alte servicii	3128,9	3848,2	5,0	5,5	123,0
alte	15456,7	16138,9	24,8	22,8	104,4
Eliberări – total	62707,8	71332,7	100,0	100,0	113,8
pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare	9558,7	9949,7	15,2	14,0	104,1
pentru achiziționarea produselor agricole	2381,8	2881,2	3,8	4,0	121,0
pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice	27941,0	32116,9	44,6	45,0	114,9
din conturi de depuneri ale cetățenilor	11151,9	11859,3	17,8	16,6	106,3
pentru alte scopuri	11674,4	14525,6	18,6	20,4	124,4

¹ Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

5.3. Asigurări

În ianuarie-septembrie 2011 primele brute subscrise au constituit 745,8 mil. lei, depășind cu 9,3% primele brute subscrise în perioada respectivă a anului precedent.

Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite au însumat 251,5 mil. lei, fiind în creștere cu 13,6% față de achitățile perioadei similare a anului 2010.

Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite în ianuarie-septembrie

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2011 în % față de 2010	mil. lei		structura, %		2011 în % față de 2010
	2010	2011	2010	2011		2010	2011	2010	2011	
Total	682,5	745,8	100,0	100,0	109,3	221,4	251,5	100,0	100,0	113,6
inclusiv:										
Asigurări generale	647,1	701,2	94,8	94,0	108,4	211,9	244,3	95,7	97,1	115,3
din care:										
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	123,3	133,3	18,1	17,9	108,1	95,7	92,1	43,2	36,6	96,2
asigurări de răspundere civilă auto	319,6	341,5	46,8	45,8	106,9	91,3	111,6	41,2	44,4	122,2
alte asigurări generale	204,2	226,4	29,9	30,3	110,9	24,9	40,6	11,3	16,1	163,1
Asigurări de viață	35,4	44,6	5,2	6,0	126,0	9,5	7,2	4,3	2,9	75,8
din care:										
asigurări de viață (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	32,9	41,8	4,8	5,6	127,1	3,8	3,2	1,7	1,3	84,2
alte asigurări de viață	2,5	2,8	0,4	0,4	112,0	5,7	4,0	2,6	1,6	70,2

În ianuarie-septembrie 2011 veniturile și cheltuielile societăților de asigurare au crescut în raport cu perioada respectivă a anului precedent cu 18,8% și cu 25,1% respectiv. Profitul acumulat până la impozitare a constituit 44,2 mil. lei, micșorându-se cu 46,4% față de profitul înregistrat în ianuarie-septembrie 2010.

În perioada de referință 12 societăți de asigurare au suportat pierderi în sumă de 20,0 mil. lei.

Rezultatele financiare ale societăților de asigurare

	Ianuarie-septembrie		
	milioane lei		2011 în % față de 2010
	2010	2011	
Venituri – total	948,8	1127,6	118,8
Venituri din activitatea operațională	836,6	1047,8	125,2
din care, din activitatea de asigurare	828,8	1037,3	125,2
Cheltuieli – total	866,3	1083,4	125,1
Cheltuieli ale activității operaționale	839,1	1043,7	124,4
din care, din activitatea de asigurare	650,5	853,9	131,3
Profitul până la impozitare	82,5	44,2	53,6

5.4. Piața valorilor mobiliare¹

În anul 2011, în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM) au fost înregistrate 17 emisiuni de constituire a societății pe acțiuni în volum de 26,2 mil. lei și 120 emisiuni suplimentare de acțiuni în volum de 1363,1 mil. lei. În aceeași perioadă din RSVM au fost excluse valorile mobiliare a 36 societăți pe acțiuni.

În anul 2011 au fost efectuate tranzacții cu valori mobiliare corporative (piața bursieră și extrabursieră) în sumă de 1940,0 mil. lei, depășind cu 1380,8 mil. lei (de 3,5 ori) volumul tranzacțiilor efectuate în anul 2010.

Tranzacții cu valori mobiliare corporative

	Volumul total al valorilor mobiliare tranzacționate, mil. lei		Modificări față de anul precedent (+) / (–)	
	2010	2011	mil. lei	%
Piața bursieră	267,9	242,0	-25,9	-9,7
Piața extrabursieră	291,3	1698,0	1406,7	de 5,8 ori
Total	559,2	1940,0	1380,8	de 3,5 ori

În anul 2011, pe piața valorilor mobiliare au fost eliberate sau prelungite 4 licențe, din care 1 licență pentru activitatea bursieră de bază, cu activități conexe de clearing și decontare și de consulting, 1 licență pentru activitatea de dealer de bază, cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și de consulting investițional, 1 licență pentru activitatea de ținere a registrului de bază, cu activitate conexă de consulting și 1 licență pentru activitatea de estimare de bază, cu activitate conexă de consulting. Totodată, a fost retrasă 1 licență pentru activitatea de dealer de bază, cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și de consulting investițional.

Licențierea activităților pe piața valorilor mobiliare

	Numărul de licențe în vigoare la 31.12.2011	din care în anul 2011	
		Licențe eliberate sau prelungite	Licențe retrase
Activitatea bursieră – ca activitate de bază, activitatea de clearing și decontare și activitatea de consulting – ca activități conexe	1	1	–
Activitatea de depozitare – ca activitate de bază, activitatea de consulting – ca activitate conexă	1	–	–
Activitatea de brokeraj – ca activitate de bază, activitatea de consulting investițional – ca activitate conexă	4	–	–
Activitatea de dealer – ca activitate de bază, activitățile de brokeraj, de underwriting și de consulting investițional – ca activități conexe	18	1	1
Activitatea de ținere a registrului – ca activitate de bază, activitatea de consulting – ca activitate conexă	11	1	–
Activitatea de estimare – ca activitate de bază, activitatea de consulting – ca activitate conexă	4	1	–
Activitatea de administrare fiduciară a investițiilor – ca activitate de bază, activitatea de consulting investițional – ca activitate conexă	4	–	–
Total	43	4	1

¹ Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

VI. SITUAȚIA SOCIALĂ

6.1. Nivelul de trai al populației

Veniturile disponibile ale populației. Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, veniturile disponibile ale populației în trimestrul III 2011 au constituit 1475,6 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 12% față de același trimestru al anului precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicii prețurilor de consum) veniturile au înregistrat o creștere de 2,9%¹.

Veniturile disponibile ale populației, în trimestrul III

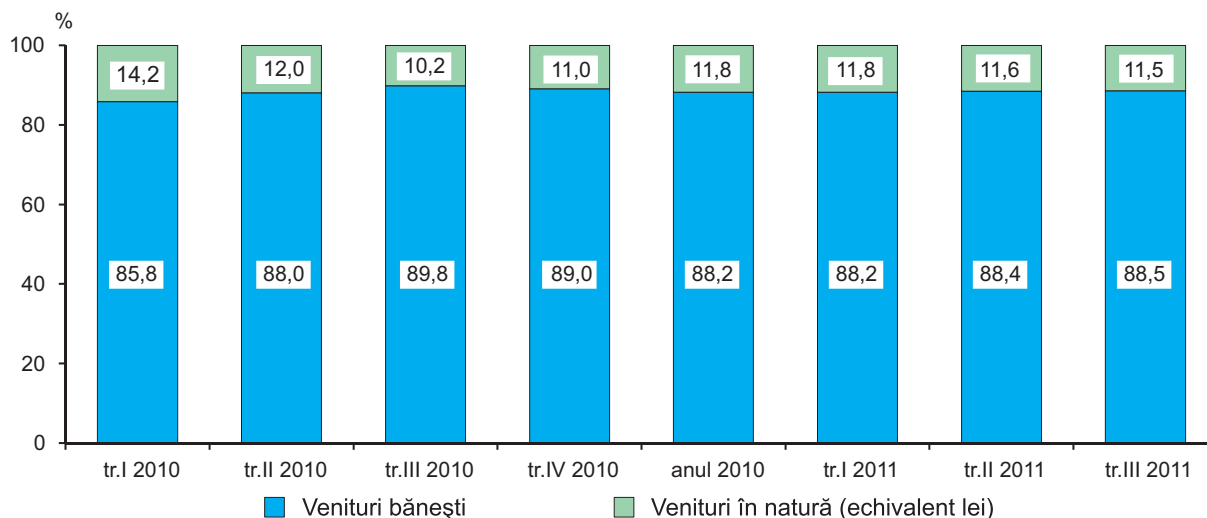
	2007	2008	2009	2010	2011
Venituri disponibile – total (medii lunare pe o persoană), lei	1066,4	1220,1	1193,7	1317,7	1475,6
inclusiv în % pe surse de formare:					
Activitatea salariată	43,9	43,7	47,2	45,6	42,3
Activitatea individuală agricolă	15,3	10,5	8,5	8,1	10,1
Activitatea individuală non-agricolă	5,4	7,6	6,3	6,6	8,8
Venituri din proprietate	0,2	0,0	0,2	0,1	0,6
Prestații sociale	13,2	15,6	18,8	18,8	17,9
din care:					
pensii	11,5	13,6	16,5	15,8	15,4
indemnizații pentru copii	0,4	0,4	0,7	0,8	0,7
compensații	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6
ajutor social	–	–	0,1	0,2	0,2
Alte venituri	22,1	22,6	19,0	20,9	20,3
din care, remitențe	16,7	18,5	14,5	17,1	16,0
Pondere veniturilor în natură în total venituri disponibile, %	15,9	11,0	11,2	10,2	11,5

Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, dar cu o contribuție mai mică în formarea veniturilor totale disponibile, 42,3% față de 45,6% în trimestrul III 2010. Veniturile din prestațiile sociale sunt a doua sursă de venit după importanță, și au contribuit la formarea veniturilor populației în proporție de 17,9% sau cu 0,9 puncte procentuale mai puțin față de același trimestru din anul 2010.

Veniturile obținute din activitatea individuală agricolă au înregistrat o pondere de 10,1% (+2 puncte procentuale), iar cele din activitatea individuală non-agricolă – de 8,8% (+2,2 puncte procentuale). O sursă importantă în formarea veniturilor gospodăriilor rămân a fi transferurile bănești din afara țării (remitențele), contribuția acestora fiind de 16% sau cu 1,1 puncte procentuale mai puțin față de trimestrul III 2010.

În structura veniturilor disponibile predominante sînt *veniturile bănești*, cu o pondere de 88,5% în trimestrul III 2011, față de 11,5% pentru veniturile în natură. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1305,7 lei lunar în medie pe o persoană și 169,9 lei – veniturile în natură. Comparativ cu trimestrul III 2010, ponderea veniturilor bănești a scăzut cu 1,3 puncte procentuale.

Structura veniturilor disponibile, pe tipuri de venit

¹ Indicele prețurilor de consum în trimestrul III 2011 față de trimestrul III 2010 a constituit 108,8%

Mediul de reședință este un factor care determină mărimea veniturilor populației. Se constată, că în medie unei persoane din mediul urban îi revine lunar mai mult cu 424,6 lei (32,8%) decât unei persoane din mediul rural. Totodată, populația din mediul urban beneficiază de venituri preponderent din salarii (55,4%) și prestații sociale (15,8%). În cazul populației din mediul rural, câștigurile salariale constituie doar 29,5%, restul veniturilor au la bază activitatea individuală agricolă (18,3%) și la fel prestațiile sociale (20,0%).

Populația rurală în comparație cu cea urbană este dependentă într-o proporție mai mare de transferurile din afara țării, ponderea acestora în venituri fiind de 20,4% față de 11,4% în cazul populației din mediul urban.

Cheltuielile de consum ale populației. Cheltuielile medii lunare de consum ale populației în trimestrul III 2011 au constituit 1612,8 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 10,2% față de același trimestru din anul precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicii prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 1,3% mai mult comparativ cu trimestrul III 2010.

Cheltuielile de consum ale populației, în trimestrul III

	2007	2008	2009	2010	2011
Total cheltuieli de consum (medii lunare pe o persoană), lei	1211,3	1290,2	1300,7	1463,7	1612,8
inclusiv în % pentru:					
Produse alimentare	44,6	38,9	40,8	37,5	41,3
Băuturi alcoolice, tutun	2,2	1,4	1,7	1,6	1,4
Îmbrăcăminte, încălțăminte	11,9	12,9	12,2	11,3	10,2
Întreținerea locuinței	14,4	19,0	16,8	19,8	19,8
Dotarea locuinței	4,9	4,9	3,8	4,2	4,4
Sănătate	4,9	4,9	5,3	6,5	5,2
Transport	4,2	4,6	4,9	5,0	5,2
Comunicații	4,0	4,5	4,8	4,5	4,2
Agrement	2,1	2,9	2,5	2,3	1,9
Educație	0,6	0,3	0,7	1,5	1,0
Hotel, restaurant, cantină etc.	2,7	2,0	2,4	2,1	1,5
Diverse	3,6	3,6	4,0	3,8	3,7

Cea mai mare parte a cheltuielilor tradițional rămîne a fi destinată necesarului de consum alimentar – 41,3% (cu 3,8 puncte procentuale mai mult față de trimestrul III 2010). Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 19,8% din cheltuielile totale de consum, iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 10,2% (-1,1 puncte procentuale). Celelalte cheltuieli au revenit pentru sănătate (5,2% față de 6,5% în trimestrul III 2010), transport (5,2% față de 5,0%), dotarea locuinței (4,4% față de 4,2%), comunicații (4,2% față de 4,5%), învățămînt (1,0% față de 1,5%), etc.

Minimul de existență. Mărimea minimului de existență¹ în trimestrul III 2011 a constituit în medie pe lună pentru o persoană 1386,4 lei, fiind în creștere cu 6,2% față de trimestrul III 2010. Majorarea minimului de existență a fost determinată de evoluția prețurilor la produsele alimentare incluse în coșul alimentar al minimului de existență.

În funcție de mediul de reședință, minimul de existență pentru trimestrul III 2011 se caracterizează prin valori maxime pentru mediul urban (1496,5 lei) și respectiv valori minime pentru mediul rural (1307,9 lei). Acest decalaj este determinat de diferențele existente în componența coșului alimentar, dar și a structurii cheltuielilor de consum a gospodăriilor din mediul urban și rural.

Valoarea minimului de existență pe categorii de populație, în trimestrul III

Valoarea estimată de existență pe categorii de populație, în trimestrul III medii lunare pe o persoană, lei									
	Total populație	Populația în vîrstă aptă de muncă	Bărbați în vîrstă aptă de muncă	Femei în vîrstă aptă de muncă	Pensionari	Copii	inclusiv în vîrstă de:		
							pînă la 1 an	1-6 ani	7-16 ani
Total									
2007	1025,3	1082,4	1145,4	1018,6	883,2	929,0	378,1	805,0	1036,6
2008	1260,5	1330,5	1410,6	1249,3	1074,0	1175,7	464,1	1005,6	1306,9
2009	1085,4	1142,8	1212,5	1070,2	929,2	1021,4	427,5	888,6	1126,1
2010	1305,1	1377,2	1448,3	1302,6	1120,4	1210,8	501,8	1053,5	1355,0
2011	1386,4	1454,6	1523,8	1381,7	1206,8	1299,4	572,7	1150,3	1449,0
Urban									
2007	1093,5	1139,9	1194,0	1088,8	925,7	1007,0	409,9	875,2	1128,5
2008	1368,2	1423,4	1502,6	1348,8	1153,2	1303,7	514,0	1117,8	1455,0
2009	1163,8	1208,8	1279,1	1140,7	986,8	1116,2	467,7	972,3	1236,2
2010	1450,3	1514,4	1586,4	1444,1	1232,1	1368,1	568,1	1192,3	1541,2
2011	1496,5	1559,9	1619,8	1501,3	1282,4	1417,0	626,0	1258,3	1591,0

¹ Valoarea minimului de existență este calculată în baza Regulamentului „Cu privire la modul de calculare a minimului de existență”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 902, din 28 august 2000

	Total populație	Populația în vîrstă aptă de muncă	Bărbați în vîrstă aptă de muncă	Femei în vîrstă aptă de muncă	Pensionari	Copii	inclusiv în vîrstă de:		
							pînă la 1 an	1-6 ani	7-16 ani
Rural									
2007	977,4	1037,4	1104,0	966,1	860,3	886,9	358,9	766,3	988,0
2008	1184,8	1252,8	1335,0	1164,8	1028,8	1106,5	434,0	943,9	1228,6
2009	1030,3	1087,1	1156,8	1010,4	896,3	970,2	404,6	841,1	1069,4
2010	1202,3	1268,5	1345,6	1182,9	1052,0	1126,0	463,9	973,7	1258,6
2011	1307,9	1371,5	1452,6	1280,8	1158,4	1235,6	541,1	1087,6	1375,2

Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației în vîrstă aptă de muncă – 1454,6 lei, și în special bărbaților – 1523,8 lei. Pentru pensionari minimul de existență a constituit 1206,8 lei și reprezintă 87,1% din valoarea medie pentru total populație.

Minimul de existență pentru copii reprezintă în medie 1299,4 lei lunar, cu o diferențiere a acestui indicator în dependență de vîrsta copilului, de la 572,7 lei pentru un copil în vîrstă de pînă la 1 an pînă la 1449,0 lei pentru un copil în vîrstă de 7-16 ani.

Remunerarea muncii. În anul 2011 *cîștigul salarial¹ nominal brut mediu* din economia națională (unitățile sectorului real cu numărul de 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați) a constituit 3193,9 lei și s-a mărit față de anul 2010 în valoare nominală cu 11,6%, salariul real (ajustat la indicele prețurilor de consum) – cu 3,7%.

În luna decembrie 2011, *cîștigul salarial mediu* a fost de 3707,4 lei, înregistrând o creștere cu 8,4% față de luna decembrie 2010 și cu 14,7% față de luna noiembrie 2011.

Indicele *cîștigului salarial real* pentru luna decembrie 2011 față de luna decembrie 2010 (calculat ca raport dintre indicele *cîștigului salarial* și indicele prețurilor de consum) a fost de 100,6%.

În sfera bugetară *cîștigul salarial mediu* în luna decembrie 2011 a constituit 2936,3 lei (+10,3% față de decembrie 2010) În sectorul economic (real) *cîștigul salarial* în luna decembrie 2011 a înregistrat 4070,1 lei (+7,8% față de decembrie 2010).

Evoluția cîștigului salarial mediu lunar

	Cîștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	În % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2009			
Trimestrul I	2569,1	112,4	93,5
Trimestrul II	2792,5	108,1	108,7
Semestrul I	2673,5	110,1	x
Trimestrul III	2770,9	106,5	99,2
Ianuarie-septembrie	2701,5	109,9	x
Trimestrul IV	2917,1	106,2	105,3
Anual	2747,6	108,6	x
2010			
Trimestrul I	2740,2	106,7	93,9
Trimestrul II	2966,0	106,2	108,2
Semestrul I	2850,2	106,6	x
Trimestrul III	3030,1	109,4	102,2
Ianuarie-septembrie	2908,8	107,7	x
Trimestrul IV	3182,8	109,1	105,0
Anual	2972,2	108,2	x
2011			
Ianuarie	2835,6	109,2	82,9
Februarie	2884,5	111,4	101,7
Martie	2985,1	108,1	103,5
Trimestrul I	2902,4	110,1	94,4
Aprilie	3134,6	113,7	105,0
Mai	3216,0	112,9	102,6
Iunie	3556,2	120,0	110,6
Trimestrul II	3302,0	115,6	113,8
Semestrul I	3103,8	113,3	x
Iulie	3261,8	111,0	91,7
August	3174,8	108,5	97,3
Septembrie	3159,3	109,1	99,5

¹ Noțiunea de „cîștig salarial” este identică cu „salariul mediu”.

	Cîştigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	În % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
Trimestrul III	3197,5	109,5	96,8
Ianuarie-septembrie	3135,9	112,1	x
Octombrie	3161,7	110,4	100,1
Noiembrie	3231,0	109,8	102,2
Decembrie	3707,4	108,4	114,7
Trimestrul IV	3365,6	109,5	105,3
Anual	3193,9	111,6	x

Cîştigul salarial mediu pe activități, în luna decembrie 2011

	Lei	În % față de:		
		decembrie 2010	noiembrie 2011	salariul mediu pe economie în decembrie 2011
Total	3707,4	108,4	114,7	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	2627,0	100,2	119,3	70,9
Pescuit, piscicultură	2879,5	124,4	178,3	77,7
Industrie	4146,3	103,8	116,0	111,8
industrie extractivă	3244,5	93,8	96,7	87,5
industrie prelucrătoare	3779,1	103,4	115,0	101,9
energie electrică și termică, gaze și apă	6007,5	107,4	120,3	162,0
Construcții	3858,8	103,9	111,2	104,1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2947,4	109,0	108,4	79,5
Hoteluri și restaurante	2338,2	104,0	105,2	63,1
Transporturi și comunicații	4481,0	103,7	119,5	120,9
Activități financiare	9261,3	108,9	144,0	249,8
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	4928,5	117,0	116,3	132,9
Administrație publică	3755,9	101,0	110,4	101,3
Învățămînt	2806,3	118,0	98,7	75,7
Sănătate și asistență socială	4042,1	114,5	132,0	109,0
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	3105,0	103,3	106,9	83,8
activități recreative, culturale și sportive	2486,0	101,2	105,5	67,1

Cîştigul salariul mediu în profil teritorial¹, în luna decembrie 2011

	Lei	În % față de:		
		decembrie 2010	noiembrie 2011	salariul mediu pe economie în decembrie 2011
Total	3707,4	108,4	114,7	100,0
din care:				
Mun. Chișinău	4728,3	104,6	119,1	123,8
Nord	3159,9	107,2	112,4	82,7
Mun. Bălți	3838,9	113,6	109,9	100,5
Briceni	2623,4	101,4	111,4	68,7
Dondușeni	3340,9	102,3	118,1	87,5
Drochia	3735,3	93,9	116,3	97,8
Edineț	2757,6	107,1	121,1	72,2
Fălești	2547,3	102,6	120,6	66,7
Florești	2772,5	102,4	109,4	72,6
Glodeni	2815,9	117,1	118,8	73,7
Ocnița	2618,7	103,1	110,6	68,6
Rîșcani	2855,4	108,6	116,3	74,7
Sîngerei	2530,1	107,3	111,7	66,2
Soroca	2895,4	110,9	103,2	75,8

¹ Informația pe municipii și raioane cuprinde toate unitățile din sectorul real cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane și toate organizațiile din sectorul bugetar indiferent de numărul de salariați

Notă: La calcularea ponderilor s-a asigurat comparabilitatea datelor între municipii/raioane și total țară

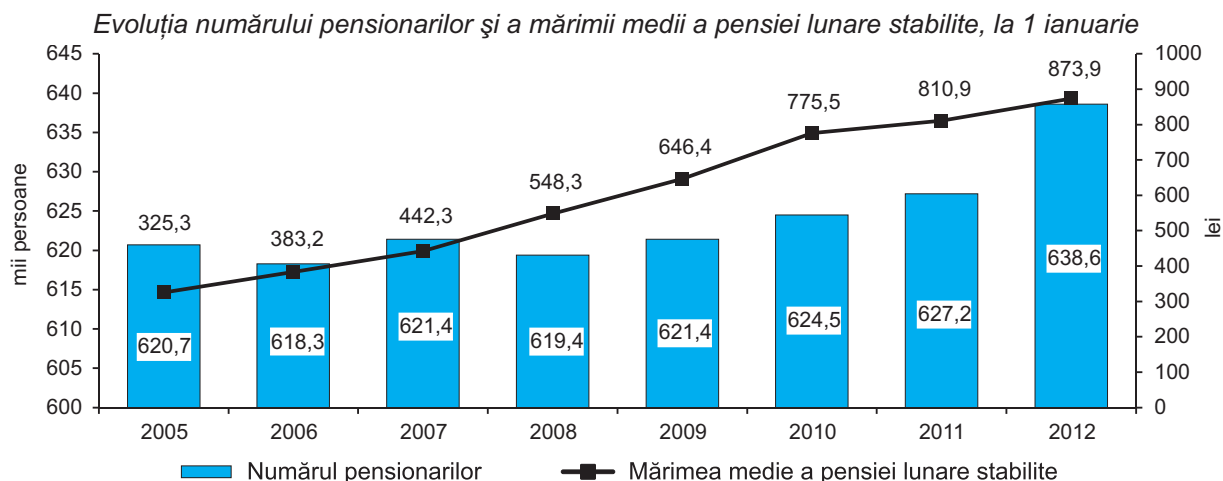
	Lei	În % față de:		
		decembrie 2010	noiembrie 2011	salariul mediu pe economie în decembrie 2011
Centru	2772,0	104,6	106,2	72,6
Anenii Noi	2711,7	98,9	103,0	71,0
Călărași	2791,7	107,3	109,8	73,1
Criuleni	2515,7	106,7	110,5	65,9
Dubăsari	2706,7	113,7	105,4	70,9
Hîncești	2731,2	109,6	108,8	71,5
Ialoveni	2808,0	107,2	105,3	73,5
Nisporeni	2520,3	105,3	105,2	66,0
Orhei	2940,8	101,4	108,5	77,0
Rezina	3290,8	107,9	93,3	86,1
Strășeni	2819,4	102,6	112,4	73,8
Șoldănești	2485,7	111,1	100,1	65,1
Telenești	2419,4	105,0	113,0	63,3
Ungheni	2916,7	98,7	102,9	76,4
Sud	2616,9	109,0	108,2	68,5
Basarabeasca	2402,8	87,8	104,4	62,9
Cahul	2693,0	105,9	104,5	70,5
Cantemir	2665,0	106,4	137,2	69,8
Căușeni	2565,1	115,2	95,0	67,1
Cimișlia	2811,1	115,5	115,0	73,6
Leova	2289,5	105,7	105,6	59,9
Ștefan Vodă	2525,1	118,3	107,0	66,1
Taraclia	2698,6	113,7	113,9	70,6
UTA Găgăuzia	2595,2	112,2	105,9	67,9

Cîștigul salarial mediu pe activități economice și forme de proprietate, în anul 2011

lei

	Total	din care, pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată), fără participare străină	străină	a întreprinderilor mixte
Total	3193,9	3192,3	2614,9	4262,5	4803,8	4950,4
inclusiv:						
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	1938,9	2448,0	1817,5	3066,4	2142,3	2124,5
Pescuit, piscicultură	1640,5	1889,5	1570,0	1452,9	—	—
Industrie	3560,8	4488,9	3003,3	4694,7	3616,9	3999,6
industrie extractivă	3400,8	3277,5	3416,5	3339,4	—	—
industrie prelucrătoare	3231,4	4339,8	2780,0	4498,8	3192,2	3902,8
energie electrică și termică, gaze și apă	5146,7	4592,7	5082,4	5402,1	8799,2	8132,8
Construcții	3334,8	3620,9	3262,8	3352,0	6687,2	3790,6
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2706,8	4289,4	2247,8	4292,5	4837,0	3501,3
Hoteluri și restaurante	2276,5	2853,5	1796,9	2868,5	3862,3	3027,4
Transporturi și comunicații	3793,9	4249,7	2247,8	2532,3	6886,2	11443,1
Activități financiare	6616,3	7922,7	4030,3	10204,2	8656,8	7417,3
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	4052,7	3769,0	3541,4	3388,5	8616,7	3651,1
Administrație publică	3418,8	3418,8	—	—	—	—
Învățămînt	2805,0	2777,1	4012,6	1509,6	...	2739,8
Sănătate și asistență socială	3050,3	3026,5	3317,2	3274,2	...	4192,7
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2815,2	2358,4	3628,3	2147,6	5879,9	2636,8
activități recreative, culturale și sportive	2254,3	2068,4	2450,3	1859,9	5078,7	2702,2

Pensii. Conform datelor preliminare a Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 ianuarie 2012 a constituit 638,6 mii persoane sau cu 11,4 mii persoane mai mult comparativ cu 1 ianuarie 2011.

Mărimea medie a pensiei lunare stabilite la 1 ianuarie 2012 a constituit 873,9 lei, fiind în creștere cu 7,8% față de 1 ianuarie 2011, iar comparativ cu 1 ianuarie 2005 mărimea medie a pensiei s-a mărit de 2,7 ori.

Piața forței de muncă. Conform datelor Anchetei Forței de Muncă, în trimestrul III 2011 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit 1347,2 mii persoane.

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste (proportia populației active de 15 ani și peste în populația totală în vîrstă de 15 ani și peste) a constituit 45,3%, atingînd valori mai înalte în rîndul populației masculine – 48,3%, în comparație cu rata pentru femei – 42,6%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: urban – 48,1%, rural – 43,2%. Cea mai înaltă rată de activitate (67,3%) s-a înregistrat în categoria de vîrstă 35-39 ani.

Populația ocupată era de 1276,2 mii persoane. Repartiția pe sexe relevă că ponderea bărbaților în total populație ocupată (50,2%) a fost practic egală cu cea a femeilor (49,8%). Mediului rural i-au revenit 55,7% și celui urban – 44,3%.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proportia populației ocupate în populația de 15 ani și peste) a fost de 42,9%. La bărbați fiind mai înaltă decît la femei (respectiv 45,5% și 40,6%). Rata de ocupare în mediul rural (41,6%) a fost mai mică decît cea din mediul urban (44,7%). Cea mai înaltă rată de ocupare (64,9%) s-a înregistrat la persoanele de 40-44 ani.

Numărul șomerilor, conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), a fost de 71 mii persoane.

Rata șomajului (proportia șomerilor BIM în populația activă) a înregistrat la nivel de țară valoarea de 5,3%. La bărbați a atins valoarea de 5,7% și la femei – 4,8%. Continuă să se mențină disparități semnificative între rata șomajului în mediul urban (7,1%) și cel rural (3,7%).

Raportul de dependență economică, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate a fost de 1790‰.

Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe și medii

	2010				2011			procente
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	Trim. I	Trim. II	Trim. III	
Total								
Rata de activitate ¹	37,9	45,5	44,3	38,9	38,2	44,7	45,3	
Rata de ocupare ²	34,4	42,3	41,4	36,0	34,6	41,9	42,9	
Rata șomajului ³	9,1	7,0	6,5	7,5	9,4	6,2	5,3	
Masculin								
Rata de activitate ¹	41,0	49,9	47,9	41,1	41,3	49,2	48,3	
Rata de ocupare ²	36,1	45,6	44,5	37,4	36,4	45,8	45,5	
Rata șomajului ³	11,9	8,7	7,1	9,1	11,9	7,0	5,7	
Feminin								
Rata de activitate ¹	35,1	41,5	41,0	36,8	35,5	40,5	42,6	
Rata de ocupare ²	33,0	39,3	38,6	34,7	33,0	38,4	40,6	
Rata șomajului ³	6,1	5,2	5,9	5,8	6,9	5,3	4,8	
Urban								
Rata de activitate ¹	45,6	48,3	48,3	46,7	46,6	49,6	48,1	
Rata de ocupare ²	40,6	43,5	44,1	42,5	41,9	45,7	44,7	
Rata șomajului ³	11,0	10,0	8,6	9,0	10,0	7,9	7,1	
Rural								
Rata de activitate ¹	32,2	43,3	41,3	33,2	32,1	41,0	43,2	
Rata de ocupare ²	29,9	41,4	39,4	31,2	29,3	39,0	41,6	
Rata șomajului ³	7,1	4,5	4,7	5,9	8,8	4,7	3,7	

¹ Proportia populației active de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

² Proportia populației ocupate de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

³ Proportia șomerilor BIM în populația activă

Populația după situația economică, pe sexe, medii și grupe de vîrstă, în trimestrul III 2011

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active, mii			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Total	1347,2	1276,2	71,0	45,3	42,9	5,3
		Inclusiv în %				
	100	100	100			
15-24 ani	12,3	11,0	34,4	26,1	22,2	14,8
25-34 ani	23,3	22,9	30,1	51,8	48,3	6,8
35-49 ani	35,3	36,2	20,4	65,9	63,9	3,0
50 ani și peste	29,1	29,9	15,1	38,7	37,6	2,7
Masculin	680,1	641,1	39,0	48,3	45,5	5,7
		Inclusiv în %				
	100	100	100			
15-24 ani	13,0	11,9	29,9	27,9	24,2	13,2
25-34 ani	25,0	24,5	34,4	55,0	50,7	7,9
35-49 ani	32,6	33,3	20,4	64,6	62,2	3,6
50 ani și peste	29,4	30,3	15,3	45,5	44,1	3,0
Feminin	667	635,1	31,9	42,6	40,6	4,8
		Inclusiv în %				
	100	100	100			
15-24 ani	11,5	10,1	40,0	24,3	20,3	16,6
25-34 ani	21,5	21,3	24,8	48,4	45,8	5,5
35-49 ani	38,1	39,0	20,4	67,2	65,5	2,6
50 ani și peste	28,8	29,6	14,8	33,5	32,7	2,5
Urban	608,7	565,3	43,3	48,1	44,7	7,1
		Inclusiv în %				
	100	100	100			
15-24 ani	12,8	11,0	36,5	32,0	25,5	20,2
25-34 ani	26,5	26,4	28,1	56,1	51,9	7,5
35-49 ani	33,6	34,8	18,1	69,8	67,1	3,8
50 ani și peste	27,0	27,8	17,3	37,5	35,8	4,5
Rural	738,5	710,9	27,6	43,2	41,6	3,7
		Inclusiv în %				
	100	100	100			
15-24 ani	11,8	11,0	31,2	22,4	20,1	9,9
25-34 ani	20,6	20,1	33,1	47,9	45,0	6,0
35-49 ani	36,8	37,3	24,0	63,3	61,8	2,4
50 ani și peste	30,9	31,6	11,7	39,6	39,0	1,4

Șomajul înregistrat. Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 ianuarie 2012 în căutarea unui loc de muncă se aflau 38,8 mii *șomeri înregistrați*, fiecare al unsprezecelea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 53 la sută o constituie femeile. Peste 11% din șomerii înregistrați beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia în luna decembrie 2011 a fost de 952,9 lei. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 12 șomeri.

6.2. Situația demografică

Conform datelor preliminare, numărul populației stabile a Republicii Moldova la 1 ianuarie 2012 a constituit 3559,5 mii persoane, inclusiv populația urbană – 1485,7 mii persoane, populația rurală – 2073,8 mii persoane.

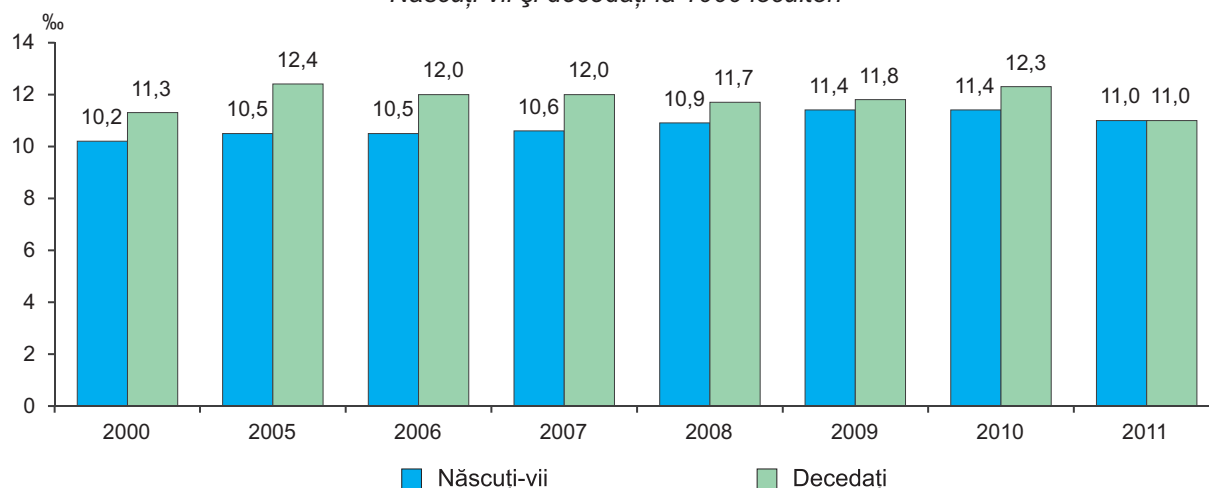
Evoluția proceselor demografice în ultimii ani se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației¹:

	2009	2010	2011	2011 în % față de 2010
Născuți-vii, persoane	40803	40474	39162	96,8
Decedați, persoane	42139	43631	39234	89,9
din care, copii sub 1 an	493	476	430	90,3
Scădere naturală	1336	3157	72	2,3
Numărul căsătoriilor	26781	26483	25889	97,8
Numărul divorțurilor	11884	11504	11119	96,7

Conform datelor preliminare, în anul 2011 s-a înregistrat o scădere a numărului născuților-vii cu 3,2%, rata natalității constituind 11,0 născuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală s-a micșorat comparativ cu anul trecut cu 10,1%, rata mortalității constituind 11,0 decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, scăderea naturală pentru prima dată în ultimul deceniu, practic, a dispărut.

Numărul copiilor decedați în vîrstă sub 1 an a fost de 430 față de 476 în anul 2010, rata mortalității infantile micșorîndu-se de la 11,7 pînă la 11,0 decedați în vîrstă sub 1 an la 1000 născuți-vii.

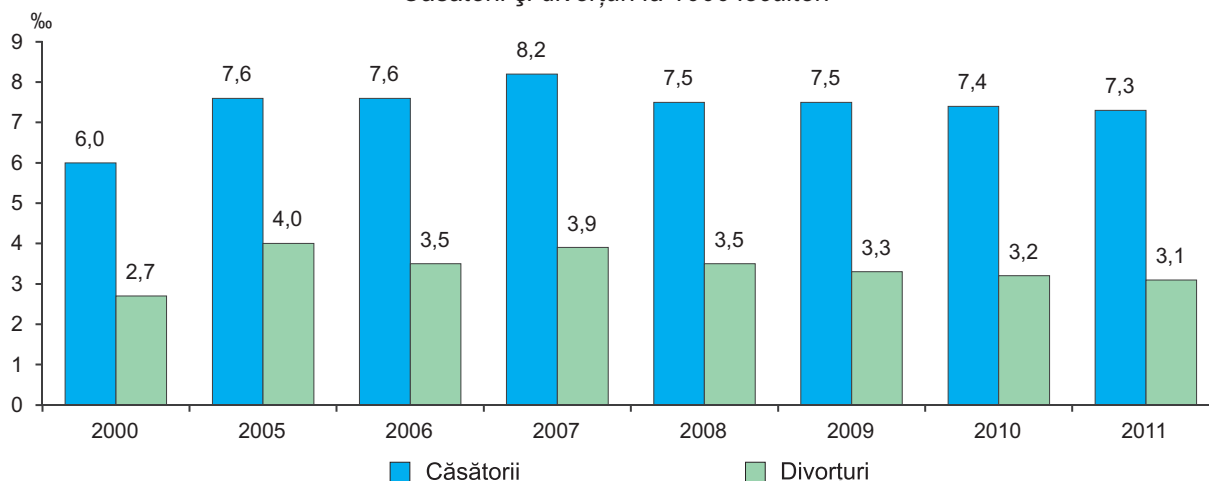
Născuți-vii și decedați la 1000 locuitori

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (57,5%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 14,5%, bolile aparatului digestiv – 9,1%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 7,8%, bolile aparatului respirator – 4,8%, alte clase – 6,3%.

Rata nupțialității în anul 2011 a constituit 7,3 căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în scădere cu 2,2%, iar rata divorțialității a alcătuit 3,1 divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor a fost în scădere cu 3,3% față de anul 2010.

Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori

¹ Inclusiv unele cazuri de înregistrare a actelor de stare civilă din partea sîngă a Nistrului și municipiul Bender

Conform datelor preliminare, evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în anul 2011 se prezintă astfel:

	Mun. Chișinău	Nord	Centru	Sud	UTA Găgăuzia
<i>Date absolute</i>					
Născuți-vii, persoane	8459	10295	12438	5718	2053
Decedați, persoane	6027	13197	12065	6179	1725
din care, copii sub 1 an	91	116	142	56	19
Sporul natural	2432	-2902	373	-461	328
Numărul căsătoriilor	6954	6322	7815	3444	1277
Numărul divorțurilor	2789	2888	3169	1526	484
<i>Rate la 1000 locuitori</i>					
Născuți-vii	10,7	10,3	11,7	10,6	12,7
Decedați	7,6	13,1	11,3	11,4	10,7
Sporul natural	3,1	-2,8	0,4	-0,8	2,0
Căsătorii	8,8	6,3	7,4	6,4	7,9
Divorțuri	3,5	2,9	3,0	2,8	3,0

Migrațiunea populației. Potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Interne, în anul 2011 permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 2704 cetățeni străini și 654 repatriați.

Cetățeni străini, după țara de emigrare și scopul sosirii în anul 2011

	Numărul imigranților	Inclusiv sosiți la:							
		muncă		studii		imigrația de familie		alte cauze	
		persoane	%	persoane	%	persoane	%	persoane	%
Israel	455	8	1,7	440	96,7	3	0,7	4	0,9
Ucraina	384	94	24,5	43	11,2	237	61,7	10	2,6
România	360	185	51,4	13	3,6	121	33,6	41	11,4
Turcia	266	122	45,9	59	22,2	84	31,5	1	0,4
Federația Rusă	240	46	19,2	12	5,0	173	72,1	9	3,7
Italia	129	85	65,9	–	–	28	21,7	16	12,4
Franța	51	23	45,1	4	7,9	7	13,7	17	33,3
Statele Unite ale Americii	75	5	6,7	3	4,0	16	21,3	51	68,0
Azerbaidjan	43	14	32,6	10	23,2	19	44,2	–	–
Germania	41	21	51,2	–	–	6	14,6	14	34,2
Polonia	38	20	52,6	3	7,9	–	–	15	39,5
Alte țări	622	242	38,9	133	21,4	160	25,7	87	14,0
Total	2704	865	32,0	720	26,6	854	31,6	265	9,8

6.3. Ocrotirea sănătății

Conform informației preliminare a Ministerului Sănătății, morbiditatea populației pe unele boli infecțioase în anul 2011 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple, fiind înregistrate 225,9 mii cazuri față de 150,9 mii cazuri în anul 2010. Totodată, pe parcursul anului 2011 au fost înregistrate mai multe cazuri de varicelă (10,5 mii cazuri față de 6,6 mii cazuri în anul 2010), infecții intestinale acute (18,5 mii cazuri față de 17,8 mii), dar și de tuberculoză a organelor respiratorii.

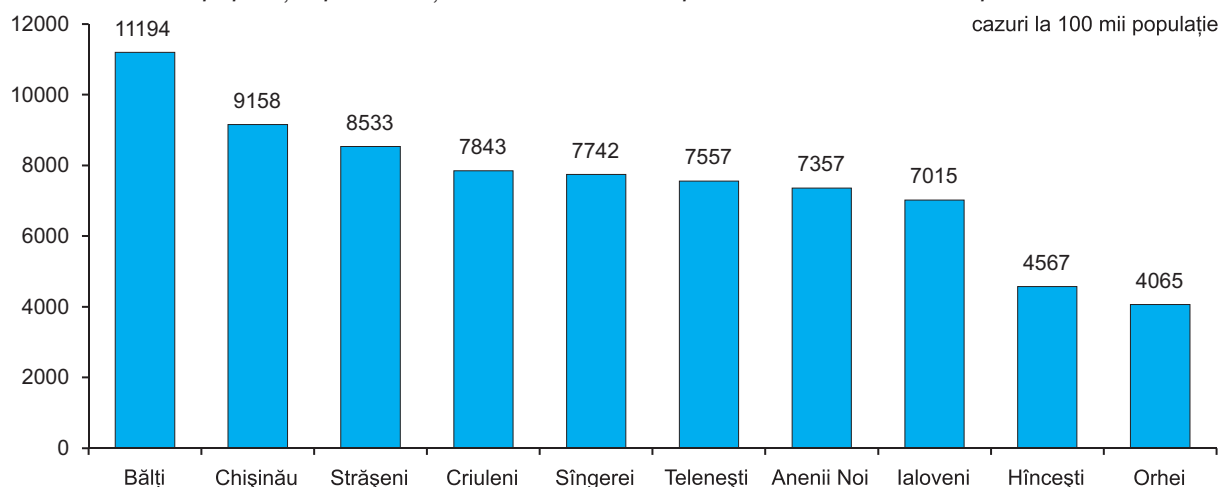
Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	2007	2008	2009	2010	2011	2011 în % față de 2010
Infecții intestinale						
Infecții intestinale acute	17008	15558	16589	17821	18490	103,8
inclusiv dizenterie bacteriană	1216	744	592	511	256	50,1

	2007	2008	2009	2010	2011	2011 în % față de 2010
Hepatite virale						
Hepatite virale – total	574	379	250	191	173	90,6
din care:						
Hepatita A	198	101	29	16	4	25,0
Hepatita C	101	89	71	80	49	61,3
Infecții imunodirijabile						
Varicela	7146	8126	7031	6551	10542	160,9
Hepatită virală B	238	168	124	95	95	100,0
Parotidită epidemică	1721	29377	234	124	120	96,8
Infecții respiratorii acute						
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple sau nedeterminate	172405	144680	280435	150905	225908	149,7
Gripă	7751	390	17938	12509	4566	36,5
Boli infecțioase „social determinate”						
Tuberculoza organelor respiratorii	3578	3399	3314	3113	3178	102,1
Sifilis	2678	2463	2446	2320	2173	93,7
Infecție gonococică	1725	1640	1555	1252	1231	98,3
Pediculoză	6476	5000	4280	3910	3422	87,5

În anul 2011 la 100 mii populație revin în medie 6,4 mii cazuri de morbidității prin infecții respiratorii acute, cel mai mare nivel al incidenței fiind înregistrat în municipiile Bălți și Chișinău, respectiv 11,2 mii cazuri și 9,2 mii cazuri la 100 mii populație. În aspect teritorial, se evidențiază raioanele: Strășeni – 8,5 mii cazuri la 100 mii populație, Criuleni – 7,8 mii, Sîngerei – 7,7 mii, Telenești – 7,6 mii cazuri etc. În cazul copiilor morbiditatea prin infecții respiratorii acute s-a majorat de la 92,2 mii cazuri în anul 2010 pînă la 136,4 mii cazuri în anul 2011. Cele mai multe cazuri de îmbolnăviri au fost înregistrate în municipiile Chișinău – 41,1 mii cazuri și Bălți – 11,7 mii cazuri, raioanele: Strășeni – 5,5 mii, Sîngerei – 5,2 mii, Ialoveni – 4,4 mii, Criuleni – 4,1 mii cazuri.

Morbiditatea populației prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple, în anul 2011

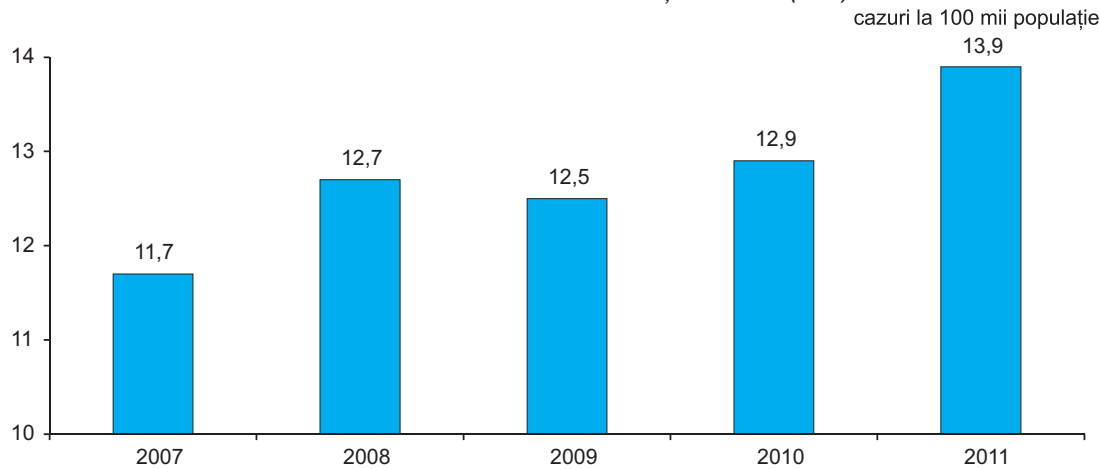

În anul 2011 la 100 mii populație revin în medie 519 cazuri de infecții intestinale acute, 89 cazuri de tuberculoză a organelor respiratorii, 5 cazuri de hepatite virale și 281 cazuri de boli „social determinate”. Pe parcursul ultimilor cinci ani s-a înregistrat o scădere semnificativă a cazurilor de dizenterie bacteriană de la 1216 cazuri în anul 2007 (34 cazuri la 100 mii populație) pînă la 256 cazuri în anul 2011 (7,2 cazuri la 100 mii populație), iar cazurile de hepatite virale s-au redus pînă la 173 cazuri în anul 2011 (5 cazuri la 100 mii populație). La fel s-a micșorat numărul cazurilor de tuberculoză a organelor respiratorii de la 3,6 mii cazuri în anul 2007 (100 cazuri la 100 mii populație) pînă la 3,2 mii cazuri în anul 2011 (89 cazuri la 100 mii populație). Vaccinarea și măsurile corespunzătoare de profilaxie au contribuit la diminuarea esențială a morbidității de parotidită epidemică; dacă în anul 2008 la 100 mii populație reveneau 822 cazuri de parotidită epidemică, atunci în anul 2011 au fost înregistrate doar 3 cazuri la 100 mii populație.

Pe parcursul ultimilor ani se remarcă o diminuare și a cazurilor morbidității de boli „social determinate” și în special a cazurilor de pediculoză. În anul 2011 la 100 mii populație revin în medie 96 cazuri de pediculoză, 35 cazuri de infecție gonococică, comparativ cu 181 și 48 cazuri, respectiv în anul 2007.

Numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (VIH) în anul 2011 a constituit 496 persoane sau cu 39 cazuri mai mult comparativ cu anul 2010. Totodată, au fost înregistrate 252 cazuri de boală SIDA, iar la 100 mii populație revin în medie 13,9 cazuri de HIV.

Purtători ai virusului imunodeficienței umane (HIV)

6.4. Învățământ

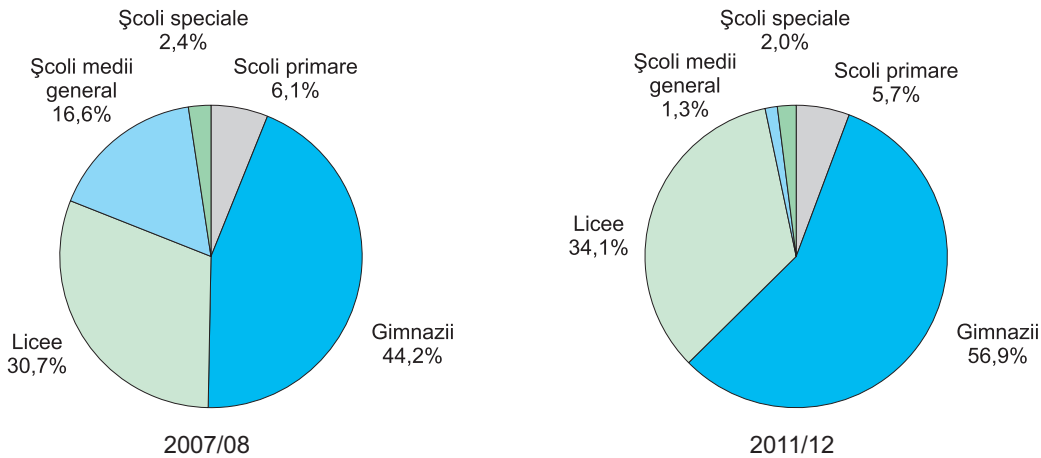
Învățământul primar și secundar general. La începutul anului de studii 2011/12, rețeaua instituțiilor de învățământ primar și secundar general era constituită din 1460 școli, gimnazii și licee. După forma de organizare a studiilor distingem 3 instituții de învățământ seral și 1457 – de zi. Învățământul de zi este organizat în 83 școli primare, 829 gimnazii, 497 licee, 19 școli medii de cultură generală și 29 școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică. Pe parcursul ultimilor 5 ani, în contextul procesului de optimizare a rețelei instituțiilor de învățământ secundar general numărul acestor instituții s-a redus cu 5%.

Instituții de învățământ primar și secundar general

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2011/12 în % față de 2010/11
Total	1541	1526	1512	1489	1460	98,1
De zi	1534	1519	1505	1484	1457	98,2
școli primare	94	92	91	85	83	97,7
gimnazii	678	689	708	763	829	108,7
licee	471	489	492	495	497	100,4
școli medii de cultură generală	254	214	179	108	19	17,6
școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică	37	35	35	33	29	87,9
Serale	7	7	7	5	3	60,0

Învățământ de zi. În ultimii 5 ani structura instituțiilor de învățământ primar și secundar general pe tipuri a suferit schimbări esențiale, în special numărul gimnaziilor s-a majorat cu 12,7 puncte procentuale, iar numărul liceelor – cu 3,4 puncte procentuale. De asemenea, s-a înregistrat o tendință de micșorare a numărului de școli, care activează în două schimburi, acestea reprezentând 81 unități comparativ cu 155, care funcționau în anul de studii 2007/08.

Structura instituțiilor de învățământ primar și secundar general pe tipuri

Contingentul de elevi. În învățământul primar și secundar general în anul de studii 2011/12 au fost cuprinși 380,2 mii elevi, cu 3,8% mai puțin decât în anul de studii precedent. Comparativ cu anul de studii 2007/08 acest indicator s-a diminuat cu 17,5%, iar numărul populației din grupa de vîrstă 7-18 ani – cu 13,8%.

Reducerea numărului de elevi a determinat și reducerea numărului mediu de elevi în clasă. În anul de studii 2011/12, numărul mediu de elevi în clasă a constituit 19 elevi. În mediul urban acest indicator constituie 22 elevi, iar în mediul rural – 17 elevi. În medie la un profesor în învățământul primar revin 16 elevi, în învățământul gimnazial – 9 elevi, iar în învățământul liceal – 12 elevi.

Din total elevi cuprinși în învățământul primar și secundar general, 1,7 mii (0,5%) studiază în clase pregătitoare pe lângă școli, 138,1 mii (36,3%) reprezintă elevii din învățământul primar, 181,9 mii (47,8%) – elevii din învățământul gimnazial și 58,5 mii (15,4%) elevii, care au urmat cursurile de studii liceale. Pe parcursul ultimilor 5 ani, ponderea elevilor din învățământul primar s-a majorat cu 3,4 puncte procentuale, iar a celor din învățământul gimnazial s-a diminuat cu 4,2 puncte procentuale.

Elevi în instituții de învățământ primar și secundar general pe clase

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Total, mii	461,0	434,3	413,7	395,1	380,2
Clasele pregătitoare	2,3	2,0	2,2	2,1	1,7
Clasele 1-4	151,7	145,4	141,2	138,4	138,1
Clasele 5-9	239,5	222,9	207,5	193,1	181,9
Clasele 10-12	67,4	64,0	62,8	61,4	58,5
Structura, în %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Clasele pregătitoare	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Clasele 1-4	32,9	33,5	34,1	35,0	36,3
Clasele 5-9	52,0	51,3	50,2	48,9	47,8
Clasele 10-12	14,6	14,7	15,2	15,5	15,4

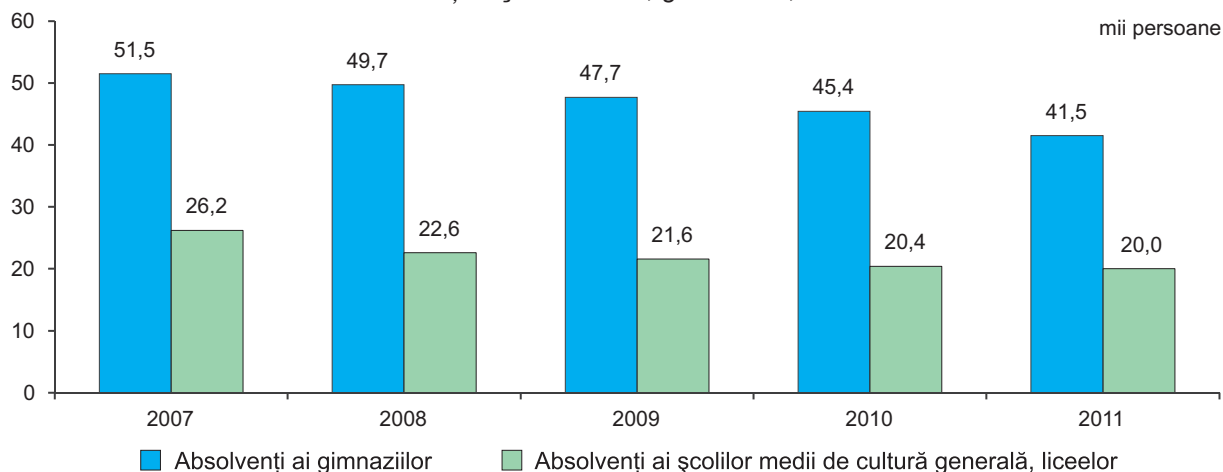
Numărul elevilor înscriși în clasa 1, care au fost încadrați în programe de educație preșcolară a constituit circa 35 mii persoane sau 97,5%, înregistrînd practic nivelul anului precedent de studii.

Menționăm, că tot mai puțini elevi studiază în schimbul doi, în anul de studii 2011/12 numărul acestor elevi constituie 5,4 mii persoane sau 1,4% din numărul total de elevi.

Rețeaua instituțiilor de **învățământ special** este formată din 29 unități. Numărul elevilor înscriși în învățământul special, în anul de studii 2011/12 a constituit 2549 persoane, cu 19,4% mai puțin comparativ cu anul de studii precedent. Majoritatea elevilor din cadrul acestor instituții sînt cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală – 80,3%, cu auz slab – 8,7%, cu restanțe poliomielitice și paralizii cerebrale – 4,2%, cu vederea slabă – 4,1%, surzi – 2,8%.

Absolvenți. În anul 2011 numărul absolvenților învățământului de zi a constituit 61,5 mii persoane, din care 41,5 mii au absolvit învățământul gimnazial, iar 20,0 mii sînt absolvenți ai liceelor și școlilor medii de cultură generală.

Absolvenți ai școlilor de zi, gimnaziilor, liceelor

Din numărul total de absolvenți ai învățământului gimnazial (41,5 mii) din anul 2011, practic fiecare al doilea (46,9%) își continuă studiile în licee, 21,7% studiază în instituții de învățământ secundar profesional, iar 16,6% – în instituții de învățământ mediu de specialitate.

Învățământul seral. În anul de studii 2011/12, în cadrul celor 3 instituții studiază 1198 persoane sau 0,3% din numărul total al elevilor din învățământul primar și secundar general. Numărul persoanelor care își fac studiile în învățământul seral este în continuă descreștere. Acest tip de învățământ este accesibil doar în mun. Chișinău. Numărul absolvenților învățământului seral, care au primit certificat de studii gimnaziale în anul 2011 a constituit 183 persoane, iar numărul celor care au primit atestat de studii medii generale a înregistrat cifra de 1234 persoane.

Învățământul secundar profesional. În anul de studii 2011/12 numărul instituțiilor de învățământ secundar profesional constituie 70 unități (inclusiv 2 instituții private), cu 5 unități mai puțin comparativ cu perioada anilor 2007-2010. Numărul de elevi din învățământul secundar profesional este în continuă descreștere, înregistrând 20,3 mii elevi la începutul anului de studii 2011/12 față de 24,5 mii în 2007/08.

Indicatorii principali din învățământul secundar profesional

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2011/12 în % față de 2010/11
Numărul de instituții	75	75	75	75	70	93,3
școli de meserii	23	23	23	23	21	91,3
școli profesionale ¹	52	52	52	52	49	94,2
Numărul de elevi	24506	24270	22161	21419	20320	94,9
școli de meserii	3284	3270	2536	2634	2392	90,8
școli profesionale	21222	21000	19625	18785	17928	95,4
Înmatriculați	16242	15320	13390	14168	13016	91,9
școli de meserii	3221	3200	2465	2587	2324	89,8
școli profesionale	13021	12120	10925	11581	10692	92,3
Absolvenți	12916	12993	12854	13238	12000	90,6
școli de meserii	2945	2986	2831	2297	2240	97,5
școli profesionale	9971	10007	10023	10941	9760	89,2

În anul de studii 2011/12, în instituțiile de învățământ secundar profesional au fost înmatriculate 13,0 mii persoane, cu 8,1% mai puțin comparativ cu anul de studii precedent. Majoritatea elevilor au fost admiși în baza studiilor gimnaziale – 10,6 mii (81,5% din total înmatriculați).

Ca și în anii precedenți, cele mai solicitate profesii/meserii sînt: bucătar (11,2% din total înmatriculați în anul de studii 2011/12 față de 8,3% în 2010/11), lăcătuș la repararea automobilelor (10,7% față de 11,4%), tencuitor (8,9% față de 8,7%), cusătoreasă/cusător (7,6% față de 8,3%), electrogazosudor-montator (5,6% față de 6,4%), operator la calculatoare (5,1% față de 5,4%), tîmplar (4,5% față de 4,2%), tractorist-mașinist în producția agricolă (3,3% față de 4,1%), etc.

În anul 2011, numărul absolvenților din învățământul secundar profesional a constituit 12,0 mii persoane, cu 9,4% mai puțin față de anul precedent. Din numărul total de absolvenți, 68,7% au urmat cursurile de instruire profesională, 31,3% au urmat paralel și studiile generale.

Învățământul mediu de specialitate. În anul de studii 2011/12 învățământul mediu de specialitate este organizat în 48 colegii, inclusiv 42 colegii de stat și 6 colegii nestatale. Numărul de elevi a constituit 31,4 mii persoane, fiind înregistrată o reducere cu 0,7 mii persoane (cu 2,2%) față de anul de studii precedent. Majoritatea elevilor au fost înscriși în colegiile de stat, 29,2 mii persoane (93,0%) față de 2,2 mii persoane în instituțiile nestatale.

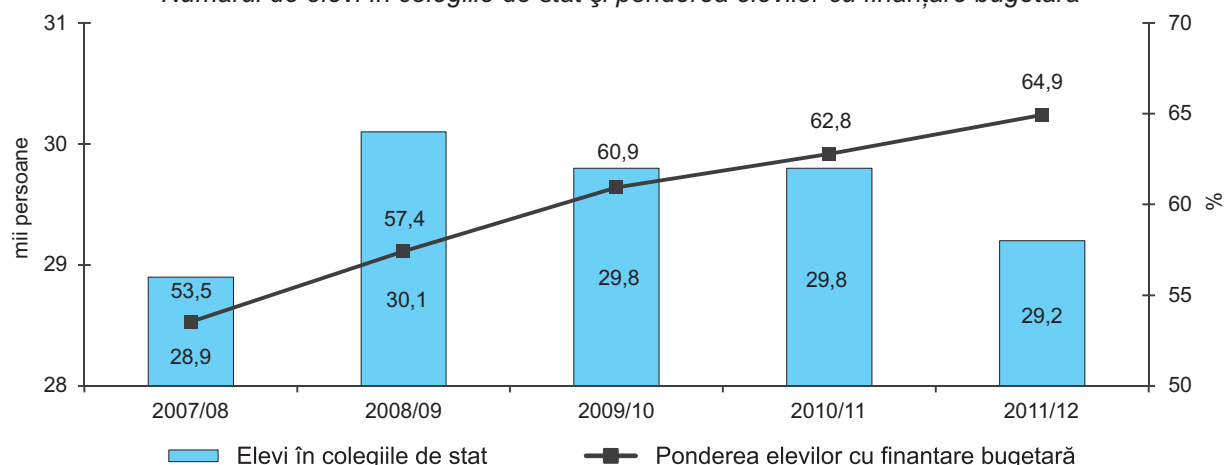
Indicatorii principali din învățământul mediu de specialitate

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2011/12 în % față de 2010/11
Numărul de instituții	49	47	47	48	48	100
Numărul de elevi	31307	32683	32249	32164	31442	97,8
Înmatriculați	10135	10702	9454	9121	8984	98,5
Absolvenți	6433	6619	7075	6794	7166	105,5

În condițiile reducerii numărului de elevi atît în instituțiile nestatale (de la 2,6 mii elevi în 2008/09 pînă la 2,2 mii în 2011/12), cît și în cele de stat (de la 30,1 mii elevi în 2008/09 pînă la 29,2 mii în 2011/12), se înregistrează o majorare constantă a ponderii elevilor care urmează studiile din contul bugetului (de la 57,4% în 2008/09 pînă la 64,9% în 2011/12).

¹ Inclusiv 2 licee profesionale

Numărul de elevi în colegiile de stat și ponderea elevilor cu finanțare bugetară

În anul de studii 2011/12, în colegii au fost înmatriculate 9,0 mii persoane, cu 1,5% mai puțin față de anul de studii precedent. În funcție de nivelul de studii al persoanelor înmatriculate se constată, că 84,0% din aceștia au fost admiși în baza studiilor gimnaziale, 8,0% – liceale, 7,7% – medii de cultură generală, iar 0,3% – secundar profesional. Cele mai solicitate sînt următoarele profiluri: economie (12,6% din total înmatriculați), medicină (12,4%), transporturi (9,0%), pedagogie (7,0%), servicii (6,7%), informatică (5,6%), mecanică (5,2%), construcții (4,8%), etc.

În anul 2011 colegiile au absolvit 7,2 mii persoane, cu 5,5% mai mult față de anul precedent. Din total absolvenți, 21,4% au urmat cursurile de specialitate (față de 27,0% în anul 2010), iar 78,6% au urmat paralel și studiile generale.

Învățămîntul superior. În anul de studii 2011/12, rețeaua învățămîntului superior este formată din 34 unități, inclusiv 19 instituții de stat, din care 2 unități realizează numai studii de masterat¹ și 15 instituții nestatale, cu 1 instituție mai mult față de anul de studii 2010/11².

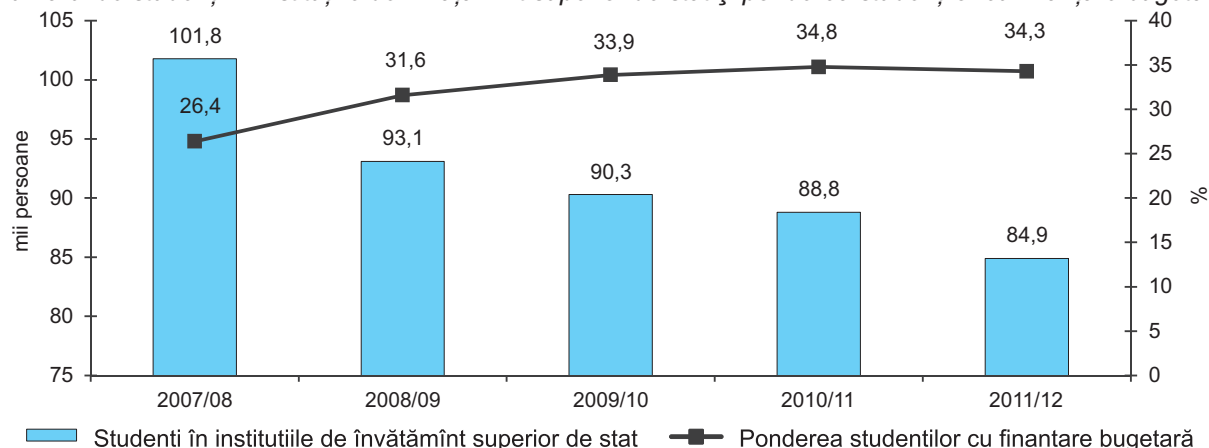
Pe parcursul ultimilor ani numărul de studenți³ este în continuă creștere, constituind 103,9 mii persoane la începutul anului de studii 2011/12 față de 122,9 mii în 2007/08. La începutul anului de studii 2011/12, la studii superioare de licență (Ciclul I)⁴ erau înscrși 85,3 mii persoane (82,1% din total studenți), la studii de masterat (Ciclul II) – 14,4 mii persoane (13,9%), iar la studii superioare medicale și farmaceutice – 4,2 mii persoane (4,0%). Comparativ cu anul de studii 2010/11 s-a majorat ponderea studenților la Ciclul II (cu 2 puncte procentuale).

Indicatorii principali din învățămîntul superior

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2011/12 în % față de 2010/11
Numărul de instituții	31	31	33	33	34	103,0
Numărul de studenți	122939	114865	109892	107813	103956	96,4
Înmatriculați	23767	29122	27075	27895	28258	101,3
Absolvenți	19972	29614	26611	28408	27788	97,8

Majoritatea studenților erau înscrși în instituțiile de stat (81,7% în anul de studii 2011/12). Ca și în cazul colegiilor în ultimii 5 ani a crescut ponderea studenților care urmează studiile din contul bugetului, de la 26,4% în 2007/08 pînă la 34,3% în 2011/12.

Numărul de studenți în instituțiile de învățămînt superior de stat și ponderea studenților cu finanțare bugetară

¹ Academia de Administrare Publică și Institutul de Științe ale Educației

² Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată din Moldova

³ Exclusiv studenții străini

⁴ În domeniul "Medicină veterinară" și la specialitatea "Arhitectură" se organizează studii superioare integrate: licență și masterat. Astfel, studenții din anii 1-4 sînt incluși în numărul studenților din Ciclul I, iar cei din anii 5-6 – în numărul studenților din Ciclul II

În anul de studii 2011/12, din totalul studenților înscriși în învățământul superior, 71 la sută urmează studiile la zi. Majoritatea studenților înscriși la forma de învățământ cu frecvență redusă urmează studiile în bază de contract (93,5%).

În anul de studii 2011/12, în instituțiile de învățământ superior au fost înmatriculate 20,8 mii persoane la Ciclul I¹ (cu 1,5% mai puțin decât în anul de studii precedent) și 7,4 mii persoane la Ciclul II (cu 10,0% mai mult). Din numărul total al celor înmatriculați la Ciclul I, 81,4% au fost admiși în baza studiilor liceale (cu 6,2 puncte procentuale mai mult față de anul de studii precedent), 10,2% – în baza studiilor medii de specialitate, 4,9% – în baza studiilor secundare profesionale, 2,1% – în baza studiilor medii de cultură generală și 1,4% – în baza studiilor superioare.

Comparativ cu anul de studii 2010/11, în instituțiile de învățământ de stat au fost înmatriculați mai puțini studenți la Ciclul I atât cu finanțare bugetară (cu 0,2 mii persoane sau cu 3,7%), precum și în bază de contract (cu 0,5 mii persoane sau cu 5,0%). În cazul înmatriculării la Ciclul II, este în creștere, în special numărul studenților înmatriculați în bază de contract (3,4 mii persoane față de 2,8 mii în 2010/11).

În instituțiile nestatale numărul de studenți înmatriculați la Ciclul I a constituit 4,2 mii persoane sau cu 12,8% mai mult comparativ cu anul de studii 2010/11. La Ciclul II numărul persoanelor înmatriculate a rămas fără schimbări (1,1 mii persoane).

În anul 2011, învățământul superior a fost absolvit de către 27,8 mii persoane, din care 21,9 mii persoane au finalizat Ciclul I (față de 22,0 mii în 2010), 5,1 mii – Ciclul II (față de 4,5 mii în 2010), iar 0,7 mii persoane – studiile superioare medicale/farmaceutice și PreBologna (față de 1,9 mii în 2010).

6.5. Infrapecțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în anul 2011 au fost înregistrate 35,1 mii infracpecțiuni sau cu 5,2% mai mult față de anul precedent, iar față de anul 2007 – cu 44,2%. Din numărul total de infracpecțiuni înregistrate, 1003 cazuri (3%) revin celor excepționale de grave și deosebit de grave, iar 6,1 mii cazuri (17,2%) – celor grave.

Numărul infracpecțiunilor înregistrate

	2007	2008	2009	2010	2011
Infracpecțiuni înregistrate – total	24362	24788	25655	33402	35124
din care:					
excepționale grave	157	173	145	172	130
deosebit grave	1802	983	422	878	873
grave	5574	5952	5741	5985	6052
puțin grave	14644	14973	15477	19735	20307
ușoare	2181	2706	3868	6632	7762

Numărul infracpecțiunilor înregistrate la 10 mii populație a constituit 99 crime în anul 2011 față de 94 crime în anul 2010, 74 crime în anul 2005 și 105 crime în anul 2000. Cel mai mare nivel de criminalitate a fost înregistrat în municipiul Chișinău – 152 crime la 10 mii populație, ce respectiv depășește nivelul mediu pe țară de 1,5 ori. Un nivel înalt al criminalității a fost înregistrat de asemenea și în municipiul Bălți – 130 crime la 10 mii populație.

În anul 2011, comparativ cu anul precedent au fost înregistrate mai multe cazuri de infracpecțiuni contra familiei și a minorilor (de 2,9 ori), în special fiind înregistrate 478 cazuri de violență în familie, față de 62 cazuri în anul 2010². De asemenea au fost înregistrate mai multe infracpecțiuni economice (cu 31,4%), contra securității și a ordinii publice (cu 19,6%), dar și a celor contra patrimoniului (cu 6,8%). Din categoria infracpecțiunilor contra patrimoniului cele mai răspândite rămân a fi furturile, după care urmează cazurile de escrocherii și jafuri. Totodată, au fost înregistrate de 1,8 ori mai multe cazuri de fabricare a banilor falși, cu 40,3% mai multe cazuri de pungășii și cu 20,6% mai multe cazuri de huliganism. În anul 2011 au fost înregistrate mai puține cazuri pentru infracpecțiunile contra sănătății publice și a conviețuirii sociale, și a infracpecțiunilor contra vieții și sănătății persoanei.

Numărul infracpecțiunilor înregistrate după tip

	2007	2008	2009	2010	2011	2011 în % față de 2010
Infracpecțiuni înregistrate – total	24362	24788	25655	33402	35124	105,2
din care:						
Infracpecțiuni contra vieții și sănătății persoanei	1685	1680	1667	1892	1799	95,1
din acestea:						
omor	216	233	240	265	216	81,5
vătămări intenționate grave	408	385	369	416	360	86,5

¹ Inclusiv studii medicale și farmaceutice

² În iulie 2010 a fost introdus în Codul Penal art. 201.1 „Violență în familie”

	2007	2008	2009	2010	2011	2011 în % față de 2010
Infrațiuni privind viața sexuală	423	474	402	557	461	82,8
din acestea, violuri	281	306	264	368	291	79,1
Infrațiuni contra patrimoniului	12614	12540	12222	18104	19340	106,8
din acestea:						
furturi	9724	9642	9136	13646	15060	110,4
țilhării	153	175	205	185	152	82,2
jafuri	868	986	1003	1204	1151	95,6
escrocherii	860	870	1066	1841	1574	85,5
pungășii	117	135	118	395	554	140,3
șantaj	48	64	52	64	44	68,8
Infrațiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale	2376	2382	2065	1983	1810	91,3
din acestea, infrațiuni legate de droguri	2182	2126	1879	1794	1658	92,4
Infrațiuni contra familiei și minorilor	266	242	168	204	597	de 2,9 ori
din acestea, trafic de copii	51	50	42	23	24	104,4
Infrațiuni economice	2862	3015	2452	1053	1384	131,4
din acestea:						
contrabanda	493	266	251	170	211	124,1
fabricarea banilor falși	87	177	292	376	681	181,1
Infrațiuni contra securității și a ordinii publice	934	943	927	1122	1342	119,6
din acestea, huliganism	780	772	767	955	1152	120,6

Cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor pe parcursul anului 2011, comparativ cu anul 2010, au fost săvârșite de două ori mai multe infracțiuni, constituind 64 cazuri, inclusiv 15 cazuri de huliganism, 12 cazuri de țilhării, 9 cazuri de omor, 8 cazuri de vătămări intenționate, 3 cazuri de furt.

Contra persoanelor au fost comise 6,0 mii crime, în urma cărora au decedat 599 persoane sau cu 22 persoane mai puțin comparativ cu anul 2010. Principale cauze de deces a persoanelor fiind accidentele rutiere (50,4%), omorurile (27,4%) și vătămrile intenționate (10,5%).

Din numărul total de infracțiuni înregistrate fiecare a treia este săvârșită de persoane în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 3,6% în total infracțiuni.

În anul 2011 au fost relevate 19,1 mii persoane care au comis crime sau cu 2,5 mii persoane mai mult comparativ cu anul precedent, ce prezintă o majorare de 14,9 la sută. Se constată o creștere semnificativă a infractorilor care anterior au comis infracțiuni (cu 57,4%). Numărul persoanelor care au comis infracțiuni în stare de ebrietate și în grup s-au majorat, respectiv cu 27,3% și cu 20,0%. De asemenea, au fost înregistrate mai multe cazuri cu implicarea minorilor și femeilor în săvîrșirea crimelor.

Numărul persoanelor relevate care au comis infracțiuni

	2007	2008	2009	2010	2011	2011 în % față de 2010
Total	15301	12904	14070	16575	19053	114,9
din care:						
femei	1870	1800	1664	1749	1854	106,0
minori	1815	1554	1353	1586	1714	108,1
persoane apte de muncă, dar fără ocupație	12006	10770	11967	14295	15340	107,3
în grup	2046	1477	1349	1653	1984	120,0
în stare de ebrietate	399	224	374	1038	1321	127,3
au săvîrșit crime pentru prima dată	14198	12353	13378	15941	18051	113,2
anterior au comis crime	1103	551	692	634	998	157,4

În anul 2011 au fost înregistrate 2825 accidente rutiere, numărul acestora fiind în descreștere cu 3,6% față de anul precedent. În urma accidentelor rutiere și-au pierdut viața 433 persoane, inclusiv 36 copii; paralel fiind înregistrate 3543 persoane traumatate, din care 622 copii.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, numărul incendiilor în anul 2011, comparativ cu anul 2010, s-a mărit cu 8,9 la sută, alcătuind 2146 cazuri. În rezultatul acestora au fost înregistrate 127 cazuri de deces, inclusiv 7 copii. În urma incendiilor economiei țării au fost pricinuite pierderi în valoare de 136,1 mil. lei.

Numărul incendiilor și cazurilor de deces

	2007	2008	2009	2010	2011	2011 în % față de 2010
Numărul incendiilor	2652	2217	2259	1970	2146	108,9
Persoane care au decedat în urma incendiilor	212	193	185	168	127	75,6
din care, copii	14	13	6	7	7	100,0
Persoane traumatate	54	58	60	40	53	132,5

Director general adjunct

Vitalie VALCOV

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Datele privind principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în anul 2011 sînt preliminare și în edițiile ulterioare pot fi precizate.

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut (PIB) – principalul agregat macroeconomic al sistemului conturilor naționale care reprezintă rezultatul final al activității de producție din unitățile producătoare rezidente și care corespunde valorii bunurilor și serviciilor produse de către aceste unități pentru consumul final.

La etapa de producție PIB constituie suma valorii adăugate brute pe activități economice, iar la etapa de utilizare – valoarea bunurilor și serviciilor destinate pentru consumul final, formarea brută de capital și exportul net de bunuri și servicii.

Producția include toate produsele fabricate și serviciile prestate în cursul unei perioade contabile.

Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzînd consumul de capital fix, și care sînt fie transformate, fie consumate în totalitate în timpul procesului de producție.

Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) se măsoară indirect convențional prin soldul dintre dobînzile încasate și cele plătite de instituțiile financiare, fiind rezultatul activității de intermediere financiară a acestora. Deoarece serviciile de intermediere financiară indirect măsurate nu pot fi repartizate pe tipuri de activități, prin convenție, acestea sunt alocate consumului intermediar al unei unități speciale, numită unitate fictivă. Unitatea fictivă are o producție nulă, un consum intermediar egal cu valoarea SIFIM și o valoare adăugată brută egală, dar de semn contrar.

Valoarea adăugată brută corespunde producției totale de bunuri și servicii, diminuată cu consumul intermediar.

Impozite pe produse – impozite prelevate proporțional cu cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse, comercializate sau importate de rezidenți. Din ele fac parte taxa pe valoarea adăugată, accize, impozite pe bunurile și serviciile importate.

Subvenții pe produse – sumele vărsate pe unitatea de bun sau serviciu produsă sau importată.

Impozite nete pe produse – impozite pe produse minus subvenții pe produse.

Consumul final reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate pentru satisfacerea directă a necesităților umane, fie ele individuale sau colective. Consumul final acoperă consumul final al gospodăriilor, administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Consumul final al gospodăriilor populației însumează toate bunurile și serviciile utilizate pentru satisfacerea directă a nevoilor individuale ale gospodăriilor rezidente.

Consumul final al administrației publice cuprinde cheltuielile administrației publice pentru procurarea bunurilor și serviciilor în folosul colectivității sau al unor grupuri de gospodării.

Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației reprezintă cheltuielile acestor unități pentru procurarea bunurilor și serviciilor în vederea furnizării lor gratis gospodăriilor populației cu titlu de transferuri sociale în natură.

Formarea brută de capital arată procurarea netă a bunurilor și serviciilor de către unitățile - rezidente, produse în perioada considerată, dar nu și consumate. Cuprinde formarea brută de capital fix, variația stocurilor.

Formarea brută de capital fix reprezintă valoarea bunurilor durabile dobîndite de unitățile rezidente în scopul de a fi utilizate ulterior în procesul de producție.

Variația stocurilor reprezintă diferența între stocul de la sfîrșitul perioadei considerate și cel inițial. Stocurile reprezintă bunurile, altele decît cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Exportul net de bunuri și servicii se determină ca diferența între exportul de bunuri și servicii și importul de bunuri și servicii.

Produsul intern brut se calculează în prețuri de bază, de piață (PIB nominal) și prețuri comparabile (PIB real).

Prețul de bază reprezintă prețul primit de producător pentru o unitate de bun și serviciu, excluzînd impozitele pe produse și incluzînd subvențiile pe produse.

Prețul de piață include marjele comercială și de transport, impozitele pe produse și exclude subvențiile pe produse. Pentru excluderea influenței diferitor taxe pe impozite și subvenții în diferite activități economice asupra structurii producției și a exploatării veniturilor, indicatorii de ramură se calculează în prețuri de bază.

Recalcularea în prețuri comparabile (prețurile anului precedent) se efectuează atît pentru produsul intern brut pe resurse, cît și pe componentele de utilizări.

La recalcularea producției și consumului intermediar în prețuri comparabile se utilizează două metode:

- deflatarea datelor în prețuri curente în perioada de raport cu utilizarea indicilor de preț respectivi;
- extrapolarea datelor în prețuri curente în anul de bază utilizînd indicii volumului fizic sau indicatori naturali.

La recalcularea componentelor produsului intern brut pe utilizări se utilizează, atît indici de preț respectivi (indicii prețurilor de consum, indicele de preț pentru investiții ș.a.), cît și indicatori naturali.

Indicele-deflator al produsului intern brut – raportul produsului intern brut, calculat în prețuri curente de piață la volumul produsului intern brut calculat în prețurile anului precedent sau în prețurile perioadei respective a anului precedent. Spre deosebire de indicii de prețuri la bunuri și servicii, deflatorul produsului intern brut caracterizează schimbarea remunerării muncii, excedentului brut de exploatare / venitului mixt brut, consumului de capital fix în rezultatul modificării prețurilor, precum și a masei nominale a impozitelor nete.

Economia neobservată se definește ca ansamblul activităților „lipsă” în informația de bază utilizată la elaborarea conturilor naționale, fie din motivul că acestea sînt activități ascunse, ilegale, informale sau că reprezintă producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu, fie în rezultatul neajunsurilor în sistemul colectării datelor. Includerea acestora în conturile naționale se numește **măsurarea (estimarea) economiei neobservate**.

Producția în sectorul informal se determină ca activitate economică efectuată de întreprinderi necorporative neînregistrate ale gospodăriilor casnice și/sau talia cărora după numărul salariaților e sub censul stabilit și care produc producție destinată pieței.

Producția ascunsă în sectorul formal reprezintă producția legală neînregistrată de organele administrative și fiscale și neraportată lor de către agenții economici cu scopul evaziunii impozitelor, contribuțiilor de asigurări sociale, nerespectarea legii în privința salariului minim, a numărului de ore lucrate, necompletarea chestionarelor administrative, fiscale sau statistice etc.

Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu este determinată ca activitate economică, în rezultatul căreia gospodăriile casnice consumă sau acumulează bunurile și serviciile produse de ele înseși.

Producția ilegală reprezintă producția de bunuri și servicii a căror vînzare, distribuire sau posesie este interzisă de lege sau care în mod obișnuit este legală, dar devine ilegală cînd se realizează de persoane neautorizate.

INDUSTRIE

Cercetările statistice ale producției industriale cuprind activitățile încadrate în secțiunile C „Industria extractivă”, D „Industria prelucrătoare” și E „Energetica” ale CAEM.

Cercetările statistice cuprind:

- lunar – întreprinderile, în special, cu activitate principală de industrie, cu numărul personalului de la 20 persoane în sus - exhaustiv și cele cu numărul personalului de la 4 la 19 persoane – prin eșantion aleatoriu. Cu titlu de excepție în cercetare lunară mai sunt incluse unele unități industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale, care ocupă o pondere importantă în activitatea industrială corespunzătoare, cum ar fi sectoarele de producere a cărnii de pasăre a unor fabrici avicole, sau unități de producere a vinului (fabrici de vin) din cadrul întreprinderii agricole, care cultivă struguri, etc.

- anual – întreprinderile cu activitate principală de industrie și unitățile industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale - exhaustiv.

Indicatorul **Valoarea producției fabricate** în prețuri curente este calculat pentru producția destinată vînzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vînzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare. Lunar pentru cercul de întreprinderi cuprinse în cercetare anuală, valoarea este calculată estimativ.

Indicele producției industriale (exprimat în procente) este calculat prin metoda raportării valorii producției în luna de raport la media lunară a anului de bază 2008 (bază fixă). Este un indice valoric de tip Laspeyres. La calcularea indicelui valoarea producției include costul materiei prime a clientului. Pentru a obține un indice de volum al producției industriale, începînd cu nivelul claselor CAEM (4 semne a codului CAEM) indicele valoric în prețuri curente este deflatat cu indicele de preț al producției industriale. Pentru agregarea indicilor de la nivelele inferioare la cele superioare ale clasificării sunt utilizate două tipuri de ponderi: la nivelele inferioare ale clasificării (produs, grup de produse, clase și diviziuni CAEM) se folosește valoarea producției fabricate în anul de bază; la nivel de secțiuni CAEM și Totalul general – Valoarea adăugată brută pentru anul de bază, calculată în sistemul Conturilor Naționale.

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente, precum și în prețurile anului 2005 – pentru comparabilitate la calcularea indicatorilor relativi, și este determinată ca suma producției vegetale și animale.

Producția globală în prețuri curente include, de asemenea, și valoarea serviciilor destinate pieței, prestate de către întreprinderile de deservire a agriculturii și întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești producătoare de producție agricolă și servicii nedestinate pieței, prestate de instituțiile și organizațiile bugetare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei globale se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale pînă la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vie a prăsilii obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lînă, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

Investițiile în active materiale pe termen lung reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală.

Investitiile nete reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate **creării de noi active materiale pe termen lung**, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al activelor pe termen lung.

TRANSPORTURI

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate pe transportul feroviar și aerian și prezentate, respectiv de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate pe transportul auto, fluvial și troleibuze.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

În **transportul feroviar** volumul mărfurilor transportate include transportul mărfurilor în trafic intern, mărfurile intrate (import) și ieșite (export) și cele în tranzit.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice care efectuează transportări de pasageri cu transportul public, exceptând transportările urbane realizate de întreprinderile individuale în orașele-reședință și orașele UTA Găgăuzia.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de primire turistică** cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare turistică se calculează prin raportarea umărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vîndute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ ȘI SERVICII

Cifra de afaceri (venitul din vânzări) reprezintă suma veniturilor obținute din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor și executarea lucrărilor, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare, exercitate de întreprindere în perioada de referință. Acest indicator constituie suma rulajului creditor al contului 611 „*Venituri din vânzări*” și subcontul 6122 „*Venituri din arenda curentă*”.

În cifra de afaceri (venitul din vânzări) **nu se includ**:

- TVA și alte impozite deductibile similare legate de cifra de afaceri (venitul din vânzări);
- venitul din vânzarea altor active curente (rulajul creditor al contului 612 „*Alte venituri operaționale*” cu excepția subcontului 6122 „*Venituri din arenda curentă*” care se include în cifra de afaceri);
- venitul din vânzarea activelor pe termen lung și activități investiționale (rulajul creditor al contului 621 „*Venituri din activitatea de investiții*”);
- alte venituri din activitatea financiară, venituri excepționale (622 „*Venituri din activitatea financiară*”, 623 „*Venituri excepționale*”);
- valoarea ambalajelor restituite după livrare.

COMERȚ EXTERIOR

Datele din compartimentul „Comerțul exterior” sînt elaborate în baza declarațiilor vamale completate ulterior cu unele categorii de mărfuri (produse) transportate prin cablu, conducte (energie electrică, gaze naturale), evidența cărora se ține în baza rapoartelor statistice.

Volumul comerțului exterior reprezintă totalitatea bunurilor materiale care fac obiectul schimbului între țara noastră și alte țări, care măresc sau micșorează resursele materiale ale țării ca rezultat al intrării sau ieșirii lor din țară. În volumul comerțului exterior nu sînt incluse serviciile cu caracter material și nematerial.

Evaluarea exporturilor se efectuează în prețuri F.O.B. sau franco-frontiera țării exportatoare, a importurilor – în prețuri C.I.F. sau franco-frontiera țării importatoare. Exportul cuprinde și reexportul, adică mărfurile importate și apoi reexportate fără a fi supuse prelucrării.

Soldul balanței comerciale se calculează ca diferența dintre export și import.

PREȚURI

Indicele prețurilor de consum este un instrument de măsură care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și tarifelor serviciilor utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de perioada fixă (denumită perioadă de bază).

Rata lunară a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună față de luna precedentă.

Indicele prețurilor producției industriale determină evoluția prețurilor produselor industriale în primul stadiu al comercializării (fără taxa pe valoarea adăugată). Indicii sînt calculați lunar în baza observării statistice a prețurilor la circa 866 de produse reprezentative în 221 întreprinderi industriale.

Indicele prețurilor în construcții-montaj – raportul prețurilor curente la lucrările de construcții-montaj, înregistrate trimestrial în 100 organizații reprezentative, către prețurile de deviz ale anului 1991 (adoptate ca constante) și prețurile curente ale anului precedent.

FINANȚE

Bugetul public național reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor, formate ca elemente independente în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului public național sînt impozitele și taxele, alte încasări, specificate de legislația în vigoare.

Cheltuielile bugetului public național sînt determinate de cheltuielile prevăzute de legea bugetară anuală în vederea satisfacerii necesităților societății, din care: acoperirea necesităților socialculturale și de cercetări științifice, întreținerea aparatului de stat, acoperirea necesităților militare, achitarea datoriei de stat, acordarea de subvenții, dezvoltarea sectorului economic al statului etc.

Deficitul bugetar reprezintă depășirea cheltuielilor asupra veniturilor.

Excedentul bugetar reprezintă depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Veniturile medii disponibile ale unui membru al gospodăriei reprezintă totalitatea veniturilor bănești și în natură (evaluate în lei) obținute din diverse tipuri de activități.

Cheltuielile de consum pe un membru al gospodăriei casnice reprezintă totalitatea cheltuielilor curente pentru produse alimentare, nealimentare și servicii.

Minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea viabilității omului.

Cîștigul salarial nominal brut – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În cîștigul salarial se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, premiile anuale, sezoniere sau alte premii acordate neregulat etc. Datele privind salariile caracterizează remunerațiile brute, adică sumele totale calculate pînă la careva rețineri, efectuate de angajator în numele salariatului.

Cîștigul salarial nominal mediu brut lunar al unui lucrător din economie (pe activități economice, raioane, municipii) – raportul dintre sumele brute calculate salariaților (fondul de remunerare) și numărul mediu de salariați.

Cîștigul salarial real – puterea de cumpărare a cîștigului salarial nominal.

Indicele cîștigului salarial real – raportul dintre indicele cîștigului salarial mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

În numărul pensionarilor sînt incluse persoanele, cărora le-au fost stabilite pensiile conform Legii Republicii Moldova cu privire la asigurarea cu pensii.

Mărimea medie a pensiei se calculează ca raportul dintre suma pensiilor stabilite și numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială.

Populație activă din punct de vedere economic – persoane care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzînd populația ocupată și șomerii.

Populație ocupată – persoane care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii sau alte beneficii.

Șomeri conform criteriului BIM – persoane de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sînt în căutarea unui loc de muncă, utilizînd în ultimele patru săptămîni diferite metode pentru a-l găsi;
- sînt disponibili să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă și-ar găsi imediat un loc de muncă.

Rata șomajului – raportul dintre numărul șomerilor și populația activă (șomeri plus populația ocupată).

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensămînt și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensămîntului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorial-administrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați, căsătoriți și divorțați pe parcursul anului și numărul mediu anual al populației stabile. Se calculează în promile.

Sursa datelor pentru **mișcarea migratorie a populației** este baza de date automatizată a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și a Ministerului Afacerilor Interne.

Morbiditate – cazuri de îmbolnăviri ale populației, înregistrate în anul curent cu diagnosticul stabilit pentru prima dată.

Criminalitatea – fenomen social-juridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.